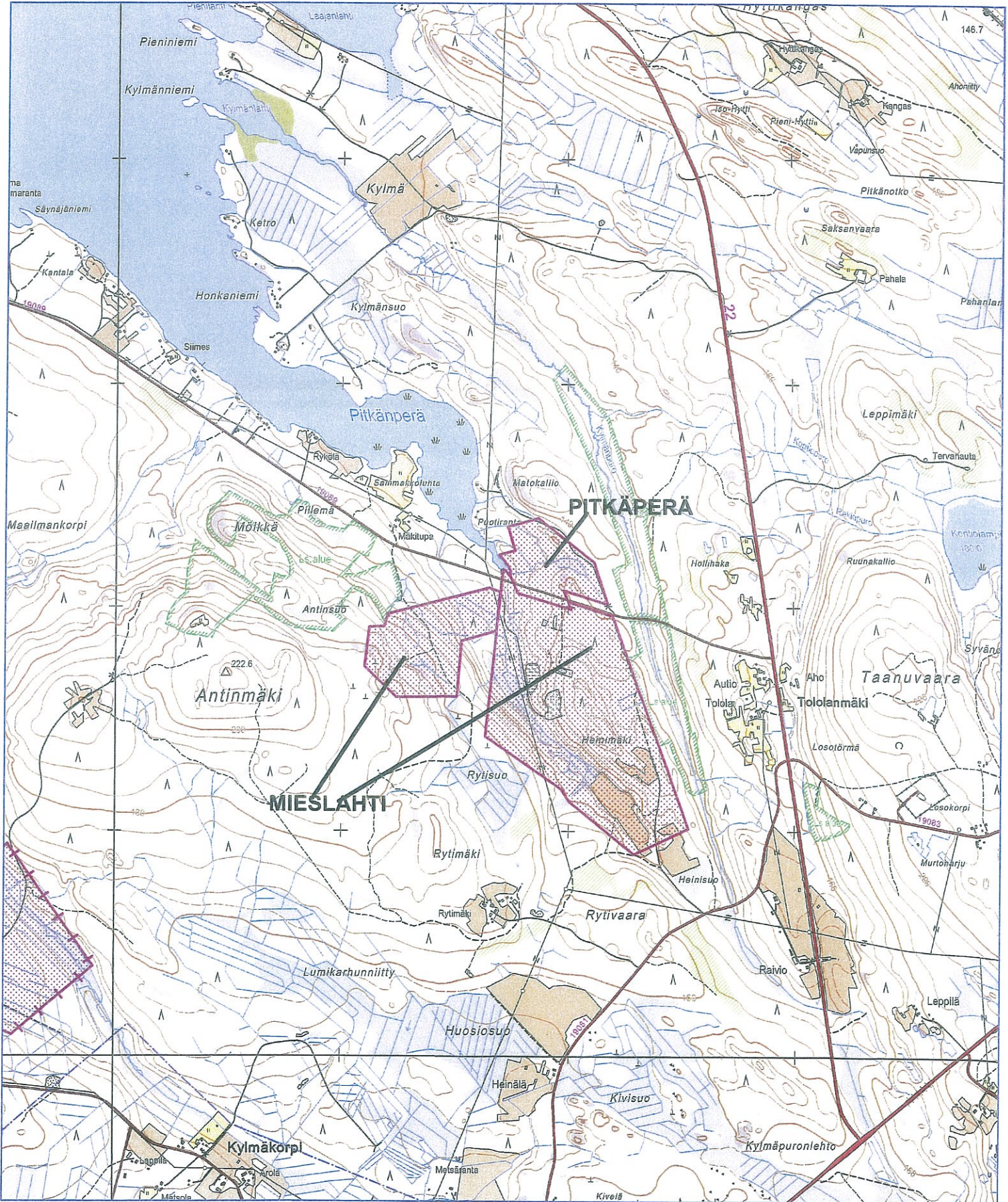

Kartta

MIESLAHTI ja PITKÄPERÄ -KAIVOSPIIRIT

Annetut lausunnot

1. Kainuun ELY-keskus
2. Paltamon kunta

15.2.2013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntö 4.1.2013 KaivNro 886

Kaivosoikeuden jatkoajan myöntäminen, Mondo Minerals B.V., Pitkäperä (Paltamo)

Lausuntoa pyydetään Mondo Minerals B.V.:n hakemuksesta jatkoajan myöntämiseksi Pitkäperä -nimiselle kaivospiirille Paltamon kunnan Mieslahden kylässä. Kyseessä on 1950-luvulla perustettu kaivospiiri, jonka pinta-ala on 11,3 hehtaaria. Pitkäperän kaivospiiri liittyy Mieslahden kaivoshankkeeseen, jolle toiminnanharjoittaja on hakenut ympäristö- ja vesitalouslupaa talkin louhimisen aloittamiseksi. Noin 3,5 kilometrin säteellä toiminnanharjoittajalla on lisäksi kolme muuta kaivospiiriä (Mieslahti, Jormua 1 ja Tyynelä), joille haetaan jatkoaikaa ja yksi valtaus, jolle haetaan uutta kaivospiiriä (Maailmankorpi).

Toiminnanharjoittajan antaman lisäselvityksen mukaan Pitkäperän kaivospiirin jatkoajan hakuun ei liity uutta suunnitelmaa, vaan toiminnanharjoittaja viittaa Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksen yhteydessä esittämiinsä selvityksiin ja suunnitelmaan. Mieslahden kaivoshankkeen vaikutusten arvioinnin yhteydessä on sovellettu YVA- ja Natura-arviointimenettelyjä. YVA-selostuksesta on Kainuun ympäristökeskus antanut yhteysviranomaisen lausunnon 30.1.2009. Natura-arviointiin liittyen Kainuun ympäristökeskus on antanut lausunnon 23.1.2009 ja 17.1.2011 ja Kainuun ELY-keskus 3.7.2012. Ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksesta ja sen täydennyksistä Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 23.11.2011, 2.1.2012 ja 26.10.2012.

Kaivoslain (503/1965) 71 § 2 momentissa luetellaan ne luonnonsuojelulain (1096/1996) kohdat, joita on noudatettava lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä. Tässä tarkoitetuista luonnonsuojelulain mukaisista kohteista Pitkäperän kaivospiirin alueella on liitoravan lisääntymis- ja levähdyspaikka, ja lisäksi kaivospiiriin rajautuva Pitkäperänlahden perukka on viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkana pidettävä alue. Mainitut lajit ovat luontodirektiivin liitteessä IV a lueteltuja eläinlajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla kielletty. Lisäksi kaivospiirin alueella esiintyy luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla rauhoitettua valkovuokkoa. Luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitetuista erityisesti suojeltavista lajeista kaivospiirin alueella esiintyy serpentiinipik-

kutervakkoa ja kainuunnurmihärkkiä. Niiden esiintymiä ei kuitenkaan ole rajattu luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisella päätöksellä. Muista uhanalaisista lajeista alueella on tavattu seitahiirensammalta. Alle 150 metrin etäisyydellä kaivospiirin pohjoisnurkasta on Antinmäen – Kylmänpuron ja Hevossuon Natura-alueeseen FI1200304 kuuluva Matokallion osa-alue, joka on suojeltu kainuunnurmihärkin esiintymisalueena luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisella päätöksellä.

Mieslahden kaivoksen ympäristölupahakemukseen liittyvässä suunnitelmassa mukaan Pitkäperän kaivospiirin alueelle ei ole suunniteltu talokin louhintaa tai muita toimintoja lukuun ottamatta kaivospiirin länsireunaa sivuavaa Pitkäpuroa, jota pitkin kaivosalueelta tulevat jätevedet johdettaisiin Pitkänperän lahteen.

Kainuun ELY-keskuksen käsityksen mukaan suunnitellun Mieslahden kaivoksen toiminnan kannalta kaivospiirin ulottaminen Savirannan tien pohjoispuolelle ei ole tarpeellista lukuun ottamatta pienehköä jätevesien johtamiseksi tarvittavaa apualueetta. Mikäli Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuitenkin päättäisi myöntää kaivospiirille jatkoajan, louhinnan ja muiden kaivostoimintojen sijoittaminen alueelle ei ELY-keskuksen mielestä olisi mahdollista ilman, että siitä aiheutuisi luonnonsuojelulain 42 ja 49 §:ien vastaisia seurauksia. Mikäli kaivostoiminnan laajentamista ryhdyttäisiin suunnittelemaan Savirannan tien pohjoispuolelle, edellyttäisi se luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointimenettelyä sekä YVA-lain 6 §:n mukaista päätöstä harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta.

Yksikön päällikkö
Ylitarkastaja

Sari Myllyoja

Biologi

Maarit Vainio

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausuntopyyntö Mondo Minerals B.V. kaivospiirihakemuksesta Pitkäperä (886)

5/1/2013

KH § 46

Valmistelija: teknisten palveluiden johtaja Mikko Karjalainen p. (08) 615 54660, 044 2885 500.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kunnalta lausuntoa kaivoslain (503/1965) mukaisesta kaivospiirihakemuksesta. Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Tukes pyytää kuntaa antamaan lausuntonsa mm. seuraavista seikoista:

- onko hakemuksessa mainitulle kaivospiirin ja sen apualueiden tarkoittamalla alueella kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin mukaisia valtauksen esteitä?
- onko kaivospiirin ja sen apualueen tarkoittamilla alueilla sellaisia maankäytön suunnitteluun liittyviä näkökohtia, joita ei olisi huomioitu yhteenvedossa?
- muut mahdolliset seikat, jotka olisi otettava huomioon hakemusta ratkaistaessa

Tukes on laatinut hakemuksesta yhteenvedon, jossa kuvataan hanketta. Tukesin lausuntopyyntö ja yhteenvedo hankkeen kuvauksesta liitteenä.

Hakemusasiakirjat ovat nähtävillä 4.2.2013 saakka Paltamon kunnanvirastossa sekä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2).

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet):

- 1) valtausalueella, kaivospiirissä tai toisen kaivospiirin apualueella taikka vireillä olevan kaivospiirihakemuksen tarkoittamalla alueella;
- 2) aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kauppa- ja teollisuusministeriön lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta; (30.12.1992/1625)
- 3) rajavyöhykkeellä ilman valtioneuvoston lupaa;
- 4) linnoitusalueella tai sitä ympäröivällä niin leveällä vyöhykkeellä,

kuin asetuksella säädetään;

5) 30 metriä lähempänä lentokenttää, maantietä, katuja tai yleiseen liikenteeseen käytettyä rautatietä taikka kanavaa;

6) 50 metriä lähempänä rakennusta, jota käytetään tai aiotaan käyttää asuntona, loma-asuntona tai työhuoneena, taikka sellaista rakennusta varten varattua tonttia tai rakennuspaikkaa, jossa on aloitettu rakentamista tarkoittavat työt, tai yleistä rakennusta tai laitosta taikka yli 35 000 voltin jännitteistä sähkölinjaa tai muuntoasemaa eikä puutarhassa taikka asuinrakennuksen yhteydessä olevassa puistossa; (15.12.2000/1102)

7) teollisuuslaitoksen alueella tai sen käyttämällä varasto- tai jätealueella; eikä

8) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä; (15.12.2000/1102)

9) kirkko- tai hautausmaalla.

Lausuntopyynnön liitekartalla esitetyn kaivospiirin Pitkänperä (886) alueen läpi kulkee maantie (Savirannantie), joka on kaivoslain (503/1965) 6 § 1 momentin 5 kohdan mukainen valtauksen este. Lisäksi alue sijaitsee osittain Oulujärven rantayleiskaavan Mieslahden osa-alueella (1/7). Yleiskaava-alueella oleva alue on osoitettu pääosin kaavamerkinnällä **M-1** maa- ja metsätalous alueeksi ja vähäiseltä osin kaavamerkinnällä **MY-1** maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. **MY-1** kaavamääräyksen mukaan merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä ympäristö- ja luontoarvoja. Alueen käytön suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomioita erityisiin ympäristöarvoihin, viheryhteyksien säilymiseen ja ympäristönhoitoon. Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisina. Esitetyn kaivospiirin alueella on myös kaavamerkinnällä **luo** osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue ja kaavamerkinnällä **ge** osoitettu arvokas kallio alue. Kaavamääräysten mukaan kaavamerkinnällä **luo** on osoitettu luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla suojellun uhanalaisen eliölajin (liito-orava) esiintymisalue. Rakennus- ja metsänhoito- toimenpiteet alueella on suoritettava siten, etteivät ne hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai vaaranna lajin liikkumista alueella.

Lisäksi rantayleiskaavassa on kaivospiirin alueella kaavamerkinnällä **sl,ma,lin** kaavamerkinnällä osoitettu alue. Kaavamerkinnällä **sl** osoi-

tetulla alueella on erityisiä suojeluarvoja (eläimistöltään ja kasvillisuudeltaan arvokas alue), kaavamerkinnällä **ma** on maisemallisesti arvokas alue ja kaavamerkinnällä **lin** osoitettu alue on linnustollisesti merkittävä alue.

Liitteenä ote oikeusvaikutteisesta Oulujärven rantayleiskaavasta.

Esittelijä: kunnanjohtaja Arto Laurikainen, puh. 044 2885 600.

Teknisten palveluiden johtajan ehdotus:

Kunta toteaa lausunnossaan, että esitetyllä kaivospiirin alueella Pitkänperä (886) on kaivoslain (503/1965) 6 § 1 momentin mukaisia valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 6 § 1 momentin kohdan 5 mukaan valtausta ei saa suorittaa 30 metriä lähempänä maantietä. Lisäksi kaivoslain (503/1965) 6 § 8 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa ilman erityistä syytä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvillä pätevilla syillä.

Kunta vastustaa esitettyä kaivospiiriä Pitkänperä (886) oikeusvaikutteisen Oulujärven rantayleiskaavan kaava määräysten mukaisilla perusteilla. Kaivospiirin toteuttaminen aiheuttaisi haittaa kaavoitukselle, kaavan toteutumiselle ja alueiden käytön muulle järjestämiselle sekä vaikeuttaisi luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

Paltamon kunnalla ei ole paikkatietoja yli 35 000 voltin jännitteisistä sähkölinjoista tai muuntoasemista.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy teknisten palveluiden johtajan tekemän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus:

Hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Toimeenpano: kunnan lausunto toimitetaan rtf-tiedostona kaivosrekisterinumero 6492 mainiten viimeistään 4.2.2013 osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi.

Muutoksenhakukielto.

--

Annetut mielipiteet

1. Kari Silvennoinen
2. Liisa Penttilä + muut allekirjoittaneet
3. Lasse Flöjt
4. Lauri ja Maija Liisa Kemppainen
5. Reijo Kemppainen
6. Markku Vehviläinen
7. Timo Pisto
8. Maija Laakso + muut allekirjoittaneet
9. Heikki Kemppainen + muut allekirjoittaneet
10. Seija Niemitalo
11. Risto ja Martta Kemppainen
12. Kaisu Möttönen
13. Alpo Hurskainen
14. Kainuun Opisto Oy

Kari Silvennoinen
Heikkisenjoentie 26
88380 MIESLAHTI
kari.silvennoinen@kemi.fi
050-5992171
0400-909365

Mielipide

31.1.2013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasro
kirjaamo@tukes.fi

Mielipide koskien kaivosoikeuden jatkoajan myöntämistä Pitkänperän kaivospiirissä

Hakija **Mondo Minerals B.V.**
Amsterdam
Alankomaat

KaivNro886

Mielipidettä koskevat kiinteistöt:

Pohjola RN:o 22:18, Mieslahti, Paltamo, kiinteistötunnus 578-405-22-18
osuudet seuraaviin:

Yhteinen vesialue 578-876-2-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jk

Yhteinen vesialue 578-876-5-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jk

Yhteinen maa-alue 578-878-3-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jk

Lisäksi kiinteistöllä on osuuksia alueen rekisteröimättömiin yhteisiin maa- ja vesialueisiin.

Mielipide perusteluineen

1. Kaivosoikeuden jatkoajahakemus tulee hylätä, koska kaivostoiminta on paikalle soveltumatonta

a) ympäristönsuojelulain (YSL) 6 ja 42 mukaisesti

Lupanviranomaisella on valtuudet evätä kaivostoiminta (YSL 6 ja 42 §), jätevesien määrän ja laadun nojalla. Purkuvettä voi pitää

likavetenä Naapuruukslain tarkoittamalla tavalla. Nykyisellä tekniikalla edes tiukoilla lupaehdoilla ei ole osoitettavissa sellaisia keinoja, että ne estäisivät vesistö- ja pölyhaitat YSL:n ja NaapLain tarkoittamalla tavalla.

Sekoittumisalueen laajeneminen ei vähennä ympäristöhaittoja. Laajenemista ei ole otettu huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Etäisyys lähimpiin asuntoihin tekee kaivoksen sijoituksen mahdottomaksi. Kaivoksen lähivaikutusalueella on useita vakituksessa asuinkäytössä olevia kiinteistöjä ja kymmeniä loma-asuntoja.

Kuten YSL 6 § toteaa, paikkaa ei saa valita mihin tahansa: ”6 § Sijoituspaikan valinta. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon: 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusriski; 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset; 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.”

Paikka on YSL 1, 3, 4, 5 ja 6 § mukaisesti liian vaikea. Paikka on liian lähellä Pitkänperänlahtea ja hakijan suunnittelemat vesiensuojeluratkaisut ovat riittämättömiä. Suojavyöhyke on merkityksetön pöly- ja meluhaittojen estämiseen. Pöly- ja meluhaitat eivät erilaisilla sää- ja tuulioloilla rajoitu hakijan väittämälle alueelle vaan useiden kilometrien päähän.

b) oleellisia haittoja vesistöjen nykykäytölle aiheuttavana

Räjätystöistä ja murskauksesta aiheutuvaa pölyä laskeutuu kaikkiin ilmansuuntiin. Tuulen vaikutusta ei ole arvioitu riittävästi. Pölyn vaikutusalueet on arvioitu aivan liian pieniksi. Myös melun

haitta-alue on arvioitu aivan liian suppeaksi varsinkin Oulujärven suunnalla mutta myös Tololanmäen ja Kontiomäen suunnilla.

Suunnitellun kaivoksen sijainnin vuoksi pölylaskeuman vaikutus kertyisi sekä ilmasteitse että puron kautta. Hakijan esittämässä pölynleviämismallissa vähätellään vahvasti pölykuormituksen kertymää ja tuulen suuntien ennusteet ovat epämääräisiä.

Pitkänperä on Mieslahden kalaston kannalta keskeinen kalojen kutualue. Jo nykyisellään Oulujärven säännöstely aiheuttaa haittaa kalojen lisääntymiselle alueella. Mikäli mahdollinen kaivostoiminta tuottaisi arviointiselostuksessa arvioidut määrät kuivatus-, suoto- ja valumavesiä, joissa on korkeat määrät kiintoainesta, typpeä, nikkeliä ja arseenia, se vaikuttaa erittäin haitallisesti Pitkänperän- ja Mieslahden merkitykseen kalojen lisääntymisalueena.

Mahdollisella kaivoksella olisi erittäin haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön sekä matkailuelinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Alueella harjoitettavan kaivostoiminnan kuivatus-, suoto- ja valumavesien puhdistus on selostettu epämääräisesti. Kiintoaineen, nikkelin, arseenin sekä typpikuormituksen haitat ja vaikutusalueet on arvioitu aivan liian suppeaksi. Pitkänperänlahti on talvisin miltei umpijäässä. Yksityistalouksien suotovesien päästötkin on ankarasti sanktioitu.

Kaivoshankkeen sosiokulttuurisia vaikutuksia on tarkasteltu hyvin puutteellisesti. Sosiokulttuuristen ja yhteiskunnallisten vaikutusten vaikutusalue on arvioitu aivan liian suppeaksi ja arviointi on suoritettu ylimalkaisesti ja hyvin puutteellisesti. Selostuksessa kyselyt alueen käytöstä on rajattu käsittämään Mieslahden asutut rantatilat. Mieslahden alueen merkitys virkistys- ja kalatalouskäytössä ulottuu kuitenkin ranta-asutusta huomattavasti laajemmalle alueelle. Alueen vaikutuspiirissä on siis huomattavasti enemmän asukkaita, kuin selostus antaa ymmärtää. Näin ollen mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttama merkittävä haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen

ja vesistön virkistyskäyttöön sekä elinkeinotoiminnan kehittämiseen ulottuu huomattavasti laajemmalle alueelle ja käsittää suuremman väestöryhmän kuin mitä selostuksessa on arvioitu. Alueen moninaiskäyttöä, luontoarvoja ja sosiokulttuurista omaleimaisuutta ajatellen kaivostoiminnalla Pitkänperässä on erittäin merkittävä kielteinen vaikutus.

c) Paltamon rantayleiskaavan (8.10.2008) toteuttamista haittaavana ja estävänä

Liikenneturvallisuus: alueen tiet ovat mutkaisia, kapeita ja mäkisiä teitä raskaalle kalustolle. Se tulee vaarantamaan kyläläisten turvallisuutta kohtuuttoman paljon.

Savirannan uimaranta ja yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettu venesatama jäävät sekoittumisvyöhykkeen alueelle. Lisäksi yksityisten talouksien venepaikkoja on aivan Pitkänperän pohjukassa. Lupa vesistön pilaamiskiellon vastaiseen toimintaan ei ole mahdollinen, koska vesienlaatu ei saa heiketä yhden tuotannonharjoittajan takia. Hakemuksessa ei ole huomioitu päästöjen määrää suhteessa aiheutuvaan vesienlaadun heikentymiseen. Louhinnan sijoittamisessa ja vesiensuojeluratkaisuehdotuksessa yhtiö ei ole ottanut huomioon alapuolisten vesistöjen herkkyyttä kuormitukselle sekä selvää riskiä siitä, ettei louhinnan jälkeen voi saavuttaa vesienhoitolain mukaisia vesientilatavoitteita.

Kaavoitustilanne: Kyläasukuksen ja rantojen monikäytön eli maakuntakaavalla osoitetun ensisijaisen käyttömuodon haittaaminen ei voi tulla kyseeseen näin lähellä asutusta.

d) vesitalousmuutoksia aiheuttavana

a) vedenlaatuun, b) kiintoainemääriin ja c) eläimistöön sekä kasvikuntaan tavoilla, jota ei ole kuvailtu lain ja YSA 9-11 §

vaatimalla tavalla ja hanke d) heikentäisi vesien laadun arvioinnin mahdollisuuksia oleellisesti.

Suunniteltu kaivospaikka ei sovellu nykyisissä vesiensuojelutavoitteissa louhintaan. kaivo9stoiminta aiheuttaisi Oulujärvelle happamuuspiikkejä, jotka olisivat erityisen haitallisia kalastolle.

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykytekniikalla sekä vesipuidedirektiivin että aiheuttamisperiaatteen noudattamista oikein, koska vesistö päästöjen YSL 6 § tulkinnassa ei arvioida erikseen tuotantoalueelta tulevien hiukkasten muuntumista vesistössä, esimerkiksi siltä osin kuin tuotantolupa johtaisi sekä Suomen oikeuskäytännössä että yhteisöainsäädännössä tarkoitetuksi vesistöä kuormittaviksi jätepäästöiksi.

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykytekniikalla riittävien sellaisten päästörajojen noudattamista, jotka varmistaisivat lasku-uomien ja Oulujärven vesien laadun säilymisen riittävän hyvänä: a) kuivatus- ja b) päästövesien lasku Pitkänpuron kautta Oulujärveen sekä c) tuotannon päästöt, etenkin pöly, aiheuttaisivat välittömästi KOHTUUTONTA HAITTAA ja RASITUSTA naapurisuuslain mukaisesti ("NaapL", Laki eräistä naapurussuhteista 13.2.1920/26).

Saman lain 17 § mukaisesti toiminta on sijoitettu mahdottomalle paikalle ja mitoitettu niin suureksi, ettei hakija pysty **käsittelemään tai torjumaan päästöjä omalla maallaan**. NaapL 17 § (4.2.2000/90) sanoo: *"Kiinteistöä, ... ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä...hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, **pölystä**, hajusta, kosteudesta, **melusta**, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista."*

Kaivostoiminta aiheuttaisi 17 § mukaista **kohtuutonta rasitusta**

kahta reittiä: suoraan ilmaitse ja rahtiliikenteestä. Niiden molempien pöly kohdistuisi pihapiireihin ja vesistöihin. Samoin molemmista johtuva melu vaikuttaisi oleellisesti viihtyvyyteen, kiinteistöjen arvoa kohtuuttomasti vähentäen. Yhdessä nämä haitat muodostavat kohtuuttoman rasituksen, jota ei ole lievennettävissä riittävästi lupaehdoin, vaan hakemus tulee hylätä nimenomaan paikalle sopimattomana toimintana (93 ha).

Yhtiö ei ole hakemuselostukseen riittävästi huomioimut NaapL 17 § tarkoittamia paikallisia olosuhteita, ja kuinka yhtiön toiminta muuttaisi pysyvän ja mökkiasutuksen olot.

Rasituksen voimakkuus riippuu etäisyydestä, mutta yhtiö ei ole esittänyt keinoja, jolla pölynsidonta tehtäisiin paremmin (kuten louhoksilla tehdään). Riski siitä, että kaivos aiheuttaa pysyviä muutoksia lähivesille ja -lahdille on itsessään riittävä syy, miksi hakemus tulee hylätä. Sen sijaan NaapL 18 § (4.2.2000/90) tarkoittama mahdollisuus lopettaa toiminta, ei ole mielekäs, koska haittaa ja rasitusta ei ole korvattavissa rahalla. Esimerkiksi haitta lahtien vesienlaadulle estää muiden vesienhoitotoimien hyödyn: *”Se, jonka toiminnasta on aiheutunut kohtuutonta rasitusta, ... tai, jos rasituksen poistaminen ei muutoin ole mahdollista, lopettamaan toiminnan kokonaan ja korvaamaan rasituksesta aiheutuneen vahingon.”*

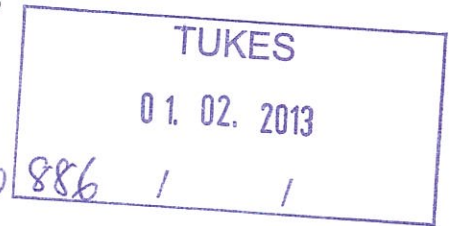
Mieslahdessa 31.1.2012

Kari Silvennoinen
Nimenselvennös

Liisa Penttilä
Tahvintie 4 A
88380 Mieslahti

30.1.2013

1(4)

Tukes/kaivosasiat
PL66
00521 Helsinki

Asia: Kuulutus hakemuksesta

kaivospiirin nimi ja kaivosrekisterinumero: Pitkäperä (886)

Liitteet: 1, 2 ja 3

MUISTUTUS

**Mondo Minerals B.V.:n Pitkäperän (886) kaivospiirin
kaivosoikeuden jatkoajan hakemuksesta**

Muistutuksen tekijät ja maarekisterit:

Jokinen Reijo Ilmari	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena , omistus ½ 578-405-19-27 578-405-3-7
Jokinen Raimo Seppo Ensio	578-405-2-39
Penttilä Liisa Helena	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena, omistus ½ 578-405-2-38

Muistutus

Pitkäperän kaivospiirin (886) kaivosoikeuden jatkoaikaa ei tule myöntää .

Perustelut

Pitkäperän kaivospiiri on saanut kaivosoikeudet hakemuksen perusteena olevassa asiakirjassa ilmaistuna ” aikoinaan”, kenties jo 1950-luvulla.

Luvan silloiset ehdot ovat todennäköisesti olleet nykyisiin lupavaatimuksiin verrattuna vähäisemmät.

Sen jälkeen on tapahtunut muutoksia, mm. asutuksen lisääntyminen, suojelualueiden määrittäminen, kaavoitukset ja Oulujärven merkityksen huomaaminen ja myös vesistöjen pilaantumisen mahdollisuus kaivosten läheisyydessä. Samoin tiedetään yleensä enemmän ympäristöön ja ihmisiin kohdistuvista haittavaikutuksista.

Katsomme, että aiempi YVA on tiedoiltaan riittämätön ja menettänyt merkityksensä. Mielestämme vanhoilla lupaperusteilla ei pidä antaa lupaa muuttuneisiin oloihin.

Jatkoajan uudelleen arvioimiseksi tulee tehdä uusi kokonaisvaltainen YVA, jossa tarkastellaan yhdessä Pitkäperää, Mieslahtea, mahdollista uutta Maailmankorpi-kaivospiiriä sekä Jormua 1:tä ja Tyynelää. Näiden kaikkien vesistövaikutus ulottuu Oulujoen vesistöön Mieslahden tai Jormuanlahden kautta. Samoin muut vaikutukset ovat paljolti yhteisiä.

Mieslahti ja Jormuanlahti kokonaisuuden^{en} asiakirjoissaan vuonna 2006 ilmaissut kantanaan Kainuun ympäristökeskus. Samansuuntainen päätelmä on Tukesin kuulutusasiakirjoissa.

Oulujärvellä on rantayleiskaava, jonka mukaan alueita on varattu muuhun kuin kaivoskäyttöön.

Läheiset Natura-alueet sekä muut luonnonsuojelualueet eivät säily kaivoksen välittömässä läheisyydessä. Niitä ei voi siirtää toisaalle suojaan. Suojelualueista määrätään laeissa.

Hakija ilmoittaa käyttävänsä talkin. Kaivoslain mukaan myös muu raaka-aine on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä. Hakemuksesta ei käy ilmi nikkelin ja uraanin hyödyntäminen.

Mondo Minerals B.V. Branch Finland on hakenut Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaa ja myöhemmin uudelleen täydennyksen johdosta Dnro PSAVI/17/04.08/2011.

Näihin hakemuksiin olemme esittäneet mielipiteemme, muistutuksemme ja vaatimuksemme, jotka ovat liitteenä 1 ja 2.

Kaivosyhtiön vastineessa kylläkin todetaan niissä olevan virheellisyyttä, mutta perustelemme niissä tarkoin kielteistä suhtautumistamme.

Yhteysviranomaisilta emme ole saaneet selvästi tietoa siitä, miten valmisteluissa on aikaisempia muistutuksia huomioitu ja miten viranomaistaho on niihin vastannut. Pyydämme, että seuraavissa vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin.

Päätöksen kopioiden saanti

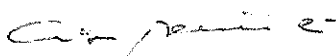
Pyydämme viranomaisia lähettämään kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan täydennysasiakirjoista.

Täydentävien tietojen antovaraus

Varaamme mahdollisuuden antaa täydentäviä tietoja.

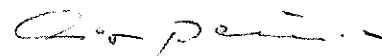

Jokinen Reijo Ilmari

Laajanniementie 26
88380 Mieslahti

Jokinen Raimo Seppo Ensio Penttilä Liisa Helena
puolesta valtakirjalla

Liisa Penttilä
Lehtolantie 4A
01450 Vantaa

Tahvintie 4A
88380 Mieslahti

- Liitteet:** 1 20.10.2011 Muistutus Mondo Minerals B.V.Branch, Finlandin
Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaan
Dnro PSAVI/17/04.08/2011
2. 5.10.2012 ---"----
3. valtakirja

Valtakirja

Valtuutan Liisa Helena Penttilän allekirjoittamaan puolestani mielipiteen ja muistutuksen Mondo Minerals B.V:n hakemuksista tammikuussa 2013.

Vantaa 27.1.2013

Raimo Jokinen, valtuuttaja

Liisa Penttilä, valtuutettu

Todistajat:

Hilkka Sarikko
Päivi Jokinen

20.10.2011

MUISTUTUS

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n

**Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaan
diaarinumero PSAVI/17/04.08/2011**

Muistutuksen tekijät ja maarekisterit

Jokinen Reijo Ilmari	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena (omistus ½) 578-405-19-127 578-405-3-7
Jokinen Raimo Seppo Ensio	578-405-2-39
Penttilä Liisa Helena	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena (omistus½) 578-405-2-38

Olemme esittäneet Kannanottomme Mondo Minerals Oy Mieslahden kaivos- hankkeeseen ja YVA- selostukseen (24.4.2008) , 28.9.2008 Liite 1. sekä aikaisemmin 24.11.2006 Liite 2. Pyydämme tarkastelemaan myös aikaisemmin tekemiämme muistutuksia, jotka ovat liitteenä ja joihin viittaamme.

Aikaisemmat kannanottomme ovat edelleen voimassa. Tarkasteltuamme Paltamon kunnanvirastossa nähtävillä olleita asiakirjoja, katsomme aiheelliseksi muistuttaa ympäristöhaitoista uudelleen. Muistutuksessa olevat *lainaukset* ovat edellä mainituista asiakirjoista. Lainaukset ovat kursivoituja ja lainausmerkillisiä.

HAITAT

1. Melu

Mondo Minerals B.V. hakee ympäristölupaa ” *malmin ja mineraalien louhimiseen, maaperän aineiston ottoon, sivukivien varastointiin ja murskaamiseen...* ” (sivu 1)

Meluarvioinnissa yleisesti ja etenkin sivukivien murskaamisessa syntyvä melu on jätetty laskelmissa liian vähälle huomioille.

Hakemuksen kohdassa 4.1.4 Melupäästöt ja tärinä (sivu 33) murskausta ei mainita melun lähteenä. Maininta ”*Kaivinkone iskuvasaralla*” on kirjattu.

Hakija vakuuttaa kohdassa 4.1.3 Päästöt ilmaan Pölyäminen : ” *Malmin murskausta alueella ei tapahdu.* ” (sivu 33). Nyt tapahtuu vain sivukivien murskaus, ei malmin, mutta onko tulevaisuudessa myös samoin.

Sivukivien murskausta on runsaasti, kuten sivulla 23 ilmoitetaan ” *Murskauskelpoinen sivukivi murskataan kaivospiirin alueella.*

Suunnitellut käyttömäärät edellyttävät enintään noin 4 viikon murskausjaksoa vuodessa. Keskimäärin vuodessa tulee olemaan yksi murskausjakso, mutta on mahdollista, että jaksoja on kaksi tai ei yhtään. Murskausta tehdään kahdessa vuorossa arkipäivisin syys-toukokuussa. ” ja

” *Sivukivien murskauksesta aiheutuvaa meluhaittaa alueen asutukselle ehkäistään sijoittamalla murskausasema laakson pohjalle sekä toiminnan ajoittamisella lomakausien ulkopuolelle* ” (sivu 51)

Mieslahden kaivoksella ei ole tehty koelouhintojen yhteydessä melumittauksia. Melu on arvioitu teoreettisesti. Esimerkinomaisesti on arvioitu muutamien koneiden ja toimintojen melutasoja. Esimerkeissä ei mainita erikseen murskausmelua.

Meluarvioista ei tule esille se, miten useiden toimintojen yhtäaikaisuus vaikuttaa melutasoon, sillä tuskin alueella on toiminnassa vain yksi kone tai toiminto kerrallaan.

Kaivostoiminnan melumääräarviot (ei siis oikeasti mitatut) ovat mielestämme liian alhaiset. Liikenteen aiheuttamiin meluhaittoihin emme ota selvää kantaa, sillä emme tunne maasto- ja tieolosuhteista tarpeeksi hyvin. Asiakirjoista luettuna ajoreittien varrella tulee olemaan melua todennäköisesti häiritsevästi asti.

Melun jatkuvuus, aika tuskin rajoittuu ajalle klo 6 – 22, on huomattava stressitekijä tienseudun asukkaille. Vaikuttanee lepoaikojen pituuteen ja unen laatuun, joilla on pitkällä aikavälillä terveyttä alentava vaikutus.

Yleisesti arviossa melun haittaavuuden vähäisyyttä on perusteltu myös sillä, että meluisat työt ovat sidottuja vuodenaikoihin eli kesäaikana melua olisi vähemmän. Tällä lienee ajateltu sitä, että kesäasukkaita ei kuormitettaisi melusaasteella.

On huomattava, että alueella asutaan myös vakituisesti. Allekirjoittaneista yhdellä on vakituinen koti hieman nyt merkityn melun vaikuttavuusalueen ulkopuolella. (mielestämme nykyinen vaikuttavuusalue on liian suppea).

Vakituisesti asuva joutuu näin ollen kärsimään melusta ja sen haittavaikutuksista syksystä kesän lomakausien alkuun.

Melun etenemisen suhteen on jotain suunniteltukin:

"Avolouhoksen pohjoisreunalle on suunniteltu meluvalli estämään melun leviämistä Pitkänperälle päin."

Tämä suunta on vesistöön päin (ja myös allekirjoittaneisiin päin). Melun etenemistä vesistöalueella ei ole mitattu riittävästi. Todetaan vain *"Kaivosalueen pohjoispuolella >45dB vyöhykkeen ulottuvan Pitkänperän pohjukkaan saakka, mutta olosuhteista riippuen vyöhyke voi ajoittain ulottua pohjoisemmaksikin."*

Muistutuksemme melusta:

Melun voimakkuuden arviointi sekä vaikuttavuusarviointi on tehtävä huomioiden vesistöissä äänen kantavuus, todelliset kaivostyöolosuhteet murskauksineen ja myös liikenne mukaan lukien, eikä vain tukeuduttava keskiarvoihin ja mallinnuksiin.

Nykyiset melumäärä -ja tasoarviot vaikuttavuusarvioineen ovat suppeita ja teoreettisia. Ei riitä se, että todetaan meluvyöhykkeen ulottuvan "pohjoisemmaksikin".

Aikaisemmat mielipiteemme: Liite 1 sivut 3 ja 4, liite 2 sivu 2

2. Ilmanlaatu ja pölyt

Pölyn ja sen vaikuttavuutta ilman laatuun ja laskeuman vaikuttavuutta kasvikuuntaan/eläimistöön/vesistöön ei ole edelleenkään huomioitu täysipainoisesti.

Pölyn laskeuma-alue on laskemissa riittämätön, korkeintaan 1 km.

Arvioinnissa edelleen kerrotaan kaivostoiminnasta lähtevän kivi-pölyn olevan *"laadultaan talkkimalmia, serpentiiniä ja muita malmin oheiskivilajeja, ja sillä on emäksisyytensä vuoksi lannoittava merkitys luonnossa"* (kohdassa 6.2 Vaikutukset ilmanlaatuun).

Siis katsotaan olevan vain hyödyllisiä vaikutuksia.

Kuitenkin näiden Sivukivien kemialliseksi koostumukseksi ilmoitetaan ympäristölupahakemuksessa (9M606049)

"As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Sb, V" ... joista mm. nikkelin, kromin, arseenin, kuparin ... taustapitoisuudet ylittyvät.

Mielestämme nämä eivät ole vaarattomia ja hyödyllisesti ympäristöä lannoittavia, kun ne pääsevät kaivosalueen ulkopuolelle.

Pölyn laskeuma-alue on ilmoitettu 1 km. Tällä etäisyydellä on myös niskaojia, joihin pöly laskeutuu ja niitä myöten edellä mainittuja alkuaineita päätyy lopulta Oulujärveen ja mahdollisesti pohjavesiin.

Muistutuksemme pölyistä:

Pölyhaittojen vaikuttavuusalueetta tulee laajentaa huomioiden tarkemmin pölyävän aineksen sisältö ja hiukkaskoko. Tulee myös huomioida pölyn laskeutuminen niskaojiin. Pölymäärien arvioinnissa tulee huomioida riittävästi myös murskauksessa syntyvä pöly. Samoin arvioinnissa tulee huomioida tuuliolosuhteet ääri-ilmiöineen. (ilmanvirtaukset Natura-alueelle ja vesistöön)

Aikaisemmat mielipiteemme: Liite 1 sivut 5 ja 6, liite 2 sivu 3

3. Vesistövaikutukset sekä pintavesiin että pohjavesiin

Vesistövaikutukset tulevat olemaan suuria. Pitkänperä ja Mieslahti ovat matalia ja vähävetisiä, joten pienikin vedenlaadun muutos (pH,) tai kuormitus (mm. ravinteet), johtaa selviin olosuhdemuutoksiin vaikuttaen eläimistöön, vesistökasveihin ja niiden kautta mahdollisesti ihmisiin.

Pitkäpuron valuma-alue on merkitty noin 2.0 neliökilometrikseksi, mikä on riittämätön arvio. Ei ole mitenkään mahdollista, ei edes teoreettisesti, että alkuaineet ja kemikaalit pysyisivät tällä alueella.

Vesistövaikutuksia aiheuttavat kallioperästä ja maaperästä liukenevat ja irtoavat alkuaineet sekä kaivostoiminnassa käytettävät menetelmät (esim. räjähteet), koneet ja liikenne.

Kosteikkokäsittelyalueet vaikuttavat kovin vähäisiltä. Selvää kuvaa ei myöskään tule siitä, kuinka pitäviä kosteikkoalueet ovat, jotta ympäristölle haitallisia aineita ei siirry edelleen vesistöön nyt tai myöhemmin. (sivu 31)

Luvan myöntämisen lähtökohtana ei mielestämme saa olla se, että sallitaan vesistön haitallinen kuormittaminen jossain määrin raja-arvoihin nojaten. Lähtökohtana tulee olla se, ettei vesistöä kuormiteta haitallisesti lainkaan.

Kuormitusta esiintyy, mikä myös hakemuksessa mainitaan:

Mieslahden osalta on todettu seuraavaa: ” 2000-luvulla todetut metallipitoisuudet Mieslahdella ovat olleet pääosin alhaisia (liite 2.3).

Kuitenkin sivulla 14 todetaan: ” Mieslahden nykyiseen koelouhokseen kertyyissä vesissä arseeni- ja nikkelpitoisuudet ovat korkeita (liite 2.3) ”.

” Louhosalueelta purkautuvilla vesillä on nykyiselläänkin vaikutusta Pitkäpuron arseeni- ja nikkelpitoisuuksiin, joskin pitoisuudet laskevat selvästi matkalla Mieslahden Pitkänperään. ”

Oulujärven vesistöä pidetään huolta seuraavalla tavalla:

” Mieslahden Pitkänperä kuuluu Iijoen- Oulujoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa Oulujärven vesimuodostumaan. Vesienhoitosuunnitelmassa tehdyn luokituksen mukaan purkuvesistö on hyvässä tilassa ja tavoitteeksi on esitetty vesistön tilan säilyttäminen nykyisen kaltaisena. Mieslahden kaivoksen kuormituksen ja sen aiheuttamien vesistövaikutusten ei arvioida merkittävästi heikentävän vesistön nykyistä hyvää tilaa, eikä toiminnan katsota olevan ristiriidassa tilatavoitteiden kanssa ”.

Hakemuksesta ei selviä, kuka on edellä mainitun ” *ei arvioida merkittävästi heikentävän....* ”- lausunnon esittäjä: hakemuksen laatija vai vesienhoitosuunnitelman tekijä ?

Oulujärven ja myös Mieslahden vedenlaadusta on kannettu huolta kovin tarkasti, mm. ranta-kaavaa laadittaessa. Rakennuspaikkoja myönnettäessä on arvioitu vesistökuormitus. Lisäksi jätevesilaki määrää myös ranta-asutuksen talousvesipäästöjä. Tämä merkitsee sitä, että pienen mökin asukas on suuri saastuttaja, mutta ison kaivoksen päästövesillä arseenineen, nikkeleineen, typpineen jne. ei ole merkittävää heikentävää vesistövaikutusta. Esimerkiksi tyyppistä todetaan vain ”*Kaivosvesien tyyppellä voi olla lievä rehevöittävä vaikutus Pitkänperällä.*”

Korostamme vielä sitä, että voidaanko millään vesihuoltojärjestelmällä taata se, etteivät sivukivien ja liikuteltavan maa-aineksen haitalliset alkuaineet pääse joko pohjavesiin tai pintavesiin.

Haitallisista alkuaineista on hakemuksessa useita mainintoja hakemuksessa. Esimerkiksi Pohjavesistä todetaan (sivu 8) ”*Alue ei ole merkittävää pohjaveden muodostumisaluetta. Pohjavettä varastoituu ja liikkuu alueen maaperässä jossain määrin, etenkin vettä läpäisevillä hiekkamoreeni- ja hieta-alueilla sekä kallioperän raoissa ja ruhjeissa*”*Moreeni – ja hietamailla liikkuva pohjavesi kulkeutuu kallioperän rakoihin ja ruhjeisiin sekä osa suoraan ympäristön soille ja vesistöihin.*” ” *pienpiirteisissä pohjaveden liikesuunta on kohti puolaaksoja, kuten esim. Kylmänpuron varrella.*”

Huolestuttavaa on se, ettei maaperäkartoituksen yhteydessä ole selvitetty kallioperän ruhjeisuutta, eikä myöskään moreenialueilla syvällä mahdollisesti esiintyviä moreeninalaisia hiekka- ja sorakerrostumia, jotka voivat olla pohjavesien kulkureitteinä. Kallioperän ruhjeisuudesta ja toiminnan aikana sen arvaamattomasta käyttäytymisestä voi aiheutua laajat muutokset vesivirtaamiin.

Lupahakemuksessa sivulla 7 ” *Kallioperä*” tutkimustulos on ” *Alueen mustaliuskeet ovat suhteellisen sulfidirikkaita kiviä. Ultraemäksisissä kivissä ja mustaliuskeissa nikkeli ja arseeni ovat helposti rapautuvissa sulfidimineraaleissa, mistä johtuen kohonneet alkuainepitoisuuden näkyvät alueen luontaisissa taustapitoisuuksissa.*”

” *Haitta-aineiden kokonaispitoisuudet*” (liite 4.2 sivu 6)

” *Taulukko 4 Sivukivien kemiallinen koostumus ja Vna 214 viitearvot* ”
Sanallisesti kerrottuna näin.

” *Sinkki- ja lyijypitoisuudet ovat kaikissa sivukivissä alle taustapitoisuuden.*

Nikkelin taustapitoisuus ylittyy kaikissa sivukivissä, samoin

kromin taustapitoisuus kloriittiliusketta lukuun ottamatta.

Arseenin taustapitoisuus ylittyy vuohukivessä,

kuparin taustapitoisuus kloriittiliuskeessa,

antimonin taustapitoisuus serpentiniitissä ja

vanadiinin taustapitoisuus garbossa.

Em. metallien pitoisuudet ylittävät myös valtioneuvoston asetuksen ylempät ohjearvot.

Metallien liukoisuusriskissä mainitaan, että nikkelin, arseenin ja antimonin liukeneminen riippuu rautasulfidin runsaudesta ja hapettumisaltiudesta. Liukenemisriskit nikkelin kohdalla vaihtelevat heikosta kohtalaiseen.

Kloriittiliuskeessa nikkelin liukenevuusriski voi vaihdella heikosta kohtalaiseen. Kloriittiliuskeen vuosittaisen jätemäärän ilmoitetaan olevan 10 %:a vuosittain syntyvästä jätemäärästä eli 10 000 – 30 000t/a. Kloriittiliuske on happoa muodostava kivi.

Malmin koostumuksesta on maininta sivulla 23. Tässä tulee esille mielestämme ensimmäistä kertaa Uraanin määrä. Sen pitoisuus on serpentiniinikivessä 7 ppm. (=mg/kg) Serpentiniinikiven osuus sivukivissä on suuri, 50%, (39 000-100 000 t/v, yhteensä 750 000 t), joten uraanimäärä on myös merkittävä.

Samoin mainittiin serpentiniitin sisältävän lyijyä 15 ppm (=mg/kg). Myös muissa sivukivissä sitä on pienempinä pitoisuuksina.

Näiden haittavaikutuksista ja käyttäytymisestä suotovesissä/kosteikkokäsittelyssä ei ollut mainintaa.

Jätteiden luokittelussa ilmenee myös,

”Selkeytysaltaiden pohjaliete Mieslahden kuivanapito- ja suotovesikäsittelyssä joudutaan luultavasti saostamaan nikkeliä (kemikaalina Ca (OH) 2 tai NaOH) ja mahdollisest myös arseenia (kemikaalina FeSO4). ”

Näitä siis kertyy runsaasti, koska nämä näin selkeästi jäteasiakirjassa mainitaan.

Lisäksi jätteen luokittelussa esitetään , (4.3.1.2 kohta 4, sivu 7)

” Jätteen ja siitä erottuvan hienoaineksen sisältämä ympäristölle haitallinen tai ihmisten terveydelle mahdollisesti haitallisten aineiden (erityisesti As, Cd, ko, Kr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Va, Zn) pitoisuudet ovat riittävän alhaiset..... siten niistä aiheutuva vaara ympäristölle ja terveydelle on merkityksetön sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ”

Kuitenkin

Pöyryn ympäristöhakemuksen liite 4.3 toteaa selkeästi jätealueen ympäristövaikutuksista *” Kaivannaisjätteistä voi aiheutua ympäristökuormitusta sulfidirapautumisen myötä muodostuvien happamien ja metalleja sisältävien valuma- ja suotovesien muodossa. Näistä vesistä voi aiheutua ympäristövaikutuksia maaperään, pohja- ja pintaveteen. Lisäksi kaivannaisjätteiden jätealueista voi aiheutua pölypäästöjä sekä maisemavaikutuksia.”*

Kaivosalueella pintamaita käsitellään useassa vaiheessa laajalla alueella.

Pintamaiden osalta lupahakemus jatkaa (Maaperä sivu 8)

” Metall- ja arseenipitoisuudet ovat luontaisesti suurempia alueilla, missä maa-ainekseen on sekoittunut lähinnä ultraemäksistä serpentiniittiä ja vähemmässä määrin mustaliuskekivi-ainesta... Serpentiniitin vaikutus näkyy kohonneina kalsium-, magnesium-, kromi- ja nikkelpitoisuuksina. Mieslahden alueen moreenissa nikkeliä on runsaasti. Maaperän luontaiset nikkelpitoisuudet ovat lähellä maaperän pilaantuneisuuden arvioinnissa nykyään käytettäviä Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisia ohjearvoja, enimmillään (max 254mg/kg) pitoisuudet jopa ylittävät jopa ylempään ohjearvotason (150mg/kg).

Maa-aineksia kaivetaan ja siirretään suuria määriä sekä toiminnan alussa että jälkihoitotoimenpiteenä.

Edellä ilmoitetut asiat tarkoittavat siis sitä, että ympäristövaikutukset ovat kuitenkin mahdollisia estämistoimenpiteyrityksistä huolimatta.

Muistutuksemme vesistöhaitoista:

Alueen kallioperä ja maa-aines sisältävät ympäristölle ja terveydelle haitallisia alkuaineita, joitakin jopa yli säädettyjen viitearvojen.

Näiden kivi- ja maa-ainesten mekaaninen käsittely lisää aineiden pääsyä ympäristöön joko suoraan veden mukana tai ensin pölylaskeumana ja sen jälkeen vesistöön. Kun jo nyt tiedetään alueen haitallisista aineista, niiden tulee antaa olla paikoillaan koskemattomina.

Lisäksi kaivostoiminta räjäytysaineineen ja kone- ja liikennepäästöineen kuormittaa haitallisesti vesistön läheisyydessä olevaa ympäristöä.

Mielestämme suunnitelluilla toimenpiteillä vesistöön kohdistuvia haittoja ei kyetä täysin estämään.

Ainoastaan ilman kaivostoimintaa alueen pienvesistöt ja Oulujärvi voidaan pitää nykyisessä tilassaan. Veden laadulla on erittäin suuri merkitys alueen kasveille ja eläimistöille mukaan lukien ihmiset.

Oulujärveä on arvostettu lähiaikoina siten, että se on nimetty Kainuun maakuntajärveksi. Tämä valinta lisää vesistön virkistyskäyttöarvoa toisin kuin kaivostoiminta.

Valitettavasti kaivostoiminnan vesiä turmelevasta vaikutuksesta Kainuussa on jo riittävästi näyttöä. Teoreettiset kaavailut, kirjaukset ja seurannat eivät merkitse enää mitään siinä vaiheessa, kun ympäristö on kärsinyt vaurioita eikä haitta-aineita voi imaista pois vesistöistä tai maaperästä.

Aikaisemmat mielipiteemme: Liite 1 sivut 7 ja 8 ja liite 2 sivu 5

4. Luontovaikutukset

Natura-alueita perustetaan EU:n säännöksillä ja Suomen valtion laeilla, tulee niillä olla myös lainvoimainen pysyvyys kaikkina aikoina.

Soiden suojelualue kuuluu jättää koskemattomaksi.

Luontoarvioissa kiistatta osoitetaan kaivoksella olevan haitallista merkitystä luontoon ja myös Natura-alueelle.

Haitallisuutta aiheuttavat pölyt, joiden koostumuksesta on jo mainittu edellä sekä vesivirtauksien mukana tulevat alkuaineet / kemikaalit.

Lisäksi oman haittansa aiheuttavat vallien varjostukset ja muuttuvat valo-olosuhteet (valot kaivosalueella).

Tulevaisuudessa ollaan rakentamassa Kylmänpuron ylitse tie. Hakemuksessa sillä ei katsottu olevan mitään vaikutusta, mutta sitä ei perusteltu tarpeeksi.

Muistutamme vielä tässä vaiheessa, kuinka paikallista rantakaavaa tehtäessä oltiin tarkkoja ranta-rakentamisen suhteen: sen vaikutus vesistöön, eläimiin, kasveihin ja maisemaan. Herää kysymys, missä luontovaikutusten arviointi on nyt, kun on kyse suuren mittaluokan rakentamisesta?

Erityisen tarkkoja rantakaavassa oltiin maiseman suhteen ja esim. Pitkänperän katsottiin olevan maisemallisesti merkittävä. Paltamosta päin katsottuna samaan maisemakuvaan tulee nyt kaivos valleineen. (Huomautus: selvitysten tekijänä Pöyry ja vastaanottajina useat samat virkakoneistot)

Muistutuksemme luontoarvoihin:

Luontoon kohdistuvissa haitoissa tulee huomioida veden laadun vaikutus kasveihin ja eläimiin sekä vedessä että maalla.

Suojelualueet tulee pitää ennallaan.

Lisäksi luontovaikutuksissa pitää huomioida vaikutukset maisemaan.

Aikaisemmat mielipiteemme Liite 1 sivut 9 ja 10 liite 2 sivu 5

5. Vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön

Ihmisiä koskeva vaikuttavuusalue on rajattu kaivoksesta 2 kilometrin säteelle. Pidämme rajausta erittäin suppeana. Mielestämme näin suuri kaivos ei voi olla vaikuttamatta laajemmalle kuin mitä selvitys ilmoittaa. Selvityksen mukaan kaivoksella ei ole vaikutusta Savirannan kyläläisille eikä Kylmänpuron pohjoispuolella oleville asukkaille (vakituisesti asuville)

Edellä mainittu vaikutusten kieltäminen yli 2 kilometrin päässä asuville on aliarvioimista. Mielestämme vaikutusta on sekä ihmisten hyvinvointiin että maan arvoon.

Muistutuksemme vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön:

Ihmisiin kohdistuvaa vaikuttavuusaluetta on laajennettava ja huomioitava myös psykososiaaliset haitat selvemmin niitä kieltämättä ja vähättelemättä.

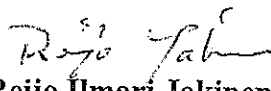
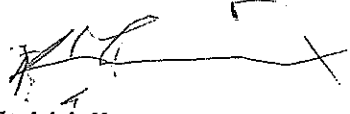
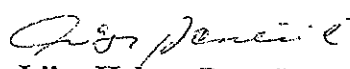
Ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tulee lisää, mikäli kaivos päättyy myös nikkelin ja jopa uraanin talteenottoon ja jalostukseen. Tulevaisuuden suunnitelmiaan kaivoshakemus ei paljasta, joten em. asia jää vain hakemusasiakirjoja lukevien arvattavaksi.

Aikaisemmat mielipiteemme Liite 1 sivu 5 liite 2 sivu 3

6. Yhteenvetona muistutamme ja vaadimme:

Edellä esitettyjen asiakirjojen ja selvitysten mukaan ei ole mahdollista rakentaa ja harjoittaa kaivostoimintaa ilman huomattavia ja kauaskantoisia ympäristöhaittoja sekä haittoja alueen väestölle.

Vaadimme, että Mondo Minerals B.V. Branch Finlandille ei myönnetä sen hakemaa Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaa.

	 valtakirjalle	
Reijo Ilmari Jokinen	Raimo Seppo Ensio Jokinen	Liisa Helena Penttilä
Laajanniementie 26	Lehtolantie 4 A	Tahvintie 4 A
88380 Mieslahti	01450 Vantaa	88380 Mieslahti

Liite 3 valtakirja

5.10.2012

VAATIMUS ja Muistutus

Mondo Minerals B.V.Branch Finland:n

**Mieslahden kaivoksen ympäristö-
ja vesitalousluvasta sekä aloitusluvasta**

Dnro PSAVI/17/04.08/2011

Vaatimuksen ja muistutuksen tekijät ja maarekisterit

Jokinen Reijo Ilmari	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena (omistus ½) 578-405-19-27 578-405-3-7
Jokinen Raimo Seppo Ensio	578-405-2-39
Penttilä Liisa Helena	578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena (omistus ½) 578-405-2-38

Aikaisemmat kannanotomme, mielipiteemme ja vaatimuksemme ovat edelleen voimassa ja pyydämme niiden huomioimista kokonaisuudessaan, eikä vain koottuna lyhennelmänä. Liite 1

Vaatimuksemme ja muistutuksemme uudelleen kuuluttamisesta
6.9.2012 Dnro PSA VI/17/04.08/2011

Vaatimuksen/muistutuksen otsikointi ja numerointi noudattelee Pöyry Finland Oy:n tekemää lupahakemuksen täydennystä
”lainausmerkeissä olevat tekstit ovat suoraan hakemuksesta”

2. KAIVOKSEN JÄTEVESIEN VAIKUTUKSET PITKÄNPERÄNLAHDEN JA MIESLAHDEN VEDEN LAATUUN, KALASTOON JA EKOLOGISEEN TILAAN

2.1. Päästöarviot

” Hakijan näkemys vesienkäsittelyn jälkeen vesistöön johdettavien kaivosvesien enimmäispitoisuuksista on seuraava:

Kiintoaine 10 mg/l

Nikkeli 300 µg/l

Arseni 100 µg/l ”

mutta ”taulukko 2.1

arseni käsittelyn jälkeen 50 µg/l”

mistä ero ?

Taulukko 2.1. Kaivosaluevesien haitta-ainepitoisuudet ja määrät.

Taulukossa ilmoitetaan Päästöt (max.) eri kuukausina

huhtikuu 12,7 l/s

mutta

kohdassa 2.2 Kaivosvesien juoksutusten ajoitus ilmoitetaan seuraavasti ” toiminnan aikana, kun pohjavesipurkauma on maksimissaan eli 200000 m³/a, louhoksesta pumpattava vesimäärä ajoittuu kutakuinkin tasaisesti vuoden ajalle ollen noin 6,3 l/s (23 m³/h) ja huhtikuussa maksimivirtaamalla 7,9 l/s ”

Molemmat arviot ovat kaivostoiminnan aikana.

Miten näin suuri ero taulukon ja tekstin välillä ?

Kiintoaineen, nikkelin ja arseenin pitoisuudet ovat suuret. Kaivosvesien määrä litroina on valtava, joten kuormituskertymätkin ovat valtavia.

Mielestämme ei riitä, että on vain ” hakijan näkemys”, sillä näkemys on todennäköisesti pienempi kun todellisuus. Vaadimme tarkemmin.

2.3. Vaikutukset vesistön veden laatuun

” Kaivosvedet sisältävät kiintoainesta ja metalleja (lähinnä nikkeliä), arseenia sekä räjähdysaineista peräisin olevia typpiyhdisteitä”

ja kohdassa

2.4 Päästöjen laimentuminen ja kulkeutuminen Oulujärveen eri vedenkorkeuksilla

” Kaivoksen jätevedet saavat noin 2 – 3-kertaisen laimennoksen Pitkäpurossa. Nikkelin tulopitoisuuden Pitkänperään arvioidaan olevan 100 µg/l ja arseenin vastaavasti 25 µg/l.”

ja kohdassa

2.5 Muodostuvat nikkeli – ja arseenipitoisuudet vesistössä

” Laskelmien mukaan Pitkänperän pohjukassa (Matokallio-Pitkänperä) noin yhden kilometrin päässä Pitkäpuron laskukohdasta tulee matalan veden (121,5 m) aikaan esiintymään korkeahkoja nikkelpitoisuuksia noin 80 – 90 µg/l.

Arseenipitoisuudet asettuvat tasolle 20µg/l. Kylmänsuon kohdalla (1,5km Pitkäpuron laskukohdasta) pitoisuudet ovat jo laimentuneet 10 µg/l:aan. Pitoisuudet Mieslahdella ovat maksimissaankin 0,5 %:n luokkaa Pitkäpuron tulopitoisuudesta eli nikkelin osalta 0,5 µg/l ja arseenin osalta 0,1 µg/l.”

ja kohdassa

2.6 Vaikutusarvion tarkennus

Tässä arvioidaan, että ” Kaivoksen nikkeli- ja arseenikuormitus ja muodostuvat pitoisuudet vesistössä jäävät sen tasoisiksi, ettei niillä arvioida olevan merkittävää vaikutusta Pitkänperänlahden tai ”....

Tässä huomioimme kiinnitty sanaan ” merkittävä”.

jatkuu....

” huhtikuun puolivälissä”..... ” Tällöin Pitkänperän lahdessa esiintyy verrattain korkeita nikkelpitoisuuksia. Samaan aikaan vesien muodostuminen kaivoksen toiminta-alueella ja Pitkänperän valuma-alueella sekä kaivoksen jätevesien juoksentus ovat suurimmillaan, jolloin jätevedet kulkeutuvat nopeasti varsinaisen Mieslahden puolelle, jossa ne laimentuvat isompaan vesimassaan sekoittuen ”

jatkuu...

Voimakkaimmin kohonneita haitallisten aineiden (nikkeli, arseeni) pitoisuuksia voi muodostua Pitkänperänlahden alueelle melko lyhyenä matalan veden aikana kevättalvella ja toukokuun alussa, riippuen jätevesien johtamisen ajoittumisesta tuohon aikaan”

..... siis , ensin maininta, että jätevesien juoksutus on suurimmillaan ja sitten, jos jätevesien johtamisen ajoittuminen sattuu tuohon aikaan....

Lopuksi hakija toteaa, ” ettei kaivoksen jätevesillä ole merkittävää vaikutusta ekologiseen tilaan pitkälläkään aikavälillä ”

..... taas sana ” merkittävä”....

Miten on mahdollista, että laimentuminen tapahtuu ja pitoisuudet (esim. Ni, As) pienenevät Pitkänperänlahdella, joka on matala ja vähävetinen ja talvella pohjiaan myöten jäässä?

Miten on mahdollista sekin, että Pitkänpurossa tapahtuu laimentumista 2-3-kertaisesti ennen vesien pääsyä Pitkänperänlahteen?

Pitkänpuro näyttäisi olevan ainutlaatuinen puro tässä suhteessa.

Vaadimme tarkempaa selvitystä, miten näihin laskelmiin on päädytty. Erityisesti vaadimme, ettei tule sallia sitä, että kaivostoiminta nostaa nikkeliä, arseenin tai muiden haitallisten aineiden pitoisuuksia Pitkänperänlahdessa, Mieslahdessa ja koko Oulujärvessä.

Arvostelemme myös tapaa kuvata punainen alue mahdollisimman pienenä saaden näin korkeiden pitoisuuksien alue näyttämään mitättömälle. Kuva 2.6 ja kuva 2.7

3. RAKENTAMISVAIHEEN AIKAISEN VESIENKÄSITTELYN TEHOSTAMINEN KIINTOAINEEN OSALTA

3.3. Vaikutusarvion tarkennus

Kiintoaineita virtaa Pitkänperänlahteen ja laimentuminen tapahtuu vasta ulompana noin 1,5 km:n päässä Pitkänperänlahden pohjukasta.

” eikä sen arvioida aiheuttavan merkittävää liettymistä tai kasvillisuuden muutoksia Pitkänperän alueella.” ”kiintoaine... kulkeutuu enemmän päävirtauksen mukana avoimelle vesialueelle”

..... jälleen sana ” merkittävä”

Vaadimme, ettei kiintoainetta saa kulkeutua vesistöön.

Kiintoaine jää liettynään järven pohjaan Pitkänperänlahdella ja etäämpänä Mieslahdella. Matala vesialue ei kestä mitään ylimääräistä kuormitusta ilman ettei eliöstö tai vedenlaatu siitä kärsisi.

Tässä yhteydessä huomautamme, että hakija käyttää Pitkänpuro ja Pitkänpuro vaihtelevasti. (sitaateissa oleva teksti noudattaa samaa linjaa). Pitkänpuro ja Pitkänpuro ovat kaksi ei puroa. Kumpaanhan tarkoitetaan ? Kumpaan puron pitoisuudet ovat esillä ? Jos koko asiakirja noudattelee samaa epätarkkuutta, miten on sen uskottavuuden laita ? Vaadimme tarkennusta.

4. KAIVOSTOIMINTA-ALUEEN KALLIOPERÄN RUHJEISUUS JA SEN VAIKUTUKSET LUONTOON

”Ympäristölupahakemusta täydennettiin selvittämällä olemassa olevan aineiston perusteella tarkemmat...”

Mielestämme olemassa oleva aineisto ei ole riittävä tässä tapauksessa. On todennäköistä, että ”olemassa olevaa” aineistoa ei ole laadittu laajan kaivostoiminnan aloittamista varten.

On hankittava uusi ja tarkempi kallioperäkartoitus.

4.1. Kalliopohjavedestä (yleistä)

”Peruskalliossamme on rikkonaisuusvyöhykkeitä, jotka voivat olla pituudeltaan muutamasta metristä useisiin kilometreihin.”

4.2. Alueen kallioperän ruhjeet

4.2.1. Kaivospiirin kallioperä

”Talkkiesiintymän sivukivet koostuvat pääasiassa emäksisistä vulkaniiteista, serpentiniiteistä ja huonolaatuisesta talkkimalmista. Muu sivukiviaines koostuu kloriittiliuskeista, karbonaattikivistä ja gabrosta. Talkkimalmien lähiympäristössä ei juuri esiinny kiilleliuskeita ja sulfidipitoisia mustaliuskeita, joista voi aiheutua happamia suotovesipäästöjä”

Vaadimme, että kallioperässä esiintyvät kivilajit tulee huomioida, kuten edellisessä muistutuksessa jo esitimme.

4.2.2. Ruhjeet ja siirrokset

”... tavataan muutamia luode-kaakko-suuntaisia ruhjeita ja siirroksia. Louhokselta lähtee pohjoisen suuntaan ruhje, joka kaartuu pohjoisempaan Pitkänperän suuntaiseksi. Suunnitellun malmin varastoalueen länsipuolelta alkava ruhje kulkee louhoksen länsireunan ohitse ja jatkuu suunnitellun sivukivikasan lävitse ja edelleen Pitkänperään ”

”Tarkempaa tietoa ruhjeiden laadusta ei ole ”

Vaadimme ruhjeisuuden tarkempaa selvitystä. (vanhojen tulivuorten purkauksien ja maanjäristysten merkitys kallioperän ruhjeisuuteen ?)

4.3 Ruhjeet ja kaivostoiminnan vaikutukset pohja – ja pintavesi-olosuhteisiin

” Toiminnasta (räjäytykset) johtuvat lisärakoilut kallioperässä voivat olla mahdollisia, mutta myös ne ulottuvat vain louhoksen välittömään ympäristöön, ei esimerkiksi lähteiden alueelle”

Mielestämme lisärakoilun vuoksi kallioperän ruhjeisuus tulee tutkia.

4.3.1. Vaikutukset lähteisiin

” pohjaveden purkautuminen puroon on mahdollista”, ilmoitetaan Natura-alueen reunalla olevaa lähdeä arvioitaessa. Pohjavesivaikutus ei siis ole mahdoton.

4.3.2 Vaikutukset pintavesiolosuhteisiin

” toiminnan loputtua louhos täyttyy vedellä ja pohja – ja pintavesivirtaukset alueella palautuvat vastaamaan nykyistä tilannetta”.

Miten tähän arvioon on päädytty ?

4.3.3. Vaikutukset Natura- ja luonnonsuojelualueisiin

” ei aiheuta lähiympäristön Natura- ja luonnonsuojelualueiden pinta- ja pohjavesiolosuhteisiin muutoksia”

Hatarien tutkimusten perusteella voinee näin sanoa, mutta vaadimme perusteellisia tutkimuksia.

4.4. Ruhjeet ja kaivostoiminnan vaikutukset päästöihin ja pohjaveden ja pintaveden laatuun

” Kaivostoiminnan vaikutukset pohjaveden ja pintaveden laatuun voivat olla mahdollisia lähinnä seuraavissa tilanteissa:

- malmissa tai sivukivessä esiintyvät haitalliset alkuaineet tai mineraalit ja niiden leviäminen ympäristöön pohjavesivirtauksen, pintavesivirtauksen tai pölyämisen kautta
- sivukivessä tapahtuva uuttuminen ”

” Sivukivialueen poikki kulkee luode-kaakko-suunnassa ruhje. Todennäköistä on että maaperäolosuhteet, suojakerrokset ja topografia huomioiden sivukivikasan pohjalle päätyneestä vedestä vain hyvin pieni määrä voisi imeytyä ruhjeeseen. Kuten aiemmin mainittiin, ruhjeen laadusta ei ole tietoa, mutta kallioperän laatu huomioiden sen vedenjohtavuus on todennäköisesti pieni.”

Tämä lausuma perustuu siihen, ettei ruhjetta tunneta ja muut otaksumat ovat vain todennäköisiä.

Mielestämme näillä perusteilla laadittua lausuntoa ei voida pitää luotettavana ja riskittömänä. Vaadimme tarkempaa selvitystä. Samassa kappaleessa hakija ilmoittaa estävänsä happoa muodostavien kivilajien haitat asettamalla niiden alle emäksisiä kivilajeja liukenemisen ehkäisemiseksi. Näin estettäisiin mm. nikkelin kohoavat pitoisuudet ?

6.

5. SIVUKIVIEN LÄJITYSALUEEN JA MELUVALLIN TYYPIPOIKKI-LEIKKAUKSET

”Meluvalli ja läjitysalue suunnitellaan tarkemmin myöhemmässä vaiheessa ennen rakentamisen ja kaivostoiminnan aloittamista ”

Vaadimme, että vielä suunnittelematonta tai keskeneräistä suunnitelmaa ei tule hyväksyä.

Piirroksia tutkiessa mielestämme meluvallille ei jää tilaa. Rakennetaanko se rantaan rantakaava-alueelle? Jos rakennetaan rantaan, mihin valuvat sivukivestä liukenevat ihmisen terveydelle haitalliset ja koko ekosysteemille haitalliset aineet? Meluvallin korkeus ja työskentely korkealla sivukivikasan päällä, miten melu etenee silloin?

6. SIVUKIVIEN MURSKAUSTOIMINTA

”Yhden murskausjakson aikana murskataan noin 1500 – 25 000 tonnia murskeita, joka vastaa noin neljän viikon jaksoa. Murskaus ajoitetaan tapahtuvaksi syyskuun alun ja huhtikuun lopun välisenä aikana ja päivittäinen työaika on klo 06-22 maanantaista perjantaihin.”

7. KAIVOSTOIMINNAN MELUTASO

”Räjäytyksiä tullaan tekemään 15 - 20 kappaletta vuodessa, sivukiven murskaus toteutetaan yhden vain kuukauden aikana 2 – 3 vuoden välein ja myös kallioporaus on ajoittaista kestäen noin viikon kerrallaan ennen kallioräjäytystä.”

tämä merkitsee:

15 – 20 räjäytystä / vuosi

jokaista räjäytystä ennen on viikko kallioporausta

= 20 viikkoa kallioporausta ja päälle 20 räjäytystä

Tämä on vakituisesti kaivosalueen lähellä asuville suuri meluhaitta!

Mielestämme melun etenemistä vesistöissä ei ole vielä kukaan huomioitu ja vaadimmekin lisäselvitystä. Ei riitä, että melumallinnosta käytetään maa-alueen arvioinnissa, kuten tielinjausten yhteydessä, vaan melun etenemisestä on selvitettävä myös vesistön yllä.

Jokainen veden äärellä asuva tietää, miten ääni kantautuu vettä pitkin.

Lisäksi meluhaitoissa on huomattava, että kaivoksen läheisyydessä asutaan ympäri vuoden, jolloin haittakin on jatkuvaa - ei vain loma-aikaan. He eivät pääse melua pakoon.

Vakituiset asukkaat jätetään melun haittaavuuden arvioinnissa lähes huomiotta, vaikka heille haitta on suurin.

Vaadimme edelleen melun etenemisen tutkimista ja toimenpideselvitystä meluhaitan poistamisesta.

8. VALLITSEVAT TUULET JA NIIDEN VAIKUTUKSEN PÖLYN LEVIÄMISEEN

” Pääosa Mieslahden kaivoksen toiminnoista ajoitetaan talvikuukausille, jolloin minimoidaan haitat mökkiasutukselle ja kesäaikaiselle virkistyskäytölle.”

Pölyn mukana tulevat ympäristölle haitalliset aineet laskeutuvat maaperään kaikkina vuodenaikoina. Jos ne tulevat lumen päälle, sieltä ne päätyvät lopulta maaperään ja virtaumien mukana vesiin. Ei ole merkitystä, onko kesä vai talvi.

Mielestämme tulee selvittää, mikä on vesistöön tuleva yhteinen kuormitus, kun lasketaan yhteen suoraan purkuvesien tuoma kuormitus ja maahan laskeutuneen pölyn mukana tulleet aineosat, jotka lopulta ovat päätyneet samaan vesistöön.

Maasto-olosuhteet huomioiden kaivosmäellä laskeutuneet ainesosat valuvat alaspäin pikkupurojen ja imeytymisen kautta Pitkänperän ja Mieslahden vesialueelle ja edelleen laajemmalle.

Vaadimme lisäselvitystä em. yhteiskuormituksesta ja yhteiskuormituksen vaikutuksista vesistöön.

9. ESITYS PÖLYN LEVIÄMISEN SEURANNASTA

” Keräimen sijainti

Pitkänperänlahden ranta, Matokallio pohjoinen”

Mielestämme vesistöön päin tuleva pölynkeräilyalue ei ole riittävä. Vaadimme, että pölynkeräily ulotetaan kauemmaksi pohjoisen suuntaan vähintään Miesjoen suu - Mieslahti – Savirannan kylä

Kontrollikeräilypiste on liian lähellä kaivosta. Se kerää myös kaivoksen pölyjä. Kun siihen verrataan, kaivoksen pölypäättöt saadaan vertailussa huomattavasti vähäisemmiksi.

Vaadimme, että kontrollikeräily sijoitetaan selvästi etäämmälle.

10. ESITYS TÄRINÄN SEURANNASTA

Tärinän mittauksissa ja haitan arvioinnissa tulee huomioida rakenteiden haittojen (rikkoontumisen) lisäksi myös tärinän epämiellyttävyyden ihmisten asumisviihtyvyydelle.

Vaadimme, että tärinän seurantapistettä sijoitetaan etäämmälle. Pohjois-suunnassa ainakin Ketroon ja Kylmään, eli sinne, mihin peruskallio ulottuu. On myös huomioitava, että savimaa johtaa tärinää.

11. KAIVANNAISJÄTEALUEELLE SIJOITETTAVA SULFIDISEN RIKIN MÄÄRÄ

11.1. Sivukivien ominaisuudet

Sivukivien jakaumasta selviää, että niissä on haitallisia kiviä kuten kloriittiliuske, osuus 10% . Serpentiiniitti, osuus 50% ja sen sisältämät nikkeli, kromi ja antimoni) ja rikin osuus on huomattavan korkea.

Suotovesipäästöt ovat mahdollisia.

Vaadimme tarkempaa selvitystä, miten niiden pääsy ympäristöön estetään koko kaivoksen olemassaolon aikana ja sen jälkeen. Aikaisemmin on ilmoitettu, että ” louhos täyttyy vedellä ja pohja- ja pintavesivirtaukset alueella palautuvat vastaamaan nykyistä tilannetta ”.

Vaadimme tarkennusta, miten sivukivialueiden suotovedet eivät pääse täyttyvään altaaseen toiminnan loputtua, mikä on louhosveden laatu ja pysyykö se varmasti louhoksessa?

jatkuu→

13. KIINTEISTÖKOHTAINEN VAHINGONARVIOESITYS

” Kaivoksen jätevesien vesistövaikutukset ja vaikutukset vesistön käyttöön Pitkänperänlahdella arvioidaan kokonaisuudessaan sen tasoisiksi, että niistä ei aiheudu tilakohtaisesti korvattavaa vahinkoa”

Olemme täysin eri mieltä luvan hakijan kanssa.

Mielestämme vahingot tilojemme käytöille ja arvoille ovat erittäin suuret. Erittelemme arvon menetykset ja vahingot tilojen käytön suhteen erikseen, jos se aika koittaa eli kaivos aloittaa toimintansa. (Tässä yhteydessähän ei ole vielä pyydetty tarkkoja korvausvaatimuksia). Vahinkojen suuruutta on ajateltava pitkälle tulevaisuuteen, myös seuraavien sukupolvien kannalta !
Tulemme vaatimaan korvauksia.

Vaatimuksemme

Vaadimme, ettei Mondo Minerals B.V.Branch Finland Oy:lle myönnetä Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaa. Hakija hakee lupaa ” Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta”. Vaatimuksemme sisältää myös sen, ettei em. aloittamislupaa myönnetä.

Vaatimuksemme perusteet ovat esitettynä tässä asiakirjassa sekä edellisessä (ja edellisissä) muistutuksissamme, mielipiteissämme ja vaatimuksissamme.

Jokinen Reijo Ilmari
Laajanniementie 26
88380 Mieslahti

Jokinen Raimo Seppo Ensio
Lehtolantie 4 A
01450 Vantaa

Penttilä Liisa Helena
Tahvintie 4 A
88380 Mieslahti

KaivosAsiat

TUKES

Lähtettäjä: Lasse Flöjt <lasse.flojt@gmail.com>
Lähetetty: 6. helmikuuta 2013 14:17
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Re: Muistutukset kaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä määrittämiseen.
Liitteet: Muistutus_Jormua 1.docx; Muistutus_Maailmankorpi.doc.docx; Muistutus_Mieslahti.docx; Muistutus_Pitkäperä.docx; Muistutus_Tyynelä.docx

06.02.2013

AD 886 / /

Täydennän muistutustani oheisilla yksilöidyillä liitteillä

Ystävällisesti
Lasse Flöjt

4. helmikuuta 2013 15.53 Lasse Flöjt <lasse.flojt@gmail.com> kirjoitti:

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 Kuusamo

Oulujärven rantakiinteistön Koukkula edustaja

TUKES / Kaivosasiat
Helsinki

**Muistutukset
nkaivospiirien Mailankorpi, Mieslahti, Pitkäperä, Jormua 1, Tyynelä määrittämiseen.**

Vastustan kyseisten kaivospiirien määrittämistä.

Täydennän muistutukseni perustelut 8.2.2012 mennessä.

Ystävällisesti
Lasse Flöjt
Kuusamo

Lasse Flöjt
Kormasentie 1
93600 KUUSAMO
lasse.flojt@gmail.com
0440251009

MUISTUTUS

6.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Täydennys Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V.

Nimi ja KaivNro Pitkäperä 886

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin, arseenin ja uraanin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Hankekokonaisuus on muuttunut. Lähettyvillä on neljä kaivospiiriä. Kaivospiirien harmemineraalit ja ympäristövaikutukset yhteensä on käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena, ei tällaisena yksittäisen vanhan kaivospiirin jatkolupana. Alueen hankkeista on muodostettava uusi yhtenäinen kokonaisuus, jota käsitellään kaivoslupamäärityksessä ja myös ympäristölupakäsittelyssä yhtenä kokonaisuutena. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen. Nyt kuuluttaessaan nämä viisi kaivospiiriä erillisinä hakemuksina (vaikkakin samalla kertaa) TUKES osallistuu osaltaan kaivosyhtiön harrastamaan todellisen hankkeen kokoluokan ja ympäristövaikutusten harhauttamiseen alueen ihmisiltä ja kansalaisilta.

- Mondo Minerals on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. Kyseinen kaivospiirin laajennuksen käsittely erillisiasiana on keskeytettävä ja kaikki nämä kaivospiirit on yhdistettävä ja kuulutettava alusta pitäen uudestaan. Uudessa kuulutuskäsittelyssä on huomioitava alueen uraanipitoisuuksien tiedottaminen.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen. Århusin sopimus edellyttää viranomaisten antavan kaiken oleellisen tiedon kansalaisille heidän elinympäristöään koskevista asioista käsittelyssä. Tämä koskee myös kaivosviranomaista.
- TUKES:i:n on myös omalta osaltaan arvioitava alueen kaikkien kaivoslain alaisten hankkeiden yhteisvaikutusta alueen asukkaille, muille elinkeinoille sekä ympäristölle. Tällainen kevyt kuulemismahdollisuus asukkailta, ilman TUKES:in hallussa olevien tietojen kertomista kuulutuksen yhteydessä, ei anna asukkaille täysimääräistä Århusin sopimuksen edellyttämää mahdollisuutta sanoa mielipidettään tästä kaivoshankkeiden kokonaisuudesta. Tukesin on annettava tiedoksi kaikki alueelle kaivoslain perusteella suunnitelmassa olevat hankkeet, jotta kansalaiset voivat arvioida niiden kokonaisvaikutuksia omaan elinympäristönsä. Huomautan, että pelkkä kaivosrekisterikartan käyttömahdollisuus ei ole riittävä, koska siitä ei käy selville aiottujen hankkeiden luonne.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilain. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- TUKES:illa täytyy olla tiedossa, että Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle, sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä ELY-keskukselle. Näitä asioita ei TUKES kuulutuksessaan kuitenkaan tuo esille. Viranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.
- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinäa tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydän tietoja nähtäväksi.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistöille, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.

- Mondo Minerals B.V:llä ei ole pulaa raaka-aineesta 30-vuoteen ja lisäksi uusia selvityksiä on työn alla runsaasti eri yhtiöillä. Riittävät arvioinnit on tehtävä huolella.
- Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön. Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.
- Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna
- Jatkolupa on evättävä Oulunjärven rantakaavan, Savirannan paikallistien läheisyyden ja useiden luontoarvojen perusteella.
- Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Lasse Flöjt

edustan Oulujärven rantatilaa "Koukkula", Paltamon kirkonkylä, Neuvosenniemi.

Lauri ja Maija Liisa Kemppainen

KUUSIMÄENTIEN 4

883680 MIESLAHTI

lauri.kemppainen (at)pp.inet.fi

puh. 0400-169679

MUISTUTUS

1.2.2013

Tukes/kaivosasiat

PL 66

00521 Helsinki

kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Lauri ja Maija Liisa Kemppaisen kanta, Pääkkölä tilan 578–405-17-38

Luvan hakija Mondo Minerals B.V.

Nimi ja KaivNro Pitkäperä 886

Vastustan Pitkäperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

1. Kaivospiiri ulottuu Oulunjärven rantayleiskaavan alueelle ja estää rantakaavan toteuttamista siinä muodossa, kun kaava on hyväksytty. Sekä vaikuttaisi alueenläheisyydessä olevien luonnonsuojelutavoitteiden. Pääkkölän tilalle on laadittu Oulunjärven yleiskaavassa vaadittu ranta-
asemakaava, jonka Paltamon kunnanvaltuusto on hyväksynyt. Kaava on nyt kaikilta osin oikeusvaikutteinen. . Sekä vaikuttaisi alueenläheisyydessä olevien luonnonsuojelutavoitteiden saavuttamista (Lähde Tukes kohta 8)
2. Kaivospiirin alueen läpi kulkee Savirannan paikallistie, joka muodostaa esteen kaivospiirin jatkoluvalle.(Lähde Tukes kohta 5.)
3. Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
4. Laajan vaikutusalueen vuoksi pelkkä kuulutus ei riitä. Vanhat perustelut kaivospiirille eivät ole enää ajan tasalla. Uudet perustelut on vaadittava. Maailma on muuttunut mm. asutus lisääntynyt, Natura ja suojelualueita

perustettu, luontoarvoja arvostetaan. On kohtuutonta, että 50-luvulla annetuilla perusteluilla, annettaisiin lupia muuttuneisiin olosuhteisiin.

5. Alue on liian pieni kaivostoimintaan, siksi kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida estää. Aiheutuvia päästöjä ei pystytä nykyvaatimuksin käsittelemään.

6. Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.

7. Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.

8. Asioista on Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle, sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä ELY-keskukselle. Yhteysviranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.

9. Pitkänperän kaivoslupahakemus on aivan liian lähellä Oulujärveä. siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.

10. Mondo Minerals B.V:llä ei ole pulaa raaka-aineesta 30-vuoteen ja lisäksi uusia selvityksiä on työn alla runsaasti eri yhtiöillä. Riittävät arvioinnit on tehtävä huolella.

11. Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön. Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.

12. Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.

13. Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikoisissa aikaisempiin karttoihin verrattuna

14. Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Lauri ja Maja Liisa Kemppainen

Mieslahdessa 04.01.2013

Liitteet:

1. Oulujärven oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Alue Mieslahti.
2. Paltamon kunnanvaltuuston hyväksymä ranta-asemakaava kartta Pääkkölän tilan osalta.
3. AVI:lle tehty muistutus Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalous- sekä toiminnan aloittamisluvasta

Lauri ja Maija Liisa Kemppainen
Kuusimäentie 4
88380 Mieslahti
lauri.kemppainen(at)pp.inet.fi
0400-169679

VAATIMUS

15.11.2012

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamo
Linnankatu 1-3
PL 293
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Vaatimus Mieslahden kaivoksen ympäristö-, vesitalous- sekä toiminnanaloitusluvan hylkäämiseksi

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Dnro PSAVI/17/04.08/2011

Muistutusta koskevat kiinteistöt

Pääkkölä 578-405-17-38

Yhteinen vesialue 578-876-2-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Yhteinen vesialue 578-876-5-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Yhteinen maa-alue 578-878-3-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Lisäksi kiinteistöillä on osuuksia alueen rekisteröimättömiin yhteisiin maa- ja vesialueisiin.

1. Taustatietoa Pääkkölän tilan maankäytöstä, tiestöstä ja kaavoituksen eri vaiheista.

Tila on ollut suvun omistuksessa vuodesta 1881. Pitkänperän palstan rantavyöhyke on ollut maatalouskäytössä vuoteen 1976 saakka. Vuonna 1977 palstan peltomaa metsitettiin. Maatalouskäytön hankaluutena oli tien puuttuminen palstalle. Useista yrityksistä huolimatta tie valmistui vasta vuonna 2000. Tiet rakennettiin kahtena eri tiehankkeena. Tieosakkaina on n. 50 eri tilaa, mikä hidasti ja vaikeutti tietöimitusten suorittamista ja käytännön rakennustoimintaa.

2. Rakennuslupa ja lisämaan hankinta ja rannan kunnostus.

Ensimmäinen rakennuslupa haettiin ja saatiin v. 1995 vuonna poikkeusluvalla. Käytännön rakennustyötä ei aloitettu, koska toinen tiehankkeista viivästyi. Ensimmäisen Paltamon kunnanvaltuuston hyväksymän yleiskaavapäätöksen jälkeen hankittiin Kainuun Opistolta 0,45 ha rantaan rajoittuvaa lisämaata ja suoritettiin rannan kunnostus v. 2003, vesialueen, naapureiden ja Kainuun Ympäristökeskuksen hyväksymien suunnitelmien mukaan.

2.1 Kaavoituksen eri vaiheet.

- Oulunjärven ensimmäinen Paltamon rantayleiskaavahanke käynnistyi 23.11.1998
- Paltamon kunnanvaltuusto hyväksyi 6.4.2000 Oulunjärven rantayleiskaavan
- **Valitusten johdosta KHO kumosi kunnanvaltuuston päätöksen 9.12.2004**
- Uuden Oulunjärven rantayleiskaavan laadinta Paltamon osalta alkoi 27.3.2006
- Paltamon kunnanvaltuusto hyväksyi Oulunjärven rantayleiskaavan 15.5.2008
- **Paltamon osalta Oulunjärven rantayleiskaava on lainvoimainen ja oikeusvaikutteinen. Liite 1**
- Uuteen rantayleiskaavaan merkittiin, että Pääkkölän tilan RM/1 alueelle pitää maanomistajan laatia ranta-asemakaava. Kaavatyö käynnistettiin kolmen maanomistajan toimesta syksyllä 2009. **Monien eri vaiheiden jälkeen Paltamon kunnanvaltuusto hyväksyi ranta-asemakaavan 20.9.2012. Liite 2**

Oulunjärven yleiskaavan ja Pääkkölän tilan ranta-asemakaavan laadinta kesti 14-vuotta. Kaavojen laadinnan pitkittyminen on estänyt rakennustoiminnan käynnistämisen.

3. Kaava-asioista hakija Mondo Minerals lausuu Kainuun Ympäristökeskuksen 30.1.2009 kokoamassa muistiossa sivu 5 / 34 ”Kaivospiirin alueelle on kaavassa osoitettu M-1 maa- ja metsävaltainen alue (Merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitettut alueet, joilta rakennusoikeus on siirretty muille alueille”) Näin hakija on pystynyt vaikuttamaan rantayleiskaavan ja myös ranta-asemakaavan laadintaan.

3.1 Oulun lääninhallitus on esittänyt samassa muistiossa (7 / 34)

” Suositeltavaa olisi, että Mondo Minerals Oy esittäisi kaikki potentiaaliset malmin louhintaan mahdollisesti tulevat (valtaukset) alueet Kainuun alueella.

4. Oulunjärven, Pitkänperän yleiskuvaus.

Oulunjärven, Pitkänperänlahden sijainti on ”kanjonimainen” ja kapea. Kapeutta lisää vielä Sammakoluhdan pohjoiseen levenevä maa-alue. Pitkänperän lahtea suojaavat etelä-, itä- ja pohjoispuolelta korkeat vaara-alueet. Ainoastaan länsipuolelta lahti on avoin. Pitkänperän lahteen tulevat vedet pie-

neltä valuma-alueelta ja vedet ovat pääosin peräisin pienistä lähteistä. Talven aikana Pitkäpuron virtaus on hyvin pieni. Virtausta on merkittävästi vasta keväällä lumien sulaessa.

Hakijan selityksen mukaan matalimman veden vaiheessa on vettä 66 000 m² alueella ja vesien kokonaismäärä alueella on 35 000 m³. Vastaavasti veden ollessa korkeimmillaan vesialue on kooltaan 368 000 m² ja veden määrä 532 000 m³.

Vesien säännöstely on vaikuttanut siihen, että lahti on lähes kokonaan vesikasvillisuuden peittämä. Kesäisin ainoastaan kapea uoma on vapaana kasvillisuudesta. Vesikasvillisuus heikentää vesien sekoittumista. Ainostaan länsituulet tuovat lahdelle lisää vettä, samalla ne työntävät myös kaikki ravinteet Pitkänperän lahden perukkaan. Pitkäpuron valumavesien pitäisi kulkea vastavirtaan. Keväällä Pitkänperän lahti täyttyy Emäjoesta, Miesjoesta ja Myllypurosta, jotka nostavat talven aikana syntyneen jääkerroksen ylöspäin irti rannoista.

5. Koelouhinnan aikainen vesistötutkimusraportti 21.8.2006 GTK:

Koelouhinta oli tehty talvella helmi-maalikuussa pakkasten aikaa, jolloin raportin mukaan alueella ei ollut pintavesiä.

Vesinäytteistä on tutkittu 30 alkuainetta. Ennen koelouhintaa vanhoista koelouhosalueen vesistä on mitatut nikkeliarvot 4000–6500 µg/l. Näitä pitoisuuksia pidettiin varsin korkeina. Samoin arseenipitoisuudet ovat suurimmillaan olleet yli 240 µg/l. Tutkimusraportti hakijan liitteissä.

Lainaukset minulle saapuneista viesteistä

From: Lauri Kemppainen [mailto:lauri.kemppainen@pp.inet.fi]

Sent: Friday, 9. November 2012 19:34

To: JohannaKärkkäinen; (Kemian tohtori Oulun yliopisto, Suomen Akatemian tutkija)

*Selvityksessä arvioitiin vesistöön johdettavien kaivosvesien sisältävän arseenia 50–100 ug/l ja ja nikkeliä 300 ug/l. Ja jäteveden oletettiin laimenevan laskujoessa niin, että järveen saapuessa sen pitoisuus on As: 25 ug/l ja Ni: 100 ug/l. Pitkänperällä pitoisuuksien arvioitiin olevan As: 20 ug/l ja Ni: 80-90 ug/l, vastaavasti. Mieslahdella pitoisuudet ovat laimentuneet jo kohtuullisiksi As: 0,1 ja Ni: 0,5 ug/l. Talousveden raja-arvo arseenille on 10 mikrogrammaa/litra ja nikkelille 20 ug/l, mutta näitä ei voi suoraan käyttää esim. järviveden käyttökelpoisuuden määrittämiseen. Joka tapauksessa Pitkänperällä arseeni- ja nikkelpitoisuudet ylittäisivät kaivoksen toteutuessa talousveden raja-arvot. Järvien arseenipitoisuus on yleensä alle 1 ug/l, jos ne eivät ole alueella, jossa on runsaasti arseenia maaperässä. **Eli nyt olisi kiinnostava tietää mikä on järven tämän hetkinen arseenipitoisuus?***

Selvityksessä mainitaan se, että haitallisia pitoisuuksia voi muodostua nimen omaan Pit-

kanperän lahden alueelle. Ja näinhän siinä tulee käymään. Miten hyvin vedet sitten sekoittuvat sieltä lahden perältä muuhun järviveteen jää sitten nähtäväksi..

Arseenille altistutaan pääasiassa juomaveden kautta eli sisäisesti nautittuina. Se voi aiheuttaa mm. ihomuutoksia sekä vaikuttaa maksan, munuaisten ym .elinten toimintaan ja aiheuttaa syöpää.

Nikkeli aiheuttaa allergiaa ja sen yhdisteet on luokiteltu syöpää aiheuttaviksi. Nikkelille altistutaan pääasiassa hengitysteitse. Tietoa näistä löytyy työterveyslaitoksen tiedotteista.

Esimerkkinä vielä runsaasti arseenia sisältävä Parosjärvi, jossa arseenipitoisuus on ollut 30-100 ug/l vuonna 2003. Siellä on ollut kaivostoimintaa aikoinaan ja arseenipitoisuudet ovat korkeita. Viite ympäristökeskuksen tiedotteeseen. Tiedote liitteenä.

”Lainaus”

Zanocco, Pirjo {MDGC~Basel} (Provisori Roche Basel)

Arseeni:

Arseeni altistuminen, Suomi. Altistusvastefunktiot. Tärkeimpien vaikutusten valinta Virtsarakon syöpä. Syöpäriski on (juomaveden) arseenin vakavin riski. Juomaveden arseeni aiheuttaa mm. virtsarakon syöpää, keuhkosyöpää ja ihosyöpää. Virtsarakon syöpäriski on parhaiten tunnettu ja todettu. Yksittäisissä tutkimuksissa jo suhteellisen pienillä juomaveden arseenipitoisuuksilla. Muiden syöpien kehittymiseen tarvitaan todennäköisesti huomattavasti suuremmat juomaveden arseenipitoisuudet ja pitkäaikainen jatkuva altistuminen. Suomessa ainoastaan yksittäiset ihmiset altistuvat. Niin korkeille arseenipitoisuuksille. Siksi muita syöpäriskejä ei arvioida. Juomaveden arseenin ja usean muun terveyshaitan välillä on havaittu yhteys (mm. ihomuutoksia, sydän- ja versiosuonisairauksia, kohonnut, verenpaine, diabetes, reproduktiotoksisia vaikutuksia) alueilla ja väestössä jotka altistuvat huomattavasti suuremmille juomaveden arseenipitoisuuksille kuin Suomessa.

Nämä terveyshaitat eivät ole kovin todennäköisiä Suomessa todettavilla arseenipitoisuuksilla, mutta kokonaan niitä ei voida sulkea pois, erityisesti altistuksen ylittäessä 50 µg/l.

Luotettavien annos-vaste funktioiden puuttuessa näiden vaikutusten riskiä ei voida arvioida kvantitatiivisesti. Vaikutukset on kuitenkin otettava potentiaalisena lisähaittana arseenin liittyvää terveysriskiä kokonaisuutena arvioitaessa.

6. Hakijan esittämät mahdolliset haittavaikutukset. (4.4 hakemus sivu 16–18)

6.1 Malmissa tai sivukivessä esiintyvät haitalliset alkuaineet tai mineraalit ja niiden leviäminen ympäristöön pohjavesivirtauksen, pintavesipurkauksen tai pölyämisen kautta)

Maaperässä todetaan olevan nikkeliä enimmillään 254 mg /kg mikä ylittää Valtioneuvoston asetuksen 214 / 2007 ylimmän tason, joka hakijan mukaan on 150 mg/ kg

6.2 Sivukivikasassa tapahtuva uuttuminen

Sivukivikasa on tarkoitus rakentaa 160 metrin korkeuteen, joka on n. 40 metriä yli Oulujärven pinnan tason, josta vedet valuvat luontaisen kaltevuuden perusteella Pitkänperän lahteen. Sivukiveä on tarkoitus louhia 1 300 000 m³ ja läjittää ne kahteen kasaan. Esim. serpentiniitti luokitellaan pysyväksi jätteeksi ja sen osuus on puolet sivukivestä eli 650 000 m³. Lisäksi kloriitiliuske sisältää runsaasti rikkiä.

6.3 Työkoneiden mahdolliset öljypäästöt

Työkoneiden öljypäästö ne voitaneen estää kaikkein helpoiten.

6.4 Louhinnassa käytettävien räjähteiden määrät

Räjähdyksaineiden nitraatista voi aiheutua hakijan mukaan lisää ravinnekuormitusta.

Oheisena vesialueen omistajien yhteisesti laatimat vaatimukset perusteluineen.

1. Ympäristölupahakemus tulee hylätä paikalle soveltumattomana.

a) ympäristönsuojelulain (YSL) 6 ja 42 mukaisesti

Lupamenettelyn tarkoituksena on estää haitat ennakolta. Luvanviranomaisella on valtuudet evätä kaivostoiminta (YSL 6 ja 42 §), jätevesien määrän ja laadun nojalla. Purkuvettä voi pitää likavetenä Naapuriuslain tarkoittamalla tavalla. Nykyisellä tekniikalla edes tiukoilla lupaehdoilla ei ole osoitettavissa sellaisia keinoja, että ne estäisivät vesistö- ja pölyhaitat YSL:n ja NaapLain tarkoittamalla tavalla.

Sekoittumisalueen laajeneminen ei vähennä ympäristöhaittoja. Laajenemista ei ole otettu ympäristövaikutusten arviointiin.

Etäisyys lähimpiin asuntoihin tekee kaivoksen sijoituksen mahdottomaksi. Kaivoksen lähivaikutusalueella on useita vakituksessa asuinkäytössä olevia kiinteistöjä ja kymmeniä loma-asuntoja.

Kuten YSL 6 § toteaa, paikkaa ei saa valita mihin tahansa: ”6 § Sijoituspaikan valinta. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon: 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusrisikki; 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset; 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.”

Paikka on YSL 1, 3, 4, 5 ja 6 § mukaisesti liian vaikea. Paikka on liian lähellä Pitkänperänlahtea ja hakijan suunnittelemat vesiensuojeluratkaisut ovat riittämättömiä. Suojavyöhyke on merkityksetön pöly- ja meluhaittojen estämiseen. Pöly- ja meluhaitat eivät erilaisilla sää- ja tuulioloilla rajoitu hakijan väittämälle alueelle vaan useiden kilometrien päähän.

b) oleellisia haittoja vesistöjen nykykäytölle aiheuttavana

Räjäytystöistä ja murskauksesta aiheutuvaa pölyä laskeutuu kaikkiin ilmansuuntiin. Tuulen vaikutusta ei ole arvioitu riittävästi. Pölyn vaikutusalueet on arvioitu aivan liian pieniksi. Myös melun haitta-alue on arvioitu aivan liian suppeaksi varsinkin Oulujärven suunnalla mutta myös Tolanmäen ja Kontiomäen suunnilla.

Pitkänperä on Mieslahden kalaston kannalta keskeinen kalojen kutualue. Jo nykyisellään Oulujärven säännöstely aiheuttaa haittaa kalojen lisääntymiselle alueella. Mikäli mahdollinen kaivostoiminta tuottaisi arviointiselostuksessa arvioidut määrät kuivatus-, suoto- ja valumavesiä, joissa on korkeat määrät kiintoainesta, typpeä, nikkeliä ja arseenia, se vaikuttaa erittäin haitallisesti Pitkänperän- ja Mieslahden merkitykseen kalojen lisääntymisalueena. Mahdollisella kaivoksella olisi erittäin haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön sekä matkailuelinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Alueella harjoitettavan kaivostoiminnan kuivatus-, suoto- ja valumavesien puhdistus on selostettu epämääräisesti. Kiintoaineen, nikkelin, arseenin sekä typpikuormituksen haitat ja vaikutusalueet on arvioitu aivan liian

an suppeaksi. Pitkänperänlahti on talvisin miltei umpijäässä. Yksityistalouksien suotovesien päästötkin on ankarasti sanktioitu.

Arviointiselostuksessa mahdollisen kaivoshankkeen sosiokulttuurisia vaikutuksia on tarkasteltu hyvin puutteellisesti. Sosiokulttuuristen ja yhteiskunnallisten vaikutusten vaikutusalue on arvioitu aivan liian suppeaksi ja arviointi on suoritettu ylimalkaisesti ja hyvin puutteellisesti. Selostuksessa kyselyt alueen käytöstä on rajattu käsittämään Mieslahden asutut rantatilat. Mieslahden alueen merkitys virkistys- ja kalatalouskäytössä ulottuu kuitenkin ranta-asutusta huomattavasti laajemmalle alueelle. Alueen vaikutuspiirissä on siis huomattavasti enemmän asukkaita, kuin selostus antaa ymmärtää. Näin ollen mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttama merkittävä haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön sekä elinkeinotoiminnan kehittämiseen ulottuu huomattavasti laajemmalle alueelle ja käsittää suuremman väestöryhmän kuin mitä selostuksessa on arvioitu. Alueen moninaiskäyttöä, luontoarvoja ja sosiokulttuurista omaleimaisuutta ajatellen kaivotoiminnalla Pitkänperässä on erittäin merkittävä kielteinen vaikutus.

Suunnitellun kaivoksen sijainnin vuoksi pölylaskeuman vaikutus kertyisi sekä ilmaitse että puron kautta. Hakijan esittämässä pölynleviämismallissa vähätellään vahvasti pölykuormituksen kertymää ja tuulen suuntien ennusteet ovat epämääräisiä.

c) Paltamon rantayleiskaavan (8.10.2008) toteuttamista haittaavana ja estävänä

Liikenneturvallisuus: alueen tiet ovat mutkaisia, kapeita ja mäkisiä teitä raskaalle kalustolle. Se tulee vaarantamaan kylälaisten turvallisuutta kohtuuttoman paljon.

Savirannan uimaranta ja yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettu venesatama jäävät sekoittumisvyöhykkeen alueelle. Lisäksi yksityisten talouksien venepaikkoja on aivan Pitkänperän pohjukassa. Lupa vesistön pilaamiskiellon vastaiseen toimintaan ei ole mahdollinen, koska vesienlaatu ei saa heiketä yhden tuotannonharjoittajan takia. Hakemuksessa ei ole huomioitu päästöjen määrää suhteessa aiheutuvaan vesienlaadun heikentymiseen.

Louhinnan sijoittamisessa ja vesiensuojeluratkaisuehdotuksessa yhtiö ei ole ottanut huomioon alapuolisten vesistöjen herkkyyttä kuormitukselle sekä selvää riskiä siitä, ettei louhinnan jälkeen voi saavuttaa vesienhoitolain mukaisia vesientilatavoitteita.

Kaavoitustilanne: Kyläasutuksen ja rantojen monikäytön eli maakunta-kaavalla osoitetun ensisijaisen käyttömuodon haittaaminen ei voi tulla kyseeseen näin lähellä asutusta.

2. Vesitalouslupahakemus tulee hylätä, koska

a) hanke aiheuttaisi vesitalousmuutoksia

a) vedenlaatuun, b) kiintoainemääriin ja c) eläimistöön sekä kasvikuuntaan tavoilla, jota ei ole kuvailtu lain ja YSA 9-11 § vaatimalla tavalla ja hanke d) heikentäisi vesien laadun arvioinnin mahdollisuuksia oleellisesti.

Arviointivelvoitteessa on kyse vesistövaikutusten kokonaisuudesta, johon yhtiön antamat tiedot eivät riitä. Suunniteltu kaivospaikka ei sovellu nykyisissä vesiensuojelutavoitteissa louhintaan. Lupa aiheuttaisi Oulujärvelle happamuuspiikkejä, jotka olisivat erityisen haitallisia kalastolle.

b) hakija ei esitä käyttävänsä jätevesien puhdistuksessa parasta mahdollista tekniikkaa (suljettua kiertoa)

3. Toiminnanaloituslupaa ei tule myöntää hakijalle

Toiminnan aloitusta ei saa hyväksyä edes vakuutta vastaan. Hakemukselta puuttuu YSA 9 § mukaisia tietoja kuten imeytykseen sopivan alan maaperätutkimukset sekä riittävät raskasmetallipäästöjen selvitykset.

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykytekniikalla sekä vesiputedirektiivin että aiheuttamisperiaatteen noudattamista oikein, koska vesistö päästöjen YSL 6 § tulkinnassa ei arvioida erikseen tuotantoalueelta tulevien hiukkasten muuntumista vesistössä, esimerkiksi siltä osin kuin tuotantolupa johtaisi sekä Suomen oikeuskäytännössä että yhteisöainsäädännössä tarkoitetuiksi vesistöä kuormittaviksi jätepäästöiksi.

Saman lain 17 § mukaisesti toiminta on sijoitettu mahdottomalle paikalle ja mitoitettu niin suureksi, ettei hakija pysty **käsittämään tai torjumaan päästöjä omalla maallaan**. NaapL 17 § (4.2.2000/90) sanoo: *”Kiinteistöä, ... ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä...hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.”* Yhtiön lupahakemuksen toiminta aiheuttaisi 17 § mukaista **kohtuutonta räsitusä** kahta reittiä: suoraan ilmäteitse ja lupatoiminnalla haettavasta rahtiliikenteestä. Niiden molempien pöly kohdistuisi pihapiireihin ja vesistöihin. Samoin molemmista johtuva melu vaikuttaisi oleellisesti viihtyvyyteen, kiinteistöjen arvoa kohtuuttomasti vähentäen. Yhdessä nämä haitat muodostavat kohtuuttoman räsituksen, jota ei ole lievennettävissä riittävästi lupaehdoin, vaan hakemus tulee hylätä nimenomaan paikalle sopimattomana toimintana (93 ha).

Yhtiö ei ole hakemusselostukseen riittävästi huomioimut NaapL 17 § tarkoittamia paikallisia olosuhteita, ja kuinka yhtiön toiminta muuttaisi pysyvän ja mökkiasutuksen olot. Räsituksen voimakkuus riippuu etäisyydestä, mutta yhtiö ei ole esittänyt keinoja, jolla pölynsidonta tehtäisiin paremmin (kuten louhoksilla tehdään). Riski siitä, että kaivos aiheuttaa pysyviä muutoksia lähivesille ja -lahdille on itsessään riittävä syy, miksi hakemus tulee hylätä. Sen sijaan NaapL 18 § (4.2.2000/90) tarkoittama mahdollisuus lopettaa toiminta, ei ole mielekäs, koska haittaa ja räsitusä ei ole korvattavissa rahalla. Esimerkiksi haitta lahtien vesienlaadulle estää muiden vesienhoitotoimien hyödyn: *”Se, jonka toiminnasta on aiheutunut kohtuutonta räsitusä, ... tai, jos räsituksen poistaminen ei muutoin ole mahdollista, lopettamaan toiminnan kokonaan ja korvaamaan räsituksesta aiheutuneen vahingon.”* **Muistutamme yhtiötä, että NaapL 17 § tarkoittamien paikallisten olosuhteiden takia yhtiö voi joutua korvausvastuulliseksi ympäristövahingosta (ympäristövahinkojen korvaamisesta annettua laki 737/1994).**

Lisäselvitystarve

Hakijalta on vaadittava ennakolta pohjasedimenttitutkimus. Jo pelkän koelouhinnan vaikutuksesta viitasammakot ovat vähentyneet asukasha-

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykYTEKNIKALLA riittävien sellaisten päästörajojen noudattamista, jotka varmistaisivat lasku-uomien ja Oulujärven vesien laadun säilymisen riittävän hyvänä.

4. Edellä mainittuja lupia ei saa myöntää, koska

a) kuivatus- ja b) päästövesien lasku Pitkänpuron kautta Oulujärveen sekä c) tuotannon päästöt, etenkin pöly, aiheuttaisivat välittömästi KOHTUUTONTA HAITTAA ja RASITUSTA naapuruuslain mukaisesti ("NaapL", Laki eräistä naapuruussuhteista 13.2.1920/26).

4a) Valmistelu ja käyttöönotto tulee kieltää YSL 42 § nojalla:

"42 § (17.6.2011/647) Luvan myöntämisen edellytykset Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa; 3) edellä 7–9 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasi- tusta. ... Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä sääde- tään..."

4a+b) Yhtiölle ei tule antaa ruoppaus- eikä jäteveden johtamislupaa.

4b) Varsinainen vesiensuojeluratkaisu on tehoton. Purkuvesien lasku Oulujärveen on ehdottomasti kiellettava NaapLain 4 § nojalla: *"Likavettä älköön niin kaadettako tai johdettako älköönkä jätteitä pantako sellai- seen paikkaan, että naapurille tai muulle lähellä asuvalle sen kautta ai- heutuu haittaa."* Yhtiön lupahakemus ei perustu myöskään ympäristön- suojelulakiin, kun yhtiö ei aio hakemuksen mukaan käyttää parhainta mahdollista tekniikkaa tai käytäntöjä (BAT, BEP).

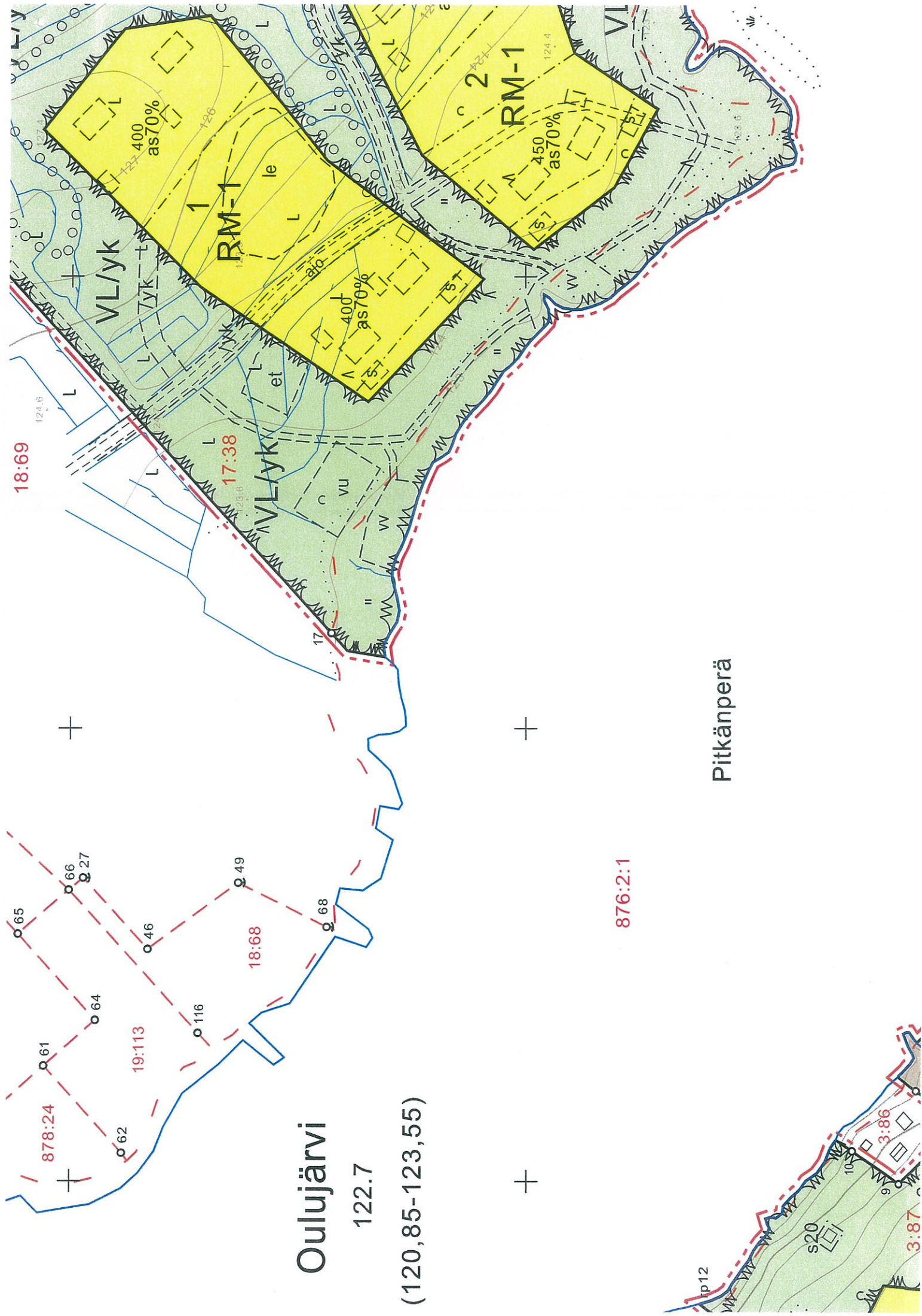
4a+b+c) Tuotannon päästöt aiheuttaisivat yhdessä NaapL mukaisen koh- tuuttoman haitan.

vaintojen perusteella. Luvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä, koska ei ole järjestetty riittävää ennakkotarkkailua. Pohjasedimenttitutkimuksen tulee suorittaa puolueeton viranomainen.

Mieslahdessa 15.11.2012

Lauri Kemppainen

Maija Liisa Kemppainen

18:69

17:38

19:113

18:68

878:24

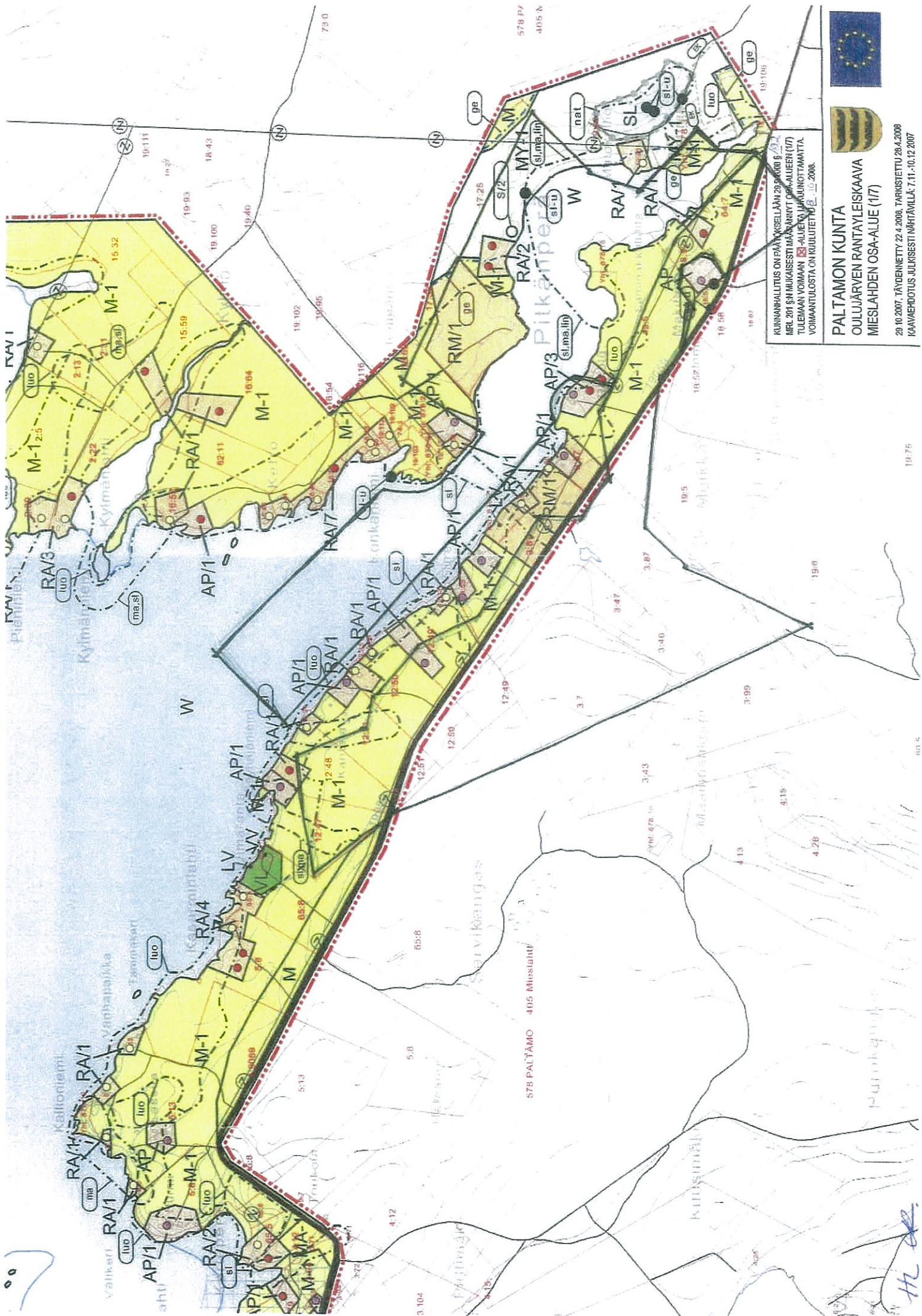
876:2:1

Oulujärvi

122.7

(120,85-123,55)

Pitkänperä

KUNNANHALLITUS ON PÄÄTTÄNYT 29.10.2007 § 24
 MRL 201 §N MUKAISESTI MAANKÄYTTÖALUEEN (17)
 TULEMAAN VOIMAAN RA-ALUEEN LUKUUNOTTAMISTA.
 VOIMAANTULO ON RIILUTTU § 16.2008.

PALTAMON KUNTA
OULUJÄRVEN RANTAYLEISKAAVA
MIESLÄHDEN OSA-ALUE (17)

29.10.2007, TÄYDENNETTY 22.4.2008, TARKISTETTU 28.4.2009
 KAAVAEHDOTUS JULKISESTI NÄHTÄVILLÄ: 7.11.-10.12.2007

Handwritten signature and initials in blue ink.

Reijo Kemppainen
Härköläntie 12
88300 PALTAMO
puh. 050-3001237
eevakemppainen@gmail.com

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 HELSINKI
kaivosasiat@tukes.fi

Asia: Muistutus kaivosoikeuden jatkoajan myöntämisestä kaivospiirille
Mieslahti no. 3030, Pitkäperä no. 886.

Hakija: Mondo Minerals B.V. Branch Finland

Kaivospiirit Mieslahti (3030) ja Pitkäperä (886) ovat yksi yhtenäinen alue, rajoittuen Oulujärveen. Louhinta-alueet ovat niin lähellä vesistöä (noin 500m), minkä vuoksi tälle alueelle on mahdoton sijoittaa toimivaa kaivos- ja vuotovesien käsittelyä, kemikaali- ja saostumisaltaita sekä imeytyskenttää (koko $40 \times 190 = 760 \text{m}^2$ eli 0,8ha). Mieslahden Pitkäperä on pitkä, matala lahti ja se on säännöstelyn vuoksi maaliskuuhuhtikuun aikana noin 1 kilometrin matkalta täysin kuivana (vettä vain Pitkäpuron uomassa). Tämän vuoksi laimentuminen tapahtuu etäämpänä Mieslahdella, kuin mitä hakijan lausunto edellyttää.

Vesistön läheisyys rajoittaa myös meluvallien ja läjitysalueiden sijoittelua. Nämä on hakija sijoittanut vaarojen rinteeseen, muodostaen järvelle päin ”kanjonin”, josta ääni ja pöly kantautuu normaalia paremmin järvelle ja ranta-alueille, jossa on vakituista- sekä vapaa-ajan asutusta. Samoin sivukiven murskaus on suunniteltu laakson pohjalle, josta on hyvä kuuluvuus

järvelle (kts. kartta Mieslahden kaivoksesta ympäristölupahakemus 23.11.2010, liite 1.9).

Kartat oltava asiapapereissa asiallisessa muodossa, ilman turhia rajoja sekä rajauksia. Alueella on useita kaivospiirejä: Pitkäperä 886, Mieslahti 3030, Maailmankorpi 6492 Paltamon kunnassa, sekä Jormua 1 ja Tyynelä Kajaanissa. Näistä tulisi tehdä yhteinen YVA –arviointi. Lisäksi tulee selvittää koko alueen malmivarat (nikkeli, kupari, uraani ym.) eikä vain talkki.

Hakijan lausuntojen mukaan kaivostoiminnasta ei aiheudu mitään haittaa, eikä korvattavaa kuten tilojen arvonalennus, asuminen, virkistyskäyttö, terveyshaitat yms.

Hakijalla on kymmeniksi vuosiksi raaka-ainetta, joten on outoa tämä lupien saannin kiireys. Tässä on muutamia syitä, joiden vuoksi hakijalle ei tule myöntää Mieslahden (3030) ja Pitkäperän (886) kaivospiireille pidennettyä jatkoaikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten. Samoin Maailmankorpi 6492:lle ei tulisi myöntää kaivospiirin lupaa.

Varaan mahdollisuuden antaa täydentäviä lausuntoja myöhemmin.

Eeva Kemppainen plsta
Reijo Kemppainen (Eeva Kemppaisen aviopuoliso)

Paltamossa 04.02.2013

MUISTUTUS

Markku Vehviläinen

01.02.2013

Linnantaustie 21 A19

87200 Kajaani

markku.vehvilainen@kajaani.net

0400690190

Tukes/kaivosasiat

Valtakatu 2

96100 Rovaniemi

kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V

KaivNro 886

Vastustamme kaivosoikeuden jatkoajan myöntämistä Pitkäperän kaivospiirille (886)

Perustelut:

- Esitetyllä kaivospiirin alueella Pitkäperä(886) on kaivoslain(503/1965) 6§ I momentin mukaisia valtauksen esteitä.

-valtausta ei saa suorittaa 30m lähempänä maantietä. Kaivospiirin Pitkäperä(886) läpi kulkee Savirannan maantie,joka on ko.kaivoslain mukaan valtauksen este.

-Kaivoslain (503/1965) 6§ I momentin 8 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa ilman erityistä syytä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella,jos kunta sitä vastustaa.Paltamon kunta on ilmoittanut

vastustavansa esitettyä kaivospiiriä Pikänpää (886).

- esitetyllä kaivospiirialueella ovat luonnonsuojelulain 49 § nojalla suojellun uhanalaisen liito-oravan ja tiukasti suojellun viitasammakon esiintymisalueet.

- kaivostoiminnasta aiheutuvat ympärisövaikutukset esitetyn Pitkäpää-kaivospiirin alueella olisivat tuhoisia Oulujärven ja kaivospiirin alueen arvokkaiden luonnonarvojen kannalta. Kaivospiiri on liian pieni ja liian lähellä Oulujärveä, jotta sen alueella pystyttäisiin estämään merkittävät ympäristöhaitat, jotka aiheutuvat kaivos- ja suotovesistä. Haitallisen kaivoksesta aiheutuvan pölyn leviämistä Oulujärven on mahdotonta estää millään keinolla, koska liian pieni kaivospiiri on kiinni Oulujärven vesistössä.

Saviranta 01.02.2013

Anu Heikkinen

Markku Vehviläinen

puh.joht

puh.joht.

Savirannan kyläseura ry.

Savirannan hirviseura ry.

Timo Pisto
Yrjöntie 2 87250 KAJAANI
87250 KAJAANI
timo.pisto@metsakeskus.fi
0400-686469

MUISTUTUS

3.2..2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän ja Mieslahden kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija	Mondo Minerals B.V.
Nimi ja KaivNro	Mieslahti 3030 ja Pitkäperä 886

Vastustan Mieslahden 3030 ja Pitkäperän (886) kaivospiirien jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyinsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Kaavoitustilanne on estää alueella järkevän kaivostoiminnan. Alue on liian pieni kaivostoimintaan, siksi kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida estää. Aiheutuvia päästöjä ei pystytä nykyvaatimuksin käsittelemään.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä kaivospiiripalastelun seurauksena. Alueen lupa- ja kaivospiirihakemuksia ja niiden ympäristövaikutuksia on tarkasteltava kokonaisuutena.

- YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo on jättänyt Tukeisiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.

Mieslahden ja Pitkänperän kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat. **Mieslahti ja Pitkänperä on luonto- ja vesistövaikutusten takia kaikista herkintä aluetta.**

- Mondo Minerals B.V:llä ei ole pulaa raaka-aineesta 30-vuoteen ja lisäksi uusia selvityksiä on työn alla runsaasti eri yhtiöillä.
- Kaivostoiminnan negatiiviset vaikutukset ja haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Timo Pisto

Yrjöntie 2

87250 KAJAANI

Liite: Muistutuksen perusteluksi liitteenä on myös AVI:lle lähettämäni muistutus Mieslahden kaivoshankkeen vesitalous- ja ympäristöluvasta

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Dnro PSAVI/17/04.08/2011

VAATIMUS MONDO MINERALS B.V. BRANCH FINLAND MIESLAHDEN KAIVOSHANKKEEN YMPÄRISTÖ-, VESITALOUS- JA TOIMINNANALOITUSLUVAN HYLKÄÄMISEKSI

Tämä vaatimus on jatkoa 23.11.2011 tehdylle muistutukselle ja vaatimukselle koskien Mondo Minerals B.V.Branch Finlandin Mieslahden kaivoshankkeen ympäristö- ja vesitalouslupahakemusta ja siihen liittyvää lisäselvitystä.

Hakija on täydentänyt lisäselvityksellään lupahakemustaan, mutta edelleenkin se on puutteellinen ja useassa kohtaa liikaa teoreettisiin laskelmiin ja mallinnoksiin perustuva.

Hakija lupaa käyttää ja soveltaa toiminnassaan parhaita käyttökelpoisia tekniikoita ja menetelmiä, mutta ei niitä kuitenkaan esitä käytettäväksi esim. vesienkäsittelyn ja pölyn- ja meluntorjunnan osalta vaan ratkaisut on valittu hakijan kannalta taloudellisiin perusteisiin.

Lisäselvityksessään hakija toteaa, että mikäli pöly, melu- ja värinähoitoista valitetaan ryhdytään vasta sitten korjaaviin toimenpiteisiin, eli myöntää jo itsekin, että esitetyissä menetelmissä ja niiden mitoituksissa ja toimivuudessa voi olla puutteita käytännössä .

Haitta-alueen loma/asuinkiinteistön (578-405-3-57, Soppelo) omistajana otan kantaa Mondo Minerals Oy:n ympäristö- ja vesitalouslupahakemukseen (Mieslahden kaivos).

Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei aiheudu mm. merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai erityisten luonnonarvojen heikentymistä toiminnan vaikutusalueella. Lupahakemuksen mukainen toiminta tulee jo sinällään olemaan merkittävästi luonnonympäristöä tuhoava hanke. Toiminta aiheuttaa merkittävää ympäristön pilaantumista sekä pilaantumisen vaaraa, mitä ei hakemuksessa esitetysti pystytä poistamaan ja hallitsemaan. Yhtiö hakee myös toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta mitä ei tule myöntää edellä mainituin perustein.

Mondo Minerals Oy:n Mieslahden kaivoshanke on pienennetty n. kolmasosaan alkuperäiseen YVA-ohjelmaan verrattuna. Kaivosyhtiön edustajat ovat kuitenkin ilmoittaneet informaatiotilaisuuksissa, että yhtiö tulee hyödyntämään kaivospiirin muutkin alueet jollain aikavälillä. Rikastamonkin mahdollisuus tulevaisuudessa käy alkuperäisessä selostuksessa esille. Hankkeen palasteluun on vaikuttanut mm. alueen ainutlaatuiset luontoarvot sekä hankkeeseen kohdistuva yleinen vastustaminen. Koska on jo nyt tiedossa, että kaivosyhtiöllä on selkeä tavoite hyödyntää tulevaisuudessa hallitsemansa kaivospiirit, tulee lupatarkastelu suorittaa alkuperäisen ohjelman/suunnitelmien mukaisesti. Korkein hallinto-oikeuskin on linjannut päätöksissään, ettei tällainen menettely ole lain hengen mukaista.

Alueen erityispiirteiden takia olisi tärkeää, että ympäristövaikutukset arvioitaisiin kokonaisuutena ja siten niiden yhteisvaikutukset tulisivat paremmin selville. Jos kaivosyhtiöllä on selvät tavoitteet kaivospiiriensä hyödyntämiseen, tuntuu se epäoikeudenmukaiselta, jos ympäristölupa toiminnalle myönnetään kyseessä olevan hakemuksen perusteella. Esitetyssä lupahakemuksessa todetaan miltei joka kohdassa että "vaikutukset ovat vähäisiä" tai "ei merkittävää haitallista vaikutusta" jne. Kaivosyhtiö lupaa käyttää toiminnassaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Esitetyt toimenpiteet hakemuksessa ovat yhtiön kannalta taloudellisesti edullisimpia. Mikäli käytettäisiin parhaita tekniikoita tarkoittaisi se vesienkäsittelyssä esim. suljettua kiertoa tai vesien pumppaamista purkuvesistöä kauemmaksi käsiteltäväksi, murskaustoiminnan suorittamista sisätiloissa jne.

Pöly-, melu-, värinä- ja ilmanlaatuvaikutuksista

Hakemuksessa todetaan, että ko. päästöt ja vaikutukset jäävät vähäisiksi. Sivukiven murskaamisesta aiheutuvia melu- ja pöly- ym.päästöjä/vaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi. Hakemuksessa ilmoitettu sivukiven murskattava määrä ja läjitykseen ajettavassa sivukivien määrässä on ristiriita eikä siinä käy ilmi missä murskaustoiminta suoritetaan ja minä ajankohtana. Hakemuksessa ei kerrota miten ammuttu kaato pienitään kuljetettavaan kuntoon. Mikäli siinä käytetään kivivasarointia olisi se mainittava hakemuksessa. Mikäli käytetään parasta mahdollista tekniikkaa, pitäisi murskaustoiminta suorittaa katetussa tilassa samoin lohcareiden vasarointi.

Melu- ja pölyvaikutuksia on tutkittu pelkästään mallinnoilla, vaikka todellisiin mittauksiin oli ollut mahdollisuus koelouhinnan aikana.. Yva-selostuksessa on todettu, että vesistö ja metsä heikentävät melupäästöjen arviointia ja sen tarkkuutta mallinnoilla.

Lähialueiden metsien käsittelystä ja metsikkökuviossa tapahtuvista muutoksista pitäisi olla tietoa sekä näkemys miten alueen puustot kehittyvät jatkossa. Puustot vaikuttaa niin pölyn kuin melunkin kulkeutumiseen. Melu- ja pölyvaikutukset on esitetty selostuksessa liian suppeana ja niitä on vähätelty. Melu ei ole pelkästään korvin kuultava äänirasite, vaan sillä on myös altistavia vaikutuksia eri sairauksille.

Tärinävaikutuksia ja paineaaltoja tulee räjäytyksistä. Koelouhinnan aikana on tehty tärinämittauksia Pohjois-Karjalan ammattiopiston toimesta oppilastyönä. Mittausanturi on ollut vain yhdessä Vt 22 varrella olevassa kiinteistössä. Mittauksia ei ole tehty Pitkänperässä olevissa asuin- eikä lomakiinteistöissä. On jo tiedossa, että tärinävaikutuksia on ollut Pitkänperän loma- ja asuinkiinteistöissä koelouhinnan aikana. Varsinainen louhinta tullaan tekemään vielä huomattavan paljon suuremmilla panostuksilla. Asiantuntijoiden mukaan tärinäaalto jäätyneessä siltissä saattaa olla rakennuksille vaarallisempi kuin kallion välittämä värähtely, joten tämä pitää tutkia tarkemmin. On selvítettävä tarkemmin, mihin saakka vaikutukset ulottuvat ja pitääkö esim. uudisrakennusta suunniteltaessa ja rakentaessa ottaa mahdolliset värähtelyt huomioon ja kuka vastaa mahdollisesti aiheutuvista rakentamisen lisäkustannuksista.

Hakemuksessa ei ole kerrottu kaivosalueiden valaistuksesta ja miten se vaikuttaa ympäristöön. Yhtiö ilmoittaa käyttävänsä toiminnan alkuvaiheessa (mikä on alkuvaihe 1-10-20 vuotta?,) Savirannan paikallistietä. Kyseinen tie ei ole jatkuvaan kaivosliikenteeseen sovelias puutteellisen kantavuuden (kevätkantavuus alle 80 MN/m²), mitoituksen perusteella (ajorata esim. Kylmänpuron pengermän kohdalla n. 5m) sekä puutteellisen vaaka- ja pituusgeometrian (kaltevuusprosentti jopa 7-12%) vuoksi. Tie ei sovellu nykykunnossaan jatkuviin kaivoskuljetuksiin ja on turvallisuusriski. Kaivosliikennettä ei tule sallia Savirannan paikallistielle.

Selostuksen melu-, pöly- ja värinävaikutukset eivät ole mielestäni uskottavia ja esiintymisalueet ovat liian suppeat. Ko. haitat muuttavat lähialueiden asuin- ja lomakiinteistöjen viihtyvyydystason rauhallisesta luonnonympäristöstä kerralla rakennettua teollista ympäristöä vastaavaksi.

Selvityksessä todetaan, että haitallisen voimakasta värinää tulee esiintymään pehmeiden savi- ja silttimaakerrosten alueella.

Hakijan esittämät tärinämittaukset koelouhinnan aikana eivät ole riittäviä hakemuksen louhinta- ja panostusmääriä ajatellen.

Esitetyt meluvallirakenteet eivät estä melun kulkeutumista riittävästi ja niiden suuntaus on mielestäni väärä.

Menetelmät ja ratkaisut melu, pöly- ja värinähaittojen pienentämiseksi eivät edusta parhaita käytettävissä olevia tekniikoita ja menetelmiä mistä syystä negatiivisilta ympäristövaikutuksilta ei vältytä.

Vesistövaikutuksista

Kaivosvedet tulitaisiin laskemaan Pitkänperään tasaus- ja selkeytysaltaiden kautta (vesien neutralointi käsittely ja siihen liittyvä jälkiselkeytys ja jälkikosteikko). Jälkikosteikon tehoa ja merkittävyyttä korostetaan selvityksessä. Esitetyissä kartoissa vesien käsittelytoimet suoritettaisiin n. 60-300m:n etäisyydellä purkuvesistöä (Pitkänperä). Onko kyseiseen paikkaan edes mahdollista sijoittaa ko. ratkaisuja?

Jälkikosteikko vaatii riittävän suuren pinta-alan (kosteikon pinta-ala suhteessa valuma-alueen pinta-alaan). Toiminta on suunniteltu pitkälle ajalle, joten onko kosteikon mahdollinen kyllästyminen otettu huomioon ja mitä esim. kosteikolle tehdään toiminnan päättyessä? Kosteikon toimivuus talvella ei käy selville hakemuksesta. Vesienkäsittelytoimet ovat liian lähellä purkuvesistöä eikä niissä käytetä hakemuksessa mainittua parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja sen takia otetaan tarpeettomia riskejä. Pöyryn suunnittelija totesi Paltamon tiedotustilaisuudessa 10.11.2011, että paikka vesienkäsittelylle on haasteellinen ja ahdas. Hakemuksessa Oulujärven vedenkorkeus annetaan virheellisenä, mikä ilmeisemmin selittää vesistömallinnoksien sekoittumiskäyrät (huhti/heinäkuun tilanne).

Hakemuksesta ei käy ilmi, miten menetellään häiriötilanteissa. Onko vesienkäsittelyyn esim. varaluuetta, jos suunnitellun alueen mitoitukset ei riitä tai siellä tulee ongelmia? Viime vuosina on ollut useita kesäaikaisia tulvia kovien rankkasateiden vuoksi. Vesimäärät ovat ylittäneet monessakin paikkaa vuorokautiset ylivirtaamat. Pitkänperänlahti on hyvin matala, vähävetinen sekä rehevöitynyt. Kaivoksen tuoma pitkäaikainen kuormitus heikentää sen tilaa entisestään mikä tulee vaikuttamaan negatiivisesti kalastoon ja rannalla olevien ihmisten viihtyvyyteen.

Keväällä kaivosvedet pumpataan käytännössä kuivaan lahteen, mikä ei voi olla vaikuttamatta pohjaeliöstöön, pohjasedimenttiin ja kalastoon. Hakijan esittämät jätevesien päästöarvot lupa-arvoiksi ovat liian korkeat. Ne eivät saa olla korkeampia nykyisiin Pitkänpuron arvoihin verrattuna. Typpikuormituksen vaikutukset rehevöitymisen kannalta tulevat olemaan huomattavat esitetyillä vesien käsittelymenetelmillä.

Mieslahden kallioperän rikkonaisuutta ei ole tutkittu. Miten louhinta, räjäytykset, louhinta ja syvä kaivosmonttu vaikuttavat pohjavesien liikkeisiin (talousvesikaivot, lähteet ja Oulujärvi) ja kuivataako toiminta läheisiä Natura-alueita, talousvesikaivoja ja lähteitä. Kiinteistölleni on rakennettu vesijohto ja talousvesikaivo kesällä 2012 lisäselvityksen kuvassa 4.2 lähde nr:6 välittömään läheisyyteen.

Hakijan esittämässä kaivosvesien käsittelymenetelmissä ei käytetä parhaita käytettävissä olevia tekniikoita ja menetelmiä. Vesien käsittelyyn varattu alue ei ole riittävän kokoinen eikä siihen ole mahdollista sijoittaa varajärjestelmiä/aluetta.

Vesien pumppaaminen purkuvesistöä kauemmaksi, kokonaan eri suuntaan suunnitellusta, purkuviemärin rakentaminen oikeasti sellaiselle alueella, missä vesillä on mahdollisuus sekoittua käytännössä, edustaisi selkeästi parempia tekniikoita ja menetelmiä.

Kaivosvesien sekoittuminen ei tule tapahtumaan hakijan esittämällä tavalla johtuen Mieslahden ja Pitkänperän sijoittumisesta Oulujoen vesistöön (Mieslahden ja Pitkänperän täyttyminen). Lisäksi vallitsevat tuulet vaikuttavat negatiivisesti vesimassojen sekoittumiseen.

Pitkänperänlahdessa (Kylmänsuo-Matokallio) tulee olemaan jatkossa hakemuksessa esitetyillä päästöarvoilla ja menetelmillä huomattavan korkeat nikkeli- ja arseenipitoisuudet läpi vuoden. Pitkänperä menettää arvonsa asumisen, virkistyskäytön ja vesien hyödyntämisen näkökulmasta eikä sen kyky vastaanottaa ko. päästöjä ole riittävä.

Vaikutuksia ihmisille

Avattava kaivos tulisi muuttamaan lähialueiden asuin- ja lomakiinteistöjen ympäristön rauhallisesta luonnonympäristöstä rakennettua teollista ympäristöä vastaavaksi.

Selostuksessa on yhteiskunnallisten arvojen korostamisella saatu vähäteltyä yksityiset arvot. Hankkeen taloudelliset vaikutukset yksityisten kiinteistönomistajien näkökulmasta tulevat olemaan huomattavat. Jo Yva-selostuksessa olisi pitänyt tutkia ja laatia mallinnuksia myös siitä, miten avattava kaivos muuttaa niin rakennettujen ja rakentamattomien kiinteistöjen arvoa. Ranta-alueille on vahvistettu rantayleiskaava. Siinä on osoitettu nykyisen rakennuskannan lisäksi uusia rakennusoikeuksia kaivoksen lähialueille niin loma- kuin vakituisen asumisenkin osalle. Hakemuksen omistajaselvityksestä ei käy ilmi haitta-alueen todelliset asuin- ja lomakiinteistöjen lukumäärät.

Rantapaikkojen taloudellinen arvo on huomattava olipa kyseessä rakennettu tai rakentamaton kiinteistö. Oulujärven rannoilla olevien kiinteistöjen arvot ovat olleet huomattavasti korkeammat myyntitilanteissa verrattuna pienempien vesistöjen rannoilla oleviin kiinteistöihin. On selvítettävä puolueettomasti miten kaivos vaikuttaa kiinteistöjen arvoihin ja miten asia korvataan asianosaisille.

Rantayleiskaavassa on vaikutusalueella kolmen kiinteistön osalla merkintä RM (lomamatkailuun tarkoitettu alue). Yhdellä niistä jo harjoitetaan kyseistä toimintaa. Kiinteistönomistajat ovat laatimassa alueelle ranta-asemakaavaa. Kaavaluonnos on asetettu nähtäville 26.10.-25.11.2011 (liitteenä) ja se on tarkoitus saada lainvoimaiseksi keväällä 2012. Laaditussa kaavassa on esitetty 7 kpl RM-1 korttelialuetta ja rakennusoikeutta 2800 k-m² (n.100 vuodepaikkaa). Omistamani kiinteistö kuuluu ko. alueeseen ja suunnitelmassa on matkailutoiminnan aloittaminen painopisteenä kalastus- ja luontomatkailu. Lisäksi kiinteistölläni on AP- merkintä, mikä mahdollistaa vakituisen asuinrakennuksen rakentamisen ranta-alueelle. Vireillä olevaa ranta-asemakaavaa ja tulevaa matkailuelinkeinoa ei ole huomioitu hakemuksessa.

Alueen imagon muuttuessa menettää ainutlaatuiset luontoarvot painonsa myös matkailullisessa mielessä. Mieslahti ja Oulujärvi antaa nykytilassaan upean ja rauhallisen asuinpaikan sekä mahdollisuuden myös elinkeinotoiminnan (kalastus- ja luontomatkailu) harjoittamiselle.

Paltamon kunnan valtuusto hyväksyi 20.9.2012 Pitkänperän ranta-asemakaavan. Ranta-asemakaavassa määriteltiin lomamatkailutarkoituksiin yhteensä 2400 k-m² ja vakituisen asuinkäyttöön 1200 k-m². Kyseisillä rakennusoikeuksilla on mahdollista harjoittaa merkittävää majoitus- ja matkailutoimintaa. Hakija ei ole huomionnut lisäselvityksessään eikä alkuperäisessä hakemuksessakaan millään muotoa kyseisen matkailuelinkeinotoiminnan sijoittumista, mahdollisuutta ja yhteensopivuutta alueelle. Kyseinen ranta-asemakaava sijoittuu kokonaisuudessaan esitetylle haitta-alueelle.

Luontovaikutuksista

Hakemuksen mukaisella kaivostoiminnalla asetetaan Mieslahden luontoarvoille liian suuria uhkia. Hankkeen palastelun takia ei Natura selvitystä ole tehty laajemmin kuin on esitetty. Hankkeen vaikutus lähialueen kaikkiin Natura- ja suojelualueisiin tulee arvioida kauttaaltaan ja mikä on niiden yhteisvaikutus on alkuperäisen YVA-ohjelman mukaisena.

Vesitalouden muuttuminen vaikuttaa ratkaisevasti useiden luontotyyppien ja lajien menestymiseen ja säilymiseen. Miten Mieslahden kallioperän rikkonaisuus ja siihen suunniteltu kaivostoiminta muuttaa alueiden vesitaloutta?

Imagollinen muutos suojelualueisiin tulee olemaan selvä ja niiden painoarvo myös kasvatuksellisessa mielessä tulee kyseenalaiseksi.

Koska kaivosyhtiön raaka-ainehuolto on turvattu eteenpäin vuosikymmeniksi jo muiden kaivosten kapasiteetilla ja avaamattomia lähteitä on selkeästi ympäristön kannalta riskittämättömillä alueilla tulee ympäristö- ja vesitalouslupa evätä ja luopua esitetystä kaivoshankkeesta. Hakemuksen luontoselvityksessä mainitaan muutaman selvityksen tekijänä/osallisena henkilö, joka ei ole omien sanojensa mukaan edes ollut mukana työryhmässä.

Vaatimukset

Mieslahden kaivoshankkeesta ei ole positiivisia vaikutuksia paikallisille ihmisille eikä ympäristölle. Hankkeen työllisyyttä on korostettu, mutta tosiasiaa ne ovat olemattomat vaikka huomioidaan kerrannaisvaikutukset. Paikallisille ihmisille ja ympäristölle hanke aiheuttaa niin aineellisia kuin aineettomiakin menetyksiä/ongelmia ja niiden vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen.

Mieslahden kaivoshankkeen ympäristövaikutukset ovat huomattavia. Hakemusasiakirjat eivät sisällä riittävää ympäristövaikutusten arviointia ja niissä on havaittavissa selkeitä virheitä ja puutteita. Hakijalle ei tule myöntää ympäristö- ja vesitalouslupaa kaivostoiminnan aloittamiseen eikä aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta.

Omistamani kiinteistö on nk. vesien sekoittumisvyöhykkeen jatkuvan haitan alueella. Hakemuksessa todetaan, että negatiivisia vesistövaikutuksia ko. alueella on odotettavissa ja ne ovat pysyviä. Samoin mahdollisia pöly-, melu- ja värinävaikutuksia sekä haittoja. Vaadin, että kiinteistöäni koskeva arvomuutos korvataan täysimääräisesti tai vaihtoehtoisesti kaivosyhtiö lunastaa kiinteistöni sen täydestä arvosta. Rantakiinteistöjen kohdalla arvomenetystä voidaan pitää vesistösidonnaisena haittana.

Vaadin, että pohjois-suomen aluehallintovirasto käsittelee kiinteistöäni koskevan vahingonkorvausvaatimuksen vesi- ja ympäristölupakäsittelyyn ja prosessiin kuuluvana sillä perusteella, että kyseisen kiinteistön käyttö ja arvo perustuu yksinomaan vesistöön ja siten vesistösidonnainen haitta. On jo näyttöä muiden lähialueen kaivoshankkeiden osalta siitä, että rantakiinteistöt ovat menettäneet arvonsa kokonaisuudessaan negatiivisten vesistö- ja ympäristövaikutusten takia.

Kajaanissa 18.11.2012

Timo Pisto
Yrjöntie 2
87250 KAJAANI
puh.0400-686469

Soppelo rn:o 3:57, lomakiinteistönä Pitkänperässä v.1957-

TUKES

TUKES

01.02.2013

VAATIMUS KAIVOSOIKEUDEN ~~HILKKAAMISEKSI~~
TYYNELÄ 5490 - JORMUA 1.806 - JA
MAAILMANKORPI 6492 - KAIVOSPIIREISSÄ

Muutin Jormuan lahden rannalla sijaitsevan loma-asuntoni peruskorjauslaajennuksella loppuelämäni vakituiseksi asunnaksi. Puhdas luonto sai minut mökkiläivuosinani kasvamaan kiinni kainuuseen. Tieto Mieslahden kaivoshankkeesta pari vuotta sitten säikähdytti perinjuuriin.

Kun kaivosyhtiö piti syksyllä 2011 Paltamossa Korpivaaran koululla yleisen tiedotustilaisuuden noin 10 ha:n talkkikaivoshankkeesta, yleisöstä muutamia, jotka tiesivät lähes 100 ha:n valtausalueesta, kyselivät sen ruoksi jatkosuunnitelmia. "Me keskityimme nyt tähän", oli yhtiön edustajien toistuva torjunta. Meillä on jo kauan ollut tiedossa, että valtausalueen nikkelijä uraanipitoisuudet ovat paljon rikkaampia kuin Talvivaarassa. Silmänlumeeksi haetaan talkkikaivoslupaa. Jos annat Pahlalle pikkusormen, aikaa myöten meillä on uraanikaivos keskellä asutusta. Maaperässä on kuulemma uraaniryöhyke Talvivaarasta Rukalle asti. Olin siinä välillä asumatonta korpaa, jos on välttämättä kaivettava, mutta veronmaksajien rahoilla rakennettu 5-tie palvelisi mukavasti ulkomaalaisen yhtiön tarpeita...

Kun kaivosyhtiön hanke ei tullut suoraan hyväksytyksi, se hakee jatkoaikaa varsin usein muutoksiin. Koko haviteltu kaivosalue on jaettu puoleen tusinaan erilliseen pienehköön kaivospiiriin. Jos lupa keltiäisi edes yhden kohdalla, olisi jatkosasto tukerasti ovenrakoon ja siitä ympäristömme säästättäminen leviäisi kuin syöpä.

Maailmankorven pohjoispuolella on vedonajaja,
jonka vaikutuksesta kaikki jätevedet Tyynelästä,
Yormua I:stä ja Maailmankorvesta virtaavat lähinnä
Kylmäpuron pitkin saastuttamaan Yormuanlahden.
Kun muiden kaivosten saasteet kulkeutuvat Niis-
lahteen, koko kaunis Oulujärvi on aikaa myöten
kuollut myrkkypesiallas. Kaivosyhtiö ei varmasti
suostuisi rakentamaan täysin suljettua, kallista jäte-
vesikiertoa. Vaikka se sellaisen tekisikin, räjäytysten
ja lauhinnan synnyttämä pöly kulkeutuisi sulamis-
vesien mukana Oulujärveen.

Ouhan Talvisääntökin käyttävinään lupaehdot,
mutta korvaamaton tuho on silti totta. Toista sem-
pattaista tuholaista ei kairuuseen saa rakentaa!

Kaikki suunnitellut kaivokset ovat lähellä
asutusta. Suostuisitteko te, TUKES:in viranhaltijat, siihen,
että kotinne läheisyydessä olisi jatkuvaa melua, pölyä
ja räjähdyksiä? Uskattaisitteko päästää lapsianne
yksiin koulumatkalle, jos tiellä jynistelisivät päivittäin
kymmeniä rekkajäminerallikulomineen?

Olen tiukasti sitä mieltä, että kaikkien Suomen
valtion virastojen ja laitosten toimissa on tärkeys-
järjestyksessä ensimmäisellä sijalla paikkakunnan
asukkaiden elinolojen kaikinpuolinen turvaaminen.
Ulkomainen kaivosyhtiö ei maksaisi edes senttiäkään
veroja sijaintikunnalle. Milla perusteella sille
annettaisiin lupa tulla turmelemaan meidän,
kanta-asukkaiden elinmahdollisuudet?

Yormualla 28.1.2013
Maja Laakso

ME ALLEKIRJOITTANEET JORMUAN
MUSTARANNAN ASUKKAAT JA KIINTEISTÖJEN
OMISTAJAT YHDYMMME MAIJA LAARSON
VAATIMURSEEN KAIVOSOIKEUDEN JATKOAJAN
HYLKÄÄMISESTÄ

Päivi Seppi 11:31
Sirkka Asikainen 11:31
Peleka Asikainen 11:31
Riitta Asikainen 11:31
Jukka Asikainen 11:31
Elsi Heiskanen, LAUTALAHTI
Eila Oikarinen, Lautalahti
Kersti To, Toukola
Pyyö Mikkonen 15:52
Ritva Mikkonen 15:52
Anneli Korhonen, Kallio

MUSTARANNALLA ON RUNSAAT 20 KESÄMÖRKKIÄ,
JOIDEN OMISTAJILLE PUHDAS UIMA-JA KALAVESI
ON ERITYISEN TÄRKEÄ. TALVISAIKAAN MINUN ON
KUITENKIN MAHDOTONTA SAADA HEIDÄN ALLE-
KIRJOITUKSIAAN VAATIMURSELLEMME.

Maija Laakso

Heikki Kempainen
Pappilantie 30
88400 Ristijärvi
Puh.041 4359153
kemppe@hotmail.com

MUISTUTUS
3.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V.

Nimi ja KaivNro Pitkäperä 886

Vastustamme jyrkästi Pitkäperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille. Myös uraanin esiintymistä pitää kertoa.
- Laajan vaikutusalueen vuoksi pelkkä kuulutus ei riitä. Vanhat perustelut kaivospiirille eivät ole enää ajan tasalla. Uudet perustelut on vaadittava. Maailma on muuttunut mm. asutus lisääntynyt, Natura ja suojelualueita perustettu, luontoarvoja arvostetaan. On kohtuutonta, että 50-luvulla annetuilla perusteluilla, annettaisiin lupia muuttuneisiin olosuhteisiin.
- Kaivosalue on todella pieni. Kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida estää. Näin pienelle alueelle kaivosta ei voida perustaa.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Aivan vieressä on Mieslahden kaivospiiri sekä kolme muuta kaivospiiriä. Miten haitat

voidaan erottaa toisistaan? Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitetettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.

- Koska alueella on vireillä useita hankkeita, päätöksessä on määrättävä porakaivojen ennakkotarkkailusta. Tärinää tarkkaillaan jo nyt Mieslahden suunnalla joissakin pisteissä. Pyydämme tietoja nähtäväksi.
- Alue on aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat hyvin merkittävät.
- Natura alueet sijaitsevat aivan kaivosalueen välittömässä läheisyydessä.
- Alue on pääasiassa asukkaiden virkistys- ja loma-alueita. Tällaiselle alueelle ei missään nimessä pidä perustaa kaivosta eikä edes kaivospiiriä.
- Mondo Minerals B.V:llä ei ole pulaa raaka-aineesta 30-vuoteen. Äskettäin yhtiölle myönnettiin uusi kaivospiiri Puolangan kuntaan.
- Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön. Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.
- Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat eri kohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna.
- Jatkolupa on evättävä Oulunjärven rantakaavan, Savirannan paikallisten läheisyyden ja useiden luontoarvojen perusteella.

Pyydämme saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaamme mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Allekirjoittajat:

Tolola RN:o 12:15

Heikki Kemppainen ja Mika Kemppainen

Autio 12:16

Esteri Haataja, Taisto Haastaja, Hannu Kemppainen ja Osmo Kemppainen

Aho 12:26 lisä Aho 12:30

Esko Leinonen

Rinne 11:55

Väinö Kemppainen

Seija Niemitalo
Ilpolantie 29
87970 Jormua
seija.niemitalo@luukku.com
040- 7335416

MUISTUTUS

30.1.2013

Kallioranta 205-402-14-39
Kiviranta 205-402-10-142

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V.

KaivNro 886

Vastustan Pitkänperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Laajan vaikutusalueen vuoksi pelkkä kuulutus ei riitä. Vanhat perustelut kaivospiirille eivät ole enää ajan tasalla. Uudet perustelut on vaadittava. Maailma on muuttunut mm. asutus lisääntynyt, Natura ja suojelualueita perustettu, luontoarvoja arvostetaan. On kohtuutonta, että 50-luvulla annetuilla perusteluilla, annettaisiin lupia muuttuneisiin olosuhteisiin.

- Alue on liian pieni kaivostoimintaan, siksi kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida estää. Aiheutuvia päästöjä ei pystytä nykyvaatimuksin käsittelemään.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Aivan vieressä Mieslahden kaivospiiri sekä kolme muuta kaivospiiriä, miten haitat voidaan erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskus otti yksiselitteisesti sen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.
- YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, koska Mondo on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.
- Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat.
- Natura alueet
- Erityispiirteet
- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvut laitettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain

aikana jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.

- Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön. Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.
- Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna
- Jatkolupa on evättävä Oulunjärven rantakaavan, Savirannan paikallistien läheisyyden ja useiden luontoarvojen perusteella.

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Seija Niemitalo

RISTO ja MARTTA KEMPPAINEN

MUISTUTUS

Savirannantie 23

02.02.2013

88470 KONTIOMÄKI

martta.johanna@gmail.com

Tila reknro 19/5 RYKÖLÄ

TUKES/kaivosasiat

PL 66

00521 HELSINKI

kaivosasiat@tukes.fi

MUISTUTUS Maailmankorven KaivNro 6492 kaivospiirin määräämisestä

MUISTUTUS Mieslahden KaivNro 3030 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Pitkäperän KaivNro 886 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Jormua 1 KaivNro 806 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

MUISTUTUS Tyynelän KaivNro 5490 kaivospiirin jatkoluvan hakemiseen

HAKIJA MONDO MINERALS B.V. BRANK FINLAND

VASTUSTAMME

- kaikkien edellä mainittujen kaivospiirien jatkolupien myöntämistä ja Maailmankorven kaivospiirin määräämistä.

PERUSTELUT

- kaikki viisi haettua aluetta liittyvät yhteen lyhyiden etäisyyksien takia toisistaan ja siten muodostavat erittäin

suuren kaivosalue kokonaisuuden ja uhkan alueen runsaalle asutukselle, luonnon puhtaudelle ja tasapainolle, Oulujärven vesistölle ja alueen väestön tulevaisuudelle, elinkeinojen, mm matkailualan ja maatalouden harjoittamiseen sekä asumiseen puhtaassa asuinympäristössä.

- Tukesin on huomioitava myös luontodirektiivit, eikö ne velvoita viranomaisia suojelemaan alueen herkkää ja suojeltua luontoa?

- kaivosalueet tulisivat vaikuttamaan Oulujärven rantayleiskaavan toteuttamiseen.

- Oulujärvi on suuressa vaarassa saastua ja tuhoutua, jos kaivostoiminta alkaisi näillä ed. mainituilla alueilla. Jo Mondo Mineralsin Sotkamon kaivoksen ja Talvivaaran päästöjä tulee Kajaanin kautta Oulujärveen. Eväämällä nyt Mondo Mineralsin hakemukset Mieslahden ja Jormuanlahden alueella suojellaan edes pieni osa Oulujärveä kaivospäästöiltä. Jos luvat myönnetään tuhoutuu viimeinenkin nurkka Oulujärvestä.

- alueen asukkaille ja luonnolle kaivostoiminnasta olisi haittaa huomattavasti enemmän kuin hyötyä. Toiminta voisi jopa tehdä asumisen alueen liepeillä amhdottomaksi.

- Mondo Mineralsilla on Sotkamon jo toiminnassa olevan tehtaan lähistöllä talkkimalmeja useiksi kymmeniksi vuosiksi eteen päin. Kaivoksen toiminta ei ole uhattu malmivaranotjen puuttumisen takia.

- mm Jormua 1 KaivNro ja Mieslahti KaivNro 3030 ovat perustettu kymmeniä vuosia sitten ja aika on ajanut silloisten päätösten ohi. Kaivoslaki on myös muuttunut jonkin verran. On otettava huomioon nykyinen tilanne ja asutusten lisääntyminen. Maaseudun vetovoima on suuri ja yhä enemmän nuoria on muuttamassa maaseudulle. Kaivospiiri asettaa ison esteen muuttohalukkuudelle.

PERUSTELUIKSI liitämme oheen Pohjois.Suomen AVI:lle 12.11.2011 ja 19.11.2012 lähettämämme mielipiteemme ja muistutukset Mieslahden Pitkäperän kaivossuunnitelmista.

Varaamme mahdollisuuden antaa täydentäviä tietoja.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

RYKÖLÄ reknro 19/5

RYKÖLÄ reknro 19/5

LIITTEET 1 ja 2 (muistutus 12.11.2011 ja muistutus 19.11.2012)

LIITE 1

RISTO ja MARTTA KEMPPAINEN

12.11.2011

Savirannantie 23

88470 KONTIOMÄKI

ALUEVALVONTAVIRASTO

OULU

MUISTUTUS MONDO MINERALS B.V.BRANCH FINLANDin MIESLAHDEN KAIVOSHANKKEEN YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAAN

(Dnro PSAVI/17/04.8/2011)

Asumme vajaan kilometrin päässä Mieslahden Pitkänperän suunnitteilla olevasta kaivoksesta tilalla Rykölä (19.5) ja pyydämme toimenpideluvan antajaa huomioimaan seuraavat kaivoksesta meille aiheutuvat haitat ennen louhintaluvan myöntämistä.

KAIVOKSEN HAITAT, JOS KAIVOS AVATAAN:

1 Ympärivuotisesti asumamme talo sijaitsee Pitkänperänlahden rannalla n 800 metrin suunnitellusta kaivoksesta. Kiinteistön arvo on romahtanut heti, kun kaivoksen avaamisen uhka on tullut julki. Tilalla on merkittynä Oulujärven rantayleiskaavassa kaksi mökkitonttia, joiden arvo on minimaalinen kaivoksen läheisyyden takia.

Vuoden 2006 koelouhinnan aikana huomasimme useita kertoja talossa tärähdyksiä kaivoksella tapahtuneiden räjäytysten aikana. Kainuun ympäristökeskuksen ja Mondo Mineralsin järjestämässä info-tilaisuudessa havaitsimme myös, että räjäytyksissä käytetyt räjähdemäärät olivat olleet huomattavasti pienempiä, kuin varsinaisessa louhinnassa kaivoksella voidaan ja saa käyttää. On uhkana, että varsinaisen kaivostoiminnan aikana talomme perustus ja palomuurit eivät kestä kaivoksesta tulevaa tärinää. Ns. koelouhinnan räjäytysaikoja ja talon tärähtelyaikoja on verrattu keskenään ja ne ovat täsmälleen samat. Asiantuntijoiden lausunnon mukaan tiivis saviperäinen maa-aines, jota tilamme pääasiassa on, johtaa tärinää erityisen hyvin, varsinkin maan ollessa jäähtynyt. Kaivosyhtiö suunnittelee louhinnan ajoittamista pääasiassa talviaikaan.

Vaadimme, että kiinteistöihimme on kaivoksen toiminnan aikana oltava asennettuna puolueettoman

asiantuntijan toimesta herkäät anturit, joilla voimme tarkkailla räjäytysten vaikutusta talon rakenteisiin. Mahdolliset vaurioiden korjaukset on kaivosyhtiön toimesta korvattava kokonaisuudessaan. Tarkkailuajasta on saatava palkka, koska työ on kaivoksen toiminnasta johtuva.

2 Hienojakoinen kaivospöly tulee olemaan jatkuva haitta näin lähellä kaivosta ja **vaadimme korvattavaksi pölyn siivoamisesta tuleva työ. On huomioitava, että kaivospöly sisältää kaikki malmin haitalliset ainekset kokonaan. Se tuhoaa marjat ja muun hyötykasviston taloudelta.** Tilallamme on harjoitettu mehiläistaloutta 37 vuoden ajan ja hunaja on monien käyttäjien suulla todettu erittäin maukkaaksi. Mehiläistalous on uhattuna jos kaivostoiminta alkaisi Pitkänperässä.

Peltoimme, jotka on tarjottu paikalliselle maatalousyrittäjälle käyttöön, ovat n 400 - 800 metriä kaivoksesta. Voiko peltojemme kasvaa käyttää enää eläinten rehuksi? **Jos peltoja ei voi , eikä saa käyttää pölylaskeuman ja muun kaivoksen haitan takia, vaadimme haitasta korvausta.**

3 Järven käyttäminen uimiseen, kalastukseen ja muuhun virkistytymiseen tulee olemaan arveluttavaa kaivosveden sisältämien myrkyllisten aineksien takia. Kaivos pölyhän sisältää runsaasti arseenia ja nikkeliä ym. ihmisen terveydelle vaarallisia aineita. Jo niiden esiintyminen talkkimalmissa on riittävä peruste kieltää kaivoksen avaaminen matalahkon Oulujärvenlahden rantaan. Raskaampana haitalliset aineet kulkeutuvat syvänteisiin, joita Oulujärnessä ei juurikaan ole. Siten haitalliset aineet ovat koko vesitilassa. Kaivospaikan ahtaus vaikuttaa siihen, että kaivosvesien selkeytys- ja jälkikäsitteilylaitteille jää liian vähän tilaa ja vesien puhdistus on mahdoton toteuttaa kunnolla, jotta järveen laskettava vesi olisi riittävän puhtaasta kaivosvedestä laskettavaksi Oulujärveen. Lisäksi kaivosyhtiö aikoo käyttää vedenpuhdistuksessa kemikaaleja, jotka ovat vieraita aineksia järvisedessä. Miten puhdistuksiin käytettävät kemikaalit vaikuttavat Oulujärven veteen ja järven luontaiseen kala- ja kasvikantaan haitallisesti. Järvi on erittäin tärkeä ihmisen terveyteen myönteisesti vaikuttava elementti ja nykyisin Mieslahti on vielä puhtas. Kaivoksen ns. suotovesiä ja suotoveden vaikutuksia ei ole lupahaemuksessa riittävän tarkoin tutkittu.

Vesien suodatukseen käytettävä maasto (ojitukset) on liian pieni ja aikojen kuluessa sen toiminta tulee olemaan suodatukseen puutteellinen ja sopimaton. Suotovesien ojat täyttyvät nopeasti kaivospölyllä ym luonnosta tulevalla kasvustolla ja menettävät suodatusvaikutuksensa. Suotovesien vaikutukset luontoon ja vesistöön on selvitettävä tarkoin ennen kaivoksen avaamista. Vaadimme, että kaivos- ja suotovettä ei saa laskea Pitkänperään, eikä Mieslahteen, koska se vieraana elementtinä tuhoaisi vesistössä kaiken entisen kasvuston ja eliöstön, sekä pitkällä aikavälillä vaikuttaisi kalojen kutuun. Tuhot olisi nähtävissä vasta vuosikymmenien kuluttua. On myös huomioitava, että suotovesiojat ei toimi talvisaikaan kunnolla, vaan vedet menevät sellaisinaan järveen.

4 **Kaivosyhtiön on taattava puhtaan talousveden saanti talouteen.** Nykyiset vesipaikat on tutkittu ja ne täyttävät kaikki hyvän talousveden vaatimukset. Mikäli vedet pilaantuvat tai vesipisteet kuivuvat tai muuten tuhoutuvat, kaivosyhtiön on huolehdittava puhtaan veden saanti talouteen ja mahdollisiin muihin tilalla oleviin/tuleviin kiinteistöihin maksutta ja korvattava **hyvien lähteiden menetys.**

5 Kaivosalueen ympäristö on erittäin rikasta kaikenlaisten uhanalaisten kasvien ja eläinten osalta. Alue on myös parhainta marjastus ja sienestysaluetta, jotka ovat myönteisiä tekijöitä ihmisten terveyteen, asumisviihtyisyyteen ja niiden taloudellinenkin vaikutus on suuri, sekä alueen virkistysarvo mittaamaton.

Mielestämme on vakava ympäristörikos aloittaa kaivostoiminta näin lähellä Oulujärveä, matalan Pitkänperän alueella, keskellä natura-suojeltuja alueita. Alueella on useita valtakunnallisesti merkittäviä ja suojeltavia kasveja. Lahden matalikot ja kostea ympäristö on tärkeä viitasammakoiden esiintymispaikka. Suojeltu ja valtakunnallisestikin arvokas uhanalainen kasvisto on pääasiassa kosteikkokasveja, joiden tuhoutuminen tulee olemaan laaja, koska kallioiden rosoisuus lisääntyy räjäytysten takia ja alueet kuivuvat ennalta arvaamattoman laajalta alueelta.

6 Kaivosalueen suunniteltu rekkaliikenne tulisi olemaan vakava ja tarpeeton riskitekijä kapealla Savirannan paikallistiellä, joka on ainoa kyläläisten käyttämä ulospääsytie alueella ja **luvan antaminen tien käyttöön rekkaliikenteeseen on kiellettävä. Kaivosyhtiöllä on alueella vanhoja sivukiviläjiä, joista saa tien tekoon täyttömaata, ei tarvitse odottaa muuta kaivostoimintaa.** Savirannan kylälle on viime vuosina muuttanut työikäistä väestöä ja työmatkaliikenne on runsasta. Rauhalliselle ja suhteellisen lähellä kaupunkia olevalle kylälle on muuttohalukkuutta edelleen. Kaivostoiminnan uhka on nyt pelkona ja muuttohalukkuus on pysähtynyt. Nähtäväksi jää, jos kaivos avataan, voiko kylällä asua melun ja pölyn sekä työmatkaliikenteeseen turvattomuutta lisäävän raskaan rekkaliikenteen takia!

7 Murskauksen melusaaste kantatutuu vettä myöten ja puuttoman järven päällä myös talvella kauas. Vastarannalla on Paltamon kuuluisa valtakunnallisesti erinomaiseksi keuhuttu golfkenttä. Melusaaste on negatiivisesti vaikuttava saaste golfkentän imagossa. Meludesibeleistä on lupalausuntoon laadittu komea, värikäs kartta. Tekstissä käy selville, että melumittauksia ei ole tehty, ei edes koelouhinnan aikana, vaan tietokone on tehnyt kartan sen käyttäjän "mututuntuman" myötä. Tällainen menettely saa epäilemään koko lupaselostuksen aitoutta ja oikeellisuutta.

Myös kaivostoiminnassa tarvittavat koneet saastuttavat pakokaasuillaan ja öljypäästöillään aluetta. Rekat jättävät alueelle omat saasteensa, sekä lisäävät huomattavasti liikenteen melua.

KAIVOKSEN HYÖDYT:

Louhoksen kivet ajetaan murskattuina tuotantolaitokselle Sotkamoon. Hyötyjä kaivoksen avaamisesta paltamolaisille ei ole tai ne on vähäiset, koska kaivoksen tuomien työpaikkojen vastapainona on menetyt työpaikat mm. Oulujärven koko alueelle tulevan negatiivisen maineen takia.

VASTUSTAMME EHDOTTOMASTI KAIVOKSEN AVAAMISTA MIESLAHDEN PITKÄNPERÄÄN.

Mieslahden Pitkänperän kaivoksen sosiaaliset vaikutukset leviäväisivät järven vaikutuksesta todella laajalle alueelle, onhan Oulujärvi valtakunnallisestikin merkittävä kalastusjärvi. Jo sanana kaivos lyö kielteisen leiman järven imagoon ja vaikuttaa siten matkailuun. Menetykset olisivat korvaamattomat koko Oulujärven alueelle. Kukapa turisti haluaisi tulla kaivosmelun ja pölyn, sekä kaivosvesien pilaaman järven alueelle lomailemaan. Siten matkailuyrittäjyys menettää tulojaan ja työpaikkoja. Myös metsästysalueiden menetykset olisivat merkittävät.

Kun maatalousyrittäjältä jää peltoja läjitysalueen alle, se vie häneltä työpaikan. Työpaikkojen vähenemiset kokonaisuudessaan ovat huomattavasti suuremmat, kuin kaivoksen tarjoamat työpaikat. Kaivoksen

toimintaluvasta päättäjän on huomioitava nämä työpaikkojen vähenemiseen johtavat negatiiviset seikat.

Valtioneuvoston on puututtava lupa-asiaan, koska kaivossuunnitelma on uhkaamassa koko Pitkänperän suojelualueita. Luonnon tuhoja on mahdoton korjata ja korjata, joten se on riittävä syy olla antamatta työnaloitamislupaa näin herkälle, arvokkaalle alueelle, asutuksen ja järven läheisyyteen. Kaivosalueen pölylaskeumien vaikutuksiin ja laajuuteen ei ole lupahakemuksessa kiinnitetty tarpeeksi huomiota ja ne on ehdottomasti arvioitava uudelleen. Pitkänperä kokonaisuudessaan on myös merkitty lintujen tarkkailualueeksi.

Mondo Mineralsilla on merkittäviä ja laajoja talkkialueita useiksi kymmeniksi vuosiksi eteen päin muualla, jotka alueet ovat huomattavasti kauempana asutuksesta ja vesistöistä, joten päästöjen hallinta sellaisella alueella olisi paremmin hallittavissa.

Kaivoksen läheisyydessä asuville kaivoksen avaaminen olisi korvaamaton menetys asumisviihtyvyyden tuhouduttua ja tilojen arvon menetyksenä.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen vaadimme, että suunnitellulle kaivosalueelle on tehtävä uusi, kattavampi ympäristövaikutustenarviointi (YVA), koska kaivosyhtiöllä on suunnitelmissaan merkittäviä muutoksia toimintaansa edelliseen v. 2006 ja v. 2008 suunnitelmiin verraten, ennen kuin toimintalupa annetaan. Yhtiö suunnittelee nyt kaivosalueen laajentamista ja myös erittäin haitallisen nikkelin ottoa alueelta, se on myös pelkomme ja mielestämme aiheellinen. Lisäksi nyt suunnitelmassa on "unohdettu" kokonaan vanha ns. "mineraalin monttu", johon edellisissä v. 2008 suunnitelmassa oli tarkoitus ajaa jätekiveä. Onko nyt tarkoitus ajaa jätekivet monttuun, joka laskisi montun vedet Jormuanlahteen. Myös mahdollinen jätekivenajo monttuun on otettava huomioon. Ympäristöarviointi suunnitelluille kaivosalueille on tehtävä uudelleen huomioon ottaen tulevaisuus pitkälle vuosikymmeniksi eteen päin.

Paltamon kunnan järjestämässä info-tilaisuudessa 10.11.2011 oli kutsuttuna myös asiantuntijoita, jotka ovat laatineet lupahakemuksen luontoselvitykset ym sekä kaivosyhtiö Mondo Mineralsin käyttöpäällikkö Erkki Kuronen. Käyttöpäällikkö oli antanut yle-uutisille haastattelun, jossa hän lausui mm: "kaivos antaa kylälle eloa". Emme yhdy kaivospäällikön mielipiteeseen, koska mielestämme kaivos pölyineen, meluineen ja jätevesineen olisi kylällemme ja Oulujärvelle kuolinisku.

Jos kaivos kaikesta huolimatta aiotaan avata, työnaloitamislupaa ei saa antaa ennen kuin kaikki mahdolliset luontovaikutukset (YVA) on arvioitu uudelleen, koska luontoon tehtävät kaivannot ja kaikkinaisen muu toiminta, sekä pölylaskeumat ja jätevedet tekevät tuhoja alueen arvokkaaseen luontoon ja ovat mahdottomat korjata. Luvanantajan on huomioitava myös moniin alueen asukkaisiin kohdistuva negatiivinen terveys- ja asumisviihtyvyytsvaikutus. Vaikutukset olisivat todella vaikeasti korjattavissa ja korvattavissa. Siinä tuhottaisiin monen suomalaisen ihmisen elämä ja tulevaisuus ulkomaisen kaivosyhtiön taloudellisen hyödyn takia.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

Pitkänperän asukas

Pitkänperän asukas

LIITE 2

KEMPPAINEN RISTO VAATIMUS

KEMPPAINEN MARTTA 19.11.2012

Savirannantie 23

88470 KONTIOMÄKI

martta.johanna@gmail.com

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

PL 293

90101 OULU

ASIA: LISÄMUISTUTUS/VAATIMUS MIESLAHDEN KAIVOKSEN YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAAN, SEKÄ TOIMINNANALOITTAMISLUVAN HYLKÄÄMISEKSI.

Dnro PSAVI/17/04/2012

LUVAN HAKIJA: MONDO MINERALS B.V. BRANCH FINLAND. PL 603, 87101 KAJAANI.

MUISTUTTAJAN TILA RYKÖLÄ, REKISTERINRO 578-405-19-5. Lisäksi osuuksia yhteisiin vesialueisiin ja Mieslahti-Uura-Härmänmäki jakokuntaan.

VAADIMME, ETTÄ KAIVOSYHTIÖ MONDO MINERALS`LLE EI TULE MYÖNTÄÄ YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPAA EIKÄ TOIMINNAN ALOITTAMISLUPAA MIESLAHDEN PITKÄNPERÄÄN.

PERUSTELUT: Tilamme sijaitsee alle kilometrin päässä suunnitellusta kaivosalueesta. Läheinen sijainti tulee mielestämme kaivoksen avauduttua aiheuttamaan meille huomattavaa asumisviihtyvyyden alentumista melun, pölyn ja vesistön turmelemisen muodossa. Myös kiinteistön arvon aleneminen on jo nyt kaivosalueen takia huomattava, sekä tilamme ranta-alueelle kaavoitetut mökkitontit ovat rakentamatta epävarman tulevaisuuden

takia. Tämän takia lapsemme sekä perheellinen lapsenlapsi eivät ole toistaiseksi aloittaneet asunto- tai loma-asunnon suunnittelua/rakentamista tilamme alueelle, vaikka Oulujärven yleisrantakaava sen sallisi. **Kaivoksen paikka on sopimaton näin lähellä arvokasta isoa järveä, asutuksen ja luonnonsuojelun ympäristöä.**

KAIVOKSELLE SUUNNITELTU LOUHOSPAIKKA olisi mahdoton päästöjen hallinnan kannalta, koska vakituinen asutus ja Oulujärvi ovat louhospaikan välittömässä läheisyydessä. Kaivosyhtiö on arvioinut, että mahdollisesti nikkeli- ja arseenipitoisuudet voivat nousta Pitkänperänlahden alueella melko lyhyenä aikana. **Arvio ei ole todellinen tieto**, eikä poista haitta-aineiden vaikutuksia vesistöön, koska aineet eivät haihdu, vaan jäävät, rikastuvat, ja louhinnan jatkuessa lisääntyvät vesistössä ja pitemmällä aikavälillä tulevat aiheuttamaan vesistössä muutoksia, jotka tuhoavat vesistön luontaisia pitoisuuksia, kasviston ja eliöstön kuolemaa. Kaivosyhtiö viittaa alueen tausta-arvoihin. Mielestämme ne eivät pidä paikkaansa, koska tutkimukset on tehty useina vuosikymmeninä tehtyjen ns. koelouhintojen jälkeen, jotka ovat aiheuttaneet alueelle nikkeli- ja arseenipäästöjä tutkimattoman määrän. Koelouhintakin aiheuttaa päästöjä. **Pitkäaikaisena Pitkänperän rannan asukkaana, olemme nähneet perukan veden laatumuutokset. Vielä 60-70-luvulla vesi oli kirkkaampaa, pohja kova savikko, uimaan meno oli helppoa mistä kohtaa tahansa. viime vuosikymmeninä pohjaan on kasvanut upottava kasvillisuus ja vesi on tummaa, pohja ei näy. Alueella ei ole merkittäviä vesistöön johtavia suo-ojituksia, eikä maataloutta, jota myös nykyään on moitittu päästöistä.**

Koelouhintoja on tehty vv. 1987, 1994 sekä 2006. Pitkänperänlahdella on tehtävä perusteellinen, riittävän kauas Mieslahteen päin pohjasedimentin ja maa-alueiden tutkimukset, jossa selvitetään vuosien kuluessa alueelle purkautuneet kaivospäästöt. Tutkimuksia olisi tehtävä vertauksien vuoksi myös muilla alueilla Oulujärvellä. Vain siten selviää kaivoksen todellinen vaikutus Pitkänperän vesistöön. Näin arvokkaan suuren järven tulevaisuutta ei saa perustaa kaivosyhtiön arvioon, vaan todellisiin tutkimuksiin.

Sivukivi sisältää paljon muutakin kuin nikkeliä ja arseenia, mm uraania, kuparia, magnaania. Tutkimuksissa on jätetty huomioimatta lähes kokonaan sivukiven liukenemisesta ja läjityksistä syntyvät päästöt. Sivukivi jää sään armoille sateeseen ja aurinkoon. Vuosien kuluessa liukenemistä tapahtuu ja sivukivialueen pohjavesiin ja Oulujärven vesistöön laskevat vedet lisäävät Pitkänperänlahden haitta-aineiden määriä. Sivukivien tutkiminen niiden kaikista haitta-aineista on myös otettava huomioon. Sitä ei ole tehty tai vain hyvin vähäisessä määrin. On vain maininta, että sivukivessä voi tapahtua uuttumista. Kun uuttumista tapahtuu, liukenee sivukiven sisältämät ainekset maaperään ja vesiin. Läjitysalueen n 0,5 m maaperä ei pysty paljon suodattamaan haitallisia aineita, vaan ne siirtyvät sadevesien mukana Pitkänperään, joka sijaitsee lähellä läjitysalueita. Läjitysalueiden maaperää ei ole tutkittu riittävästi, jotta voitaisiin sanoa, onko se sopivaa ja riittävää näin mittavaan sivukivien päästöjen suodattamiseen. Sivukivihän on kaivosyhtiönkin mukaan sopimatonta uusiokäyttöön. Mikä tekee siitä sopimattoman, onko se uraani vai jotkut muut haitta-aineet vaiko niiden yhteisvaikutus? Kuitenkin sivukivikasvoja voi varastoida ikuisiksi ajoiksi järven välittömään läheisyyteen. Sen päästöt ovat sopimattomia luonnontilaiseen vesistöön. Huomiotta on myös jätetty sivukivessä olevan serpentiinin sisältämä uraani. Sivukivien haitta-ainevedet olisivat ympärivuotisia päästöjä ja laskeumia Pitkänperänlahteen. Melko vaatimaton, pienehköstä lähteestä alkava Pitkämpuro ei voi puhdistaa, eikä työntää kaivosvesiä edelleen Mieslahdelle, vaan veden nousu on päin vastoin, Paltaselältä ja Mieslahdelta päin Pitkänperään ja kaivosvedet työntyvät järven rantavesiin, ennen kuin sekoittuvat Oulujärven vesiin. Kaivoksen päästöt tulisivat matalan kevät kuivuuden aikana lillumaan pitkän ajan perukassa ja päästöt laskeutuvat pohjiin. Kalojen ja mm

viitasammakon kutualueet olisivat vaarassa laajalla alueella. Hakijan selvityksessä Pitkänperän kalastoa vähätellään ja mainitaan särki. **Kalastamme jatkuvasti ja varsinkin alkukesällä olemme saaneet joka vuosi oman rannan tuntumasta mm punalihaisia taimenia. Täällä on ankeriaita, siikoja ym. Lahti on kalaisa ja arvokas.**

Mitä tapahtuu sadoille ja tuhansille puolisuikeltaja- ja sukeltajalinnuille, jotka oleilevat keväällä ja syksyllä viikkoja ruokailemassa muuttomatallaan Pitkänperässä? Osa linnuista jää pesimään Pitkänperänlahteen. Linnut joutuvat syömään vuosi vuodelta enemmän kaivossaasteilla rikastunutta kasvillisuutta Pitkänperässä. Näkyykö muutokset linnustossa heti vai tulevissa poikueissa? Onko se mahdollisuus otettu huomioon, onko sitä tutkittu? Pitkänperä ja Kylmänlahti rantoineen on merkitty valtakunnallisiin lintujen tarkkailualueisiin.

Kiintoaineiden päästöt kaivosalueen rakennusvaiheessa tulisi lisäämään Pitkänperänlahteen laskevien vesien haitta-ainepäästöjä. Rakennusvaiheita tulisi olemaan pitkällä aikavälillä ja useita. Myös ne on huomioitava lupaehtoja määriteltäessä näin herkälle järven läheisyydessä olevalle, luonnonsuojelualueiden ympäröimälle alueelle. Suotovesiojia kaivosyhtiö aikoo rakentaa lisää "jos on tarvista". Onko tarkoitus kokeilla ensin huomaako kukaan, että päästöjä on liikaa vai mitä tämä lause tarkoittaa?

Louhinnasta, murskauksesta ja lastauksesta aiheutuvat pölylaskeumat ovat huomattava haittatekijä arvokkaalle Natura-suojellulle ympäristölle. **Myös tilallamme on paikallisesti harvinainen tikankonttialue, jonka olemme vapaaehtoisesti hakeneet ja saaneet suojeluun.**

Räjähdyksistä aiheutuva lisääntyvä kallioruhjeisuus vaikuttaa vesien virtauksiin ja kosteikkokasvien suojelualueet ovat kuivumis- ja tuhoutumisvaarassa. Alueen kaikki taloudet ottavat talousvetensä luonnolähteistä tai kaivoista. Räjähdykset lisäävät kalliooperan rosoisuutta ja veden virtaamat muuttuvat. Uhkana on talousvesien saannin loppuminen omasta kaivosta.

Mielestämme kaivosyhtiön suunnitelmat ja tutkimukset ovat liian optimistiset, arvioihin perustuvat, jotta niiden perusteella voisi myöntää lupaa toiminnan aloittamiseen. Jos kaivostoiminta aloitetaan näiden tietojen pohjalta, voi kaivoksesta tulla **kokeiluluontoinen**, jonka mahdollisia vahinkoja ei olla osattu etukäteen tietää. Oulujärvi on liian arvokas kokeilualueeksi. Jos kaivostoiminta alkaisi, sen vaikutuksia ei voisi koskaan korjata, eikä alueen ja ympäristön luontoa voi korvata.

Mielestämme kaivosta ei saa avata, koska kaivostoiminta rikkoisi törkeästi mm luonnonsuojelulakia, naapuruuslakia ja paikallisina asukkaina oikeuksiamme suojella asumispaikkaamme ja lähialueemme arvokasta luontoa.

Kaivosvesille on suunniteltu **selkeentymis/puhdistusallas on liian pieni** eikä minkäänlaista varoallasta tms varotoimenpidettä ole suunniteltu. **Sääolosuhteita, esim sateita ja runsaslumisia talvia ei ole otettu huomioon.** Myös tässä huomaa, että alue on liian ahdas, koska siihen ei ole tilaa edes suunnitella kunnollista varoallasta tms kaivosvesien käsittelylle.

Koelouhinnan räjäytykset ovat aiheittaneet rakennuksissamme aistien tunnettavaa tärinää. Tilamme rakennusten (mahdollisesti myös tilalle tuleviin rakennuksiin) perustuksiin on asennettava puolueettoman **tahon toimesta riittävän herkät anturit**, joilla pystytään kartoittamaan räjäytysten aiheuttamat tärinät ja mahdolliset vauriot rakennuksille. **Kaivosyhtiö on veloitettava korvaamaan tärinästä aiheutuvat**

asumismukavuuden haitat ja mahdolliset tuhot. Räjätysajankohdat ja käytettyjen räjähdeseineiden määrät on ilmoitettava riittävän ajoissa etukäteen.

Tilamme rantakaavaan merkityt rakentamattomat rantatontit ja tilan rannat (rantaviivaa n 1,5 km) olisivat kokonaan kaivosvesien saastuttamat, koska Pitkänperänlahden uoma on lahden syvemällä etelärannalla. Tilan arvo on huomattavasti alhaisempi, kuin ennen kaivoksen perustamisen uhkaa ja tämä seikka on huomioitava haittojen korvausvelvotteita arvioitaessa. Naapuruuslaki kieltää toisen maalle aiheuttamasta huomattavaa vahinkoa tai haittaa.

Kaivostoiminnan melu tulisi olemaan järviolueella kauaskantavaa ja vedenpinta jopa korostaa melua. Melututkimukset on tehty mm liikennemelumallinnoksella, eikä kaavioiden mukaan ole edes huomioitu vedenpinnan äänenkantavaa vaikutusta melun leviämislauueeseen, vaan kaavion mukaan melu olisi vesialueella jopa pienemmällä alueella, kuin peitteisellä metsäalueella. Tutkimus melualueista ei ole luotettava. Melu olisi huomattava asumismukavuuden haittatekijä.

Kaivosyhtiölle ei saa myöntää lupaa kaivosvesien sekoittumisalueeksi Pitkänperänlahden pohjukasta 1,5 km - 2 km. Kaivoksen ja sivukivien vesipäästöt on käsiteltävä kokonaan kaivoslaueella puhtaaksi. On huomioitava myös kemikaalit, joilla kaivosvesiä "puhdistetaan". Nämä kemikaalit ovat vierasta ainetta luonnonvesiin ja aiheuttavat myös järven vesien muutoksilla kalojen, kasviston ja viitasammakoiden elinolosuhteiden huonontumista. Talvella pölypäästöt laskeutuvat jään ja lumien päälle. Keväällä kaivospäästöt lumien sulamisvesien mukana lisäävät huomattavasti Pitkänperänlahteen tulevia nikkeli-, arseeni- ja muita kaivosalueen haitta-ainepäästöjä. Lumen sulamisvesien mukana tulevat pölypäästöt lisäävät haitta-aineita, eikä vaikutusta ole huomioitu tutkimuksissa ollenkaan tai vain hyvin vähän. Tutkimuksissa (YVA) ei ole riittävästi huomioitu kaivosalueen kallioperässä olevia kaivosyhtiölle tarpeettomia malmeja, jotka menevät sivukivikasoihin, vaan tutkimus kohdentuu pariin enimmänsi esiintyvään ja vaikutuksiin. Vesistövaikutuksia ei saa kokeilla, vaan tutkimusten on oltava riittävät ja kattavat kaikille haitta-aineille. Saostusojien kohdalla on maininta; "rakennetaan, jos on tarvis". Se antaa ymmärtää, että varmuuteen kaikkien päästöjen osalta ei olla edes pyritty, vaan kokeillaan ensin. Sellainen on vastuutonta ja luontoarvojen vähättelyä.

YHTEENVETO; Meille ei ole kaivoksen avaamisesta mitään hyötyä. Sen sijaan olemme erittäin huolestuneita kaivoksen vaikutuksista Pitkänperänlahden ja koko Oulujärven luonnonmukaiseen tulevaisuuteen, lähialueen arvokkaisuuteen luonnonsuojelualueisiin, sekä asukkaiden rakentamissuunnitelmiin, elinkeinoihin ja harrastusmahdollisuuksiin, joita ei pari kaivostyöpaikkaa korvaa. Luontoa ei korvaa mikään raha, niin paljon maailmasta rahaa ei löydy.

Pitkänperänlahteen on tehtävä pohjasedimentin tutkimukset, joissa selviää aikaisempien Mondo Minerals´n vv 1987, 1994 ja 2006 koelouhinnan päästövesien haitta-aineiden kertymä lahden pohjaan. Vertaukset on tehtävä muualle Oulujärven pohjasedimenttiin.

Kaivosyhtiö on veloitettava rakentamaan riittävän suuret kestävillä varo-aitailla varustetut päästövesialtaat, joissa on huomioitu sateet ja muut luonnonkatastrofit. Oulujärveen ei saa päästää kaivosvesiä, vaan purkuvedet on käsiteltävä kaivoslaueella .

Kaivosyhtiölle ei saa antaa toiminnanaloittamislupaa ennen kuin kaikki mahdolliset luontoa

muuttavat/rasittavat päästömahdollisuudet ja päästöjen vaikutukset on kartoitettu riittävästi, huomioiden ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki ja naapuruuslaki. Kaivoslaki ei voi olla niin vahva, että se kumoaa kaikki muut lait.

Pidätämme oikeuden muistutusten lisäämiseen myöhemmin, jos on tarvetta.

VAADIMME kaivosyhtiö Mondo Minerals B.V. BRANCH FINLAND'lle ei tule myöntää lupaa kaivoksen avaamiseen, eikä toiminnan aloittamislupaa Mieslahden Pitkänperään.

RISTO KEMPPAINEN

MARTTA KEMPPAINEN

Rykölän 19.5 omistaja

Rykölän 19.5 omistaja

LAPSET:

ILKKA KEMPPAINEN, LAHTI, MERJA KEMPPAINEN, PALTAMO,
MATTI KEMPPAINEN, KAJAANI.

Kaisu Möttönen
Rantatie 3 b
88380 MIESLAHTI
kaisu.mottonen@gmail.com
+358 50 550 9322

MUISTUTUS

3.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutuksen lähettäjän tilatiedot Paltamon kunnassa (578) Mieslahden kylässä (405)
Asun Mieslahden rannassa Alapuron tilalla (62:13), jonka rajanaapurina
Ahvenlahti (62:8). Kilometrin säteellä ovat myös tilat Heikkilä (14:80) ja Alakorpi
(62:10).

Lisäksi yhteiset vesialueet 578-876-2:1, -5:1 ja -3:1 Mieslahti, Paltamo,
Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta ja ouudet alueen
rekisteröimättömiin yhteisiin maa- ja vesialueisiin.

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Kohde (Nimi ja KaivNro): Pitkäperä 886
Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.

Vastustan Pitkäperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

1) Pelkästään kaivostoiminnan ulottaminen aivan Oulujärven rantaan on järjetöntä. Ottaen huomioon lukuisat välittömät ja välilliset haitat niin asukkaille, mökkiläisille kuin lomailijoille sekä erityislaatukselle ympäristölle on yritykseltä erittäin vastuutonta edes hakea jatkolupaa. Luonnon erityislaatuksuudesta ovat esimerkkinä mm. äärellä oleva Natura-alue ja yksityiset suojelualueet suojeltavine eläin ja kasvilajeineen mm. uhanalainen laji kiiltosirppisammal. Alueella on itseni lisäksi lukuisia vakinaisia asukkaita. Loma-asukkaat mukaan laskien asukasmäärä moninkertaistuu. Oulujärvi Pitkäperän alueen rannoilla on niin kesäisin kuin talvisin monen retkeilijän, talvi- ja kesäkalastajan, veneilijän ja uimarin paratiisi. Kaivostoiminnan sosiokulttuuristen ja yhteiskunnallisten vaikutusten alueeksi voidaan lukea

koko Oulujärvi. Lisätietoja kaivostoiminnan vaikutuksista ihmisiin, ympäristöön ja eliöihin saa liitteenä olevasta Pohjois-Suomen AVI:lle lähettämästäni vaatimuksesta (LIE 1).

- 2)** Vaikka laskeminen on vaikeaa, tulisi vertailulaskenta suorittaa kaivostoiminnan taloudellisten hyötyjen ja sen aiheuttamien sosio-kulttuuristen sekä ympäristöhaittojen välillä. Uskon, että kaivostoiminnan haitat ovat suurempia ihmisille ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- 3)** Alueen Oulujärvenpuoleinen osa on Oulujärven rantayleiskaavassa merkitty MY-1 merkinnällä eli erityisiä ympäristöarvoja omaavaksi alueeksi. Esimerkiksi Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut sinne tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy:n koorporauksille. rantayleiskaavan vuoksi.
- 4)** Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Kuitenkin nykyainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- 5)** Alue on liian pieni kaivostoimintaan, siksihän kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida nykyvaatimuksin estää.
- 6)** Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.
- 7)** Laajan vaikutusalueen vuoksi pelkkä kuulutus ei riitä. Vanhat perustelut kaivospiirille eivät ole enää ajan tasalla. Uudet perustelut on vaadittava. Maailma on muuttunut mm. asutus lisääntynyt, Natura ja suojelualueita perustettu, luontoarvoja arvostetaan. On kohtuutonta, että kymmeniä vuosia sitten annetuilla perusteluilla, annettaisiin lupia muuttuneisiin olosuhteisiin.
- 8)** Lähialueella on vireillä useita kaivospiirihakemuksia, uusi ja uusittavia. Ne kaikki ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat. Pitkäperän, Mieslahden, Maailmankorven, Tyynelän ja Jormua 1:n yhteisvaikutuksia pitäisi käsitellä kokonaisuutena.

9) Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Pitkäperässä kiinni on Mieslahden kaivospiiri. Kolme muuta kaivospiiriä ovat lähialueilla. Haittoja ei voi erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. Myös vuonna 2006 tehdyssä YVA:ssa ympäristökeskus otti kannan, että Mieslahti ja Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan että kaikki viisi kaivospiiriä kuuluvat samaan talkkialueeseen. YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit.

10) Muistutuksia on Mieslahdesta, Pitkänperästä ja Maailmankorvesta tehty ympäristökeskukselle. Mieslahdesta ja Pitkänperästä on muistutettu vielä ELY-keskukselle. Haluan tietää, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristö ja ELY-keskusten vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta. Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen.

11) Toivottavasti hakija ei ole laittanut kaivospiirihakemuksia vireille vanhan kaivoslainen aikana siksi, että välttäisi nykyisin tarkemmat vaatimukset.

12) Mondo Minerals B.V:llä puhuu kuulutuksessa tulevaisuuden reservistä, siksi riittävien selvitysten ja tutkimusten tekemiseen on aikaa.

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Kaisu Möttönen

LIITE 1

Muistutuksen perusteluksi liitteenä on myös AVI:lle lähettämäni muistutus Mieslahden kaivoshankkeesta

Kaisu Möttönen
Rantatie 3 b
88380 MIESLAHTI
kaisu.mottonen@gmail.com
050 550 9322

VAATIMUS

18.11.2012

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamo
Linnankatu 1-3
PL 293
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Vaatimus Mieslahden kaivoksen ympäristö-, vesitalous- sekä toiminnanaloitusluvan hylkäämiseksi

Luvan hakija Mondo Minerals B.V. Branch Finland,
PL 601,
87101 KAJAANI

Dnro PSAVI/17/04.08/2011

Muistutusta koskevat kiinteistöt

Alapuro 578-876-62-13 (asun Mieslahden rannassa olevassa kiinteistölle rakennetussa vain 2 vuotta vanhassa kodissa vakinaisesti)

Ahvenlahti 578-876-62-8 (Mieslahden rannassa olevalla kiinteistöllä mökin rakennusoikeus)

Heikkilä 578-876-14-18 (kiinteistöllä kasvimaa)

Alakorpi 578-876-62-10 (metsämaata)

Yhteinen vesialue 578-876-2-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Yhteinen vesialue 578-876-5-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Yhteinen maa-alue 578-878-3-1, Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta

Ouudet alueen rekisteröimättömiin yhteisiin maa- ja vesialueisiin.

Vaatimukset perusteluineen

1. Ympäristölupahakemus tulee hylätä paikalle soveltumattomana

a) ympäristönsuojelulain (YSL) 6 ja 42 mukaisesti

Lupamenettelyn tarkoituksena on estää haitat ennakoita. Luvanviranomaisella on valtuudet evätä kaivostoiminta (YSL 6 ja 42 §), jätevesien määrän ja laadun nojalla. Purkuvettä voi pitää likavetenä Naapuriuslain tarkoittamalla tavalla. Nykyisellä tekniikalla edes tiukoilla lupaehdoilla ei ole osoitettavissa sellaisia keinoja, että ne estäisivät vesistö- ja pölyhaitat YSL:n ja NaapLain tarkoittamalla tavalla.

Sekoittumisalueen laajeneminen ei vähennä ympäristöhaittoja. Laajenemista ei ole otettu mukaan ympäristövaikutusten arviointiin.

Etäisyys lähimpiin asuntoihin tekee kaivoksen sijoituksen mahdottomaksi. Kaivoksen lähivaikutusalueella on useita vakituksessa asuinkäytössä olevia kiinteistöjä ja kymmeniä loma-asuntoja.

Kuten YSL 6 § toteaa, paikkaa ei saa valita mihin tahansa: ”6 § Sijoituspaikan valinta. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon: 1) toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä onnettomuusrisikki; 2) alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset; 3) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.”

Paikka on YSL 1, 3, 4, 5 ja 6 § mukaisesti liian vaikea. Paikka on liian lähellä Pitkänperänlahtea ja hakijan suunnittelemat vesiensuojeluratkaisut ovat riittämättömiä. Suojavyöhyke on merkityksetön pöly- ja meluhaittojen estämiseen. Pöly- ja meluhaitat eivät erilaisilla sää- ja tuuliooloilla rajoitu hakijan väittämälle alueelle vaan useiden kilometrien päähän.

Allekirjoittanut asuu 4,5 kilometrin päässä suunnitellusta kaivoksesta Mieslahden rannalla noin 2 vuotta sitten rakennetussa omakotitalossa. Mielestäni Oulujärven matalavetinen Mieslahden ranta on väärä paikka

kaivokselle. Veden äärellä ääni ja pöly kantautuvat esteettä pitkälle, joten kymmenien kotien ja mökkien satojen asukkaiden elämänlaatu ja jopa terveys ovat vaarassa. Ihmisten omaisuuden arvo laskee roimasti ja pahimmassa tapauksessa talot ja maat eivät käy kaupaksi laisinkaan, jos kaupankäyntiin tulee tarve. Onko avokaivos oikea paikka eliöstöltään ja kasveiltaan arvokkaiden Natura-alueiden naapurina.

b) oleellisia haittoja vesistöjen nykykäytölle aiheuttavana

Räjätystöistä ja murskauksesta aiheutuvaa pölyä laskeutuu kaikkiin ilmansuuntiin. Tuulen vaikutusta ei ole arvioitu riittävästi. Pölyn vaikutusalueet on arvioitu aivan liian pieniksi. Myös melun haitta-alue on arvioitu aivan liian suppeaksi varsinkin Oulujärven suunnalla mutta myös Tolo-
lanmäen ja Kontiomäen suunnilla.

Pitkänperä on Mieslahden kalaston kannalta keskeinen kalojen kutualue. Jo nykyisellään Oulujärven säännöstely aiheuttaa haittaa kalojen lisääntymiselle alueella. Mikäli mahdollinen kaivostoiminta tuottaisi arviointiselostuksessa arvioidut määrät kuivatus-, suoto- ja valumavesiä, joissa on korkeat määrät kiintoainesta, typpeä, nikkeliä ja arseenia, se vaikuttaa erittäin haitallisesti Pitkänperän- ja Mieslahden merkitykseen kalojen lisääntymisalueena. Mahdollisella kaivoksella olisi erittäin haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön sekä matkailuelinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Alueella harjoitettavan kaivostoiminnan kuivatus-, suoto- ja valumavesien puhdistus on selostettu epämääräisesti. Kiintoaineen, nikkelin, arseenin sekä typpikuormituksen haitat ja vaikutusalueet on arvioitu aivan liian suppeaksi. Pitkänperänlahti on talvisin miltei umpijäässä. Yksityistalouksien suotovesien päästötkin on ankarasti sanktioitu.

Arviointiselostuksessa mahdollisen kaivoshankkeen sosiokulttuurisia vaikutuksia on tarkasteltu hyvin puutteellisesti. Sosiokulttuuristen ja yhteiskunnallisten vaikutusten vaikutusalue on arvioitu aivan liian suppeaksi ja arviointi on suoritettu ylimalkaisesti ja hyvin puutteellisesti. Selostuksessa kyselyt alueen käytöstä on rajattu käsittämään Mieslahden asutut rantatilat. Mieslahden alueen merkitys virkistys- ja kalatalouskäytössä ulottuu kuitenkin ranta-asutusta huomattavasti laajemmalle alueelle. Alue-

een vaikutuspiirissä on siis huomattavasti enemmän asukkaita, kuin selostus antaa ymmärtää. Näin ollen mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttama merkittävä haitallinen vaikutus alueen kalakantoihin, kalastukseen ja sitä kautta rantojen ja vesistön virkistyskäyttöön sekä elinkeinotoiminnan kehittämiseen ulottuu huomattavasti laajemmalle alueelle ja käsittää suuremman väestöryhmän kuin mitä selostuksessa on arvioitu. Alueen moninaiskäyttöä, luontoarvoja ja sosiokulttuurista omaleimaisuutta ajatellen kaivotoiminnalla Pitkänperässä on erittäin merkittävä kielteinen vaikutus.

Suunnitellun kaivoksen sijainnin vuoksi pölylaskeuman vaikutus kertyisi sekä ilmaitse että puron kautta. Hakijan esittämässä pölynleviämismallissa vähätellään vahvasti pölykuormituksen kertymää ja tuulen suuntien ennusteet ovat epämääräisiä.

Mieslahden veden laadun heikkenemisen ja suunnitellun avokaivoksen muiden elinympäristön viihtyvyyttä laskevien toimien seurauksista kärsivät monet kasvikunnan ja eläinkunnan edustajat. Oulujärven matkailun kehittäminen on vihdoin alkanut tuottaa tulosta veneretkeilijöineen ja kalakilpailuineen. Kannattaako Oulujärven idylli särkeä aivan järvenrantaan rakennettavalla kaivoksella?

c) Paltamon rantayleiskaavan (8.10.2008) toteuttamista haittaavana ja estävänä

Liikenneturvallisuus: alueen tiet ovat mutkaisia, kapeita ja mäkisiä teitä raskaalle kalustolle. Se tulee vaarantamaan kyläläisten turvallisuutta kohuttoman paljon.

Savirannan uimaranta ja yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettu venesatama jäävät sekoittumisvyöhykkeen alueelle. Mieslahden uimaranta on noin viiden kilometrin päässä. Lisäksi yksityisten talouksien venepaikka on aivan Pitkänperän pohjukassa. Lupa vesistön pilaamiskiellon vastaiseen toimintaan ei ole mahdollinen, koska vesienlaatu ei saa heiketä yhden tuotannonharjoittajan takia. Hakemuksessa ei ole huomioitu päästöjen määrää suhteessa aiheutuvaan vesienlaadun heikentymiseen. Louhinnan sijoittamisessa ja vesiensuojeluratkaisuehdotuksessa yhtiö ei ole ottanut huomioon alapuolisten vesistöjen herkkyyttä kuormitukselle sekä

selvää riskiä siitä, ettei louhinnan jälkeen voi saavuttaa vesienhoitolain mukaisia vesientilatavoitteita.

Kaavoitustilanne: Kyläasutuksen ja rantojen monikäytön eli maakunta-kaavalla osoitetun ensisijaisen käyttömuodon haittaaminen ei voi tulla kyseeseen näin lähellä asutusta.

2. Vesitalouslupahakemus tulee hylätä, koska

a) hanke aiheuttaisi vesitalousmuutoksia

a) vedenlaatuun, b) kiintoainemääriin ja c) elämistöön sekä kasvikuntaan tavoilla, jota ei ole kuvailtu lain ja YSA 9-11 § vaatimalla tavalla ja hanke d) heikentäisi vesien laadun arvioinnin mahdollisuuksia oleellisesti.

Arviointivelvoitteessa on kyse vesistövaikutusten kokonaisuudesta, johon yhtiön antamat tiedot eivät riitä. Suunniteltu kaivospaikka ei sovellu nykyisissä vesiensuojelutavoitteissa louhintaan. Lupa aiheuttaisi Oulujärvelle happamuuspiikkejä, jotka olisivat erityisen haitallisia kalastolle.

b) hakija ei esitä käyttävänsä jätevesien puhdistuksessa parasta mahdollista tekniikkaa (suljettua kiertoa)

3. Toiminnanaloituslupaa ei tule myöntää hakijalle

Toiminnan aloitusta ei saa hyväksyä edes vakuutta vastaan. Hakemukselta puuttuu YSA 9 § mukaisia tietoja kuten imeytykseen sopivan alan maaperätutkimukset sekä riittävät raskasmetallipäästöjen selvitykset.

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykYTEKNIKALLA sekä vesipuidedirektiivin että aiheuttamisperiaatteen noudattamista oikein, koska vesistö päästöjen YSL 6 § tulkinnassa ei arvioida erikseen tuotantoalueelta tulevien hiukkasten muuntumista vesistössä, esimerkiksi siltä osin kuin tuotantolupa johtaisi sekä Suomen oikeuskäytännössä että yhteisöläinsäädännössä tarkoitetuiksi vesistöä kuormittaviksi jätepäästöiksi.

Kaivoksen suunniteltu sijoituspaikka ei mahdollista hakijan esittämällä nykYTEKNIKALLA riittävien sellaisten päästörajojen noudattamista, jotka varmistaisivat lasku-uomien ja Oulujärven vesien laadun säilymisen riittävän hyvänä.

4. Edellä mainittuja lupia ei saa myöntää, koska

a) kuivatus- ja b) päästövesien lasku Pitkänpuron kautta Oulujärveen sekä c) tuotannon päästöt, etenkin pöly, aiheuttaisivat välittömästi KOHTUUTONTA HAITTAA ja RASITUSTA naapuriuslain mukaisesti ("NaapL", Laki eräistä naapurussuhteista 13.2.1920/26).

4a) Valmistelu ja käyttöönotto tulee kieltää YSL 42 § nojalla:
"42 § (17.6.2011/647) Luvan myöntämisen edellytykset Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa; 3) edellä 7–9 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. ... Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään..."

4a+b) Yhtiölle ei tule antaa ruoppaus- eikä jäteveden johtamislupaa.

4b) Varsinainen vesiensuojeluratkaisu on tehoton. Purkuvesien lasku Oulujärveen on ehdottomasti kiellettävä NaapLain 4 § nojalla: *"Likavettä älköön niin kaadettako tai johdettako älköönkä jätteitä pantako sellaiseen paikkaan, että naapurille tai muulle lähellä asuvalle sen kautta aiheutuu haittaa."* Yhtiön lupahakemus ei perustu myöskään ympäristönsuojelulakiin, kun yhtiö ei aio hakemuksen mukaan käyttää parhainta mahdollista tekniikkaa tai käytäntöjä (BAT, BEP).

4a+b+c) Tuotannon päästöt aiheuttaisivat yhdessä NaapL mukaisen kohtuuttoman haitan.

Saman lain 17 § mukaisesti toiminta on sijoitettu mahdollisimallisen kauas paikalle ja mitoitettu niin suureksi, ettei hakija pysty **käsittämään tai torjumaan päästöjä omalla maallaan**. NaapL 17 § (4.2.2000/90) sanoo:
"Kiinteistöä, ... ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä...hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melus-

ta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.” Yhtiön lupahakemuksen toiminta aiheuttaisi 17 § mukaista **kohtuutonta räsitusta** kahta reittiä: suoraan ilmaitse ja lupatoiminnalla haettavasta rahtiliikenteestä. Niiden molempien pöly kohdistuisi pihapiireihin ja vesistöihin. Samoin molemmista johtuva melu vaikuttaisi oleellisesti viihtyvyyteen, kiinteistöjen arvoa kohtuuttomasti vähentäen. Yhdessä nämä haitat muodostavat kohtuuttoman räsituksen, jota ei ole lievennettävissä riittävästi lupaehdoin, vaan hakemus tulee hylätä nimenomaan paikalle sopimattomana toimintana (93 ha).

Yhtiö ei ole hakemusselostukseen riittävästi huomioimut NaapL 17 § tarkoittamia paikallisia olosuhteita, ja kuinka yhtiön toiminta muuttaisi pysyvän ja mökkiasutuksen olot. Räsituksen voimakkuus riippuu etäisyydestä, mutta yhtiö ei ole esittänyt keinoja, jolla pölynsidonta tehtäisiin paremmin (kuten louhoksilla tehdään). Riski siitä, että kaivos aiheuttaa pysyviä muutoksia lähivesille ja -lahdille on itsessään riittävä syy, miksi hakemus tulee hylätä. Sen sijaan NaapL 18 § (4.2.2000/90) tarkoittama mahdollisuus lopettaa toiminta, ei ole mielekäs, koska haittaa ja räsitusta ei ole korvattavissa rahalla. Esimerkiksi haitta lahtien vesienlaadulle estää muiden vesienhoitotoimien hyödyn: *”Se, jonka toiminnasta on aiheutunut kohtuutonta räsitusta, ... tai, jos räsituksen poistaminen ei muutoin ole mahdollista, lopettamaan toiminnan kokonaan ja korvaamaan räsituksesta aiheutuneen vahingon.”* **Muistutamme yhtiötä, että NaapL 17 § tarkoittamien paikallisten olosuhteiden takia yhtiö voi joutua korvausvastaulliseksi ympäristövahingosta (ympäristövahinkojen korvaamisesta annettua laki 737/1994).**

Lisäselvitystarve

Hakijalta on vaadittava ennakolta pohjasedimenttitutkimus. Jo pelkän koelouhinnan vaikutuksesta viitasammakot ovat vähentyneet asukashavaintojen perusteella. Luvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä, koska ei ole järjestetty riittävää ennakkotarkkailua.

Mieslahdessa 18.11.2012
Kaisu Möttönen

Alpo Hurskainen
Jalastie 19 A 1
87250 KAJAANI
p. 0400 280 297

MUISTUTUS

2.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkänperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija Mondo Minerals B.V.

Nimi ja KaivNro Pitkäperä 886

Vastustan Pitkänperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- **Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia.** Kuitenkin nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Hakija on tämän vireillepanossaan laiminlyönyt. Ja jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille sekä selvitys jätekivikasoihin jäävän uraanijätteen sijoituksesta.
- Laajan vaikutusalueen vuoksi pelkkä kuulutus ei riitä. Vanhat perustelut kaivospiirille eivät ole enää ajan tasalla. Uudet perustelut on vaadittava. Maailma on muuttunut mm. asutus lisääntynyt, Natura ja suojelualueita perustettu, luontoarvoja arvostetaan. On kohtuutonta, että 50-luvulla annetuilla perusteluilla, annettaisiin lupia muuttuneisiin olosuhteisiin.
- Alue on liian pieni kaivostoimintaan, siksi kaivoksen aiheuttamia ympäristöhaittoja ei voida estää. Aiheutuvia päästöjä ei pystytä nykyvaatimuksin käsittelemään. **Alue ei ole YVA:ssa mukana.**
- **Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön.** Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.

- **Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on menettänyt merkityksensä, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Aivan vieressä Mieslahden kaivospiiri sekä kolme muuta kaivospiiriä, miten haitat voidaan erottaa toisistaan. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA-ohjelmassa vuonna 2006 ympäristökeskus otti selvän yksiselitteisen kannan, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti (kaikki kaivospiirit) on otettava kokonaisuutena mukaan YVA:n. Myös TUKES:n kuulutuksissa sanotaan, että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkänperä, Jormua 1 Maailmankorpi ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.**
- **YVA-arviointi pitäisi Mieslahden osalta tehdä uudestaan myös siksi, että Mondo on jättänyt Tukesiin jo kaivospiirin uuden laajennuksen. YVA:n tulisi liittää myös muut kaivospiirit, kuten YVA-laki selkeästi edellyttää.**
- **Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaisissa. Luonnonsuojelulain 10:s luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.**
- **Kuulutus on uusittava kattavammilla asiakirjoilla, TUKES:in ja hakijan tietojen täydentämisen jälkeen. Alueella on lainvoimainen osayleiskaava ja kaivospiirin alueen läpi kulkee yleinen maantie sekä sähkölinja.**
- **Asioista on Mieslahden, Pitkänperän ja Maailmankorven osalta muistutettu jo ensin ympäristökeskukselle (YVA-ohjelma/YVA-selvitys), sitten Mieslahdesta ja Pitkäperästä vielä Pohjois-Suomen AVI:lle (lupa). Yhteysviranomaisen on kerrottava, onko valmistelussa huomioitu aiemmat muistutukset ja ympäristökeskuksen vastaukset. Myöhemmissä vaiheissa ne tulee liittää nähtävillä oleviin asiakirjoihin hakijan toimesta.**
- **Alueen useat kaivoslupahakemukset ovat aivan liian lähellä Oulujärveä, siksi haitat ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle, matkailulle ovat laajat ja moninaiset.**
- **Natura- alueet ja EU-direktiivien suojelemat eläimet sekä kasvit estävät yksiselitteisesti tämän kaivospiirin jatkoluvan, alue ei ole YVA:ssa mukana.**

- Koska kaivosasiakirjoja ei ole käytettävissämme, herää kysymys, onko kaivosluvat haettu tarkoituksella turhaan vanhan kaivoslain aikana, jotta voisi päästä kenties ilman nykylakien ja nykyajan vaatimuksia.
- Mondo Minerals B.V:llä ei ole pulaa raaka-aineesta 30-vuoteen ja lisäksi uusien esiintymien selvityksiä on työn alla runsaasti. Riittävät arvioinnit on tehtävä huolella. Yhtiö vain kokeilee kepillä jäätä, jos saisi jatkoluvan tälle älyttömälle yritykselle kaikkien ympäristölakien vastaisesti.
- **Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.** Paikallisia asukkaita ja lomakiinteistöjen omistajia roikotetaan löysässä hirressä näiden turhien kaivospiirien takia.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna. **Tiedot ovat epäselvästi esitetty.**
- Jatkolupa on evättävä Oulunjärven rantaosayleiskaavan, Savirannan paikallistien läheisyyden ja useiden luontoarvojen perusteella. Lisäksi tämä ”palastelu” muotoinen lupaprosessi, jossa pieniä kaivospiirejä ja valtauksia tulee jatkuvalla virralla uusia ja ne yritetään luvittaa mahdollisimman kevyesti, **tällainen menettely ei todellakaan ole YVA-lain hengen mukaista**, eikä avointa ja rehtiä toimintaa kaivosyhtiöltä. **Kaivosyhtiön toiminta on saanut paikalliset asukkaat kovaan vastustukseen ja jatkuessaan tällaisena se tulee aiheuttamaan valituskierteen, jolle ei loppua ole näkyvissä.**

Pyydän saada viipymättä kopion asiaa koskevasta päätöksestä ja mahdollisista hakijan jättämistä täydennyksistä. Varaan mahdollisuuden antaa myös täydentäviä tietoja.

Alpo Hurskainen

LIITE

Muistutuksen perusteluksi liitteenä on myös AVI:lle lähettämäni muistutus Mieslahden kaivoshankkeesta

Alpo ja Anja Hurskainen
Jalastie 19 A 1
87250 KAJAANI

MIELLENILMAISU MONDO MINERALS OY KAIVOSHANKKEEN VAIKUTUKSISTA

(Olemme joutumassa maailman epäoikeudenmukaisimman lain eli KAIVOSLAIN kurimukseen, joka uhraa köyhät ihmispolot ahneuden alttarilla laillisesti ja virkavallan valvonnassa)

REALISTISIA HUOMIOITA YVA-OHJELMASTA:

- Tuotannon kaksinkertaistaminen on jo hyvä syy olla noudattamatta luonnonsuojelulakia ja EU:n antamia suojeludirektiivejä eli kaivostoimintaan/kallioperään erikoistunut yhtiö ei ole tutkinut kallioperän rikkonaisuutta, joka tuhoaa luonnonolosuhteet viereisillä suojelualueilla.
- Valtavan avolouhoksen (kaivostoiminnan) haittavaikutuksia YVA:ssa ei kaiveta esille, mutta vastaavasti hyötynäkökohtia on kaivettu, liioiteltu valtavasti.
- Oulujärven rantaan sijoittuva avolouhos tuottaa melua, pölyä, pakokaasua, erilaisia liukenevia myrkyjä jätekiiviläjityksestä, joiden yhteisvaikutuksia kukaan ei pysty ennalta arvioimaan.
- Avolouhos sijoittuu ympäröivän vakituisesti asuttujen tilojen ja tiheän vapaa-ajan asutuksen sekä läheisen Savirannan kylän keskelle, jolloin tulevat haittavaikutukset melun, liikennehaitan ja muiden ympäristöhaittojen osalta tulee selvittää tarkasti eri vuodenaikoina ja eri luonnonolosuhteilla.
- Vesistön virkistyskäyttö kaivoksen vierellä on mahdotonta, samoin liikkuminen luonnossa eri harastusten parissa ei ole enää mahdollista ainakaan luonnon rauhaan tottuneella ihmisellä.
- YVA:ssa tulee antaa selkeät ohjeavrot vahingoille ja niiden korvausperusteille sekä korvausten alkamisajan kohta rakennettujen/rakentamattomien kiinteistöjen arvon menetyksille. Lisäksi hyödynsaaja on velvoitettava lunastamaan arvottomaksi muuttuneet kiinteistöt käyvästä arvosta ja lisäksi korvaus ylimääräisistä todetuista haitoista.
- Louhoksen liikennejärjestelyt eivät voi sijoittua nykyisen paikallistien (erittäin vaarallinen jyrkännetie) osalle, joka raskaalle/hitaalle rekkaliikenteelle on täysin sopimaton (iso meluhaitta ym.). Eri vaihtoehtoja lähiliikenteen järjestelyihin tulisi tutkia ja laatia mahdollista käynnistymistä varten.
- "Kestävän kehityksen" vähäisessäkin merkityksessä tulisi arviointisuunnitelmaan ottaa louhoksen jälkihoito ja se olisi aloitettava heti ja tarkan suunnitelman mukaan, muutoin toiminnan keskeytyessä tms. syyn takia karneat jäljet jäävät yhteiskunnalle ja paikallisille ihmisille kiitokseksi kaikesta.
- Arviointi suunnitelmassa vaihtoehtoja liian vähän. Esimerkiksi louhinnan päättäminen ennen paikallistietä/ranta-alueetta olisi huomattavasti parempi vaihtoehto, monestakin syystä:
 - mahdollista laskeuttaa pintavesiä
 - pölyhaitta vesistöön ja tiellä kulkijoille pienempi
 - meluhaitta hieman pienempi
 - tien siirtoa ei tarvitsisi tehdä
 - rantaan jäisi ns. vihreä vyöhyke eläimille/ihmisille
 - luonnotonta tievaihtoehtoa eli pengertietä ei tarvitsisi toteuttaa
 - matokallion suojelualue mahdollisesti säilyisi
 - räjäytyksistä johtuva värinävaikutus vähäisempi
 - avolouhos aivan rantaan olisi maisemallisesti törkeä ym. ym.
- Matala- ja rehevöitynyt Pitkänperänlahti on hyvin herkkä lisäpäästöille (kutualueet, kalasto, linnusto, vesieläimet ja lahdenperän umpeen kasvaminen)

- Louhittava kalliovyöhyke ulottuu avokallioisena mökkirantoihin ja vaikutukset kevyesti perustetuihin rakennuksiin / kalastusmahdollisuuksiin ovat tutkimatta, koska koelouhintaa on tehty vain louhosalueen toisessa päässä ja keskitalvella lyhyen ajanjakson aikana.

- Koelouhinnasta mahdollisesti johtuvia vaurioita ei ole kukaan selvittänyt ja vapaa-ajan asunnoilla asuvia asukkaita ei ole ollut paikalla toteamassa ääni- ja värinävaikutuksia, eikä mittauksia ole tehty ranta-alueella, eikä rakennusten ennakkotarkastuksia, joista mahdolliset vauriot voisi todeta.

- Lisäksi YVA:ssa tulisi selvittää paikalliselle tasolle (Kainuun maakunta/Paltamon kunta) tuleva lopullinen hyöty (haitat/kustannukset tiestölle, luonnolle, ihmisille, matkailulle ym. kautta mahdollisesti tulevaisuudessa tärkeä menetetty uusiutumaton luonnonvara vastapainona muutama työpaikka, jonka saa tulevaisuuden työvoimapulassa ulkomailta tuotu edullinen siirtotyöntekijä), lisäksi tulisi huomioida olemassa olevien ja lisäksi alueelle suunniteltujen uusien (yleiskaavoitus kesken) vapaa-ajan asuntojen ja vakituisten asuntojen käytön tuleminen mahdottomaksi ja kunnan veronmaksajien huomattava väheneminen sekä lähialueen autioituminen.

Muun muassa edellä mainituilla perusteilla Oulujärven rantaan luonnonsuojelualueiden keskelle ja vapaa-ajan asutuksen sekä ympäröivän vakituisen asutuksen keskelle suunniteltu valtavan suuri, vaarallinen, luonnon avolouhos, jonka vaikutuksia luontoon voidaan vain arvailla tulisi jättää toteuttamatta eli toimia ehdottomasti vaihtoehto 0 mukaan.

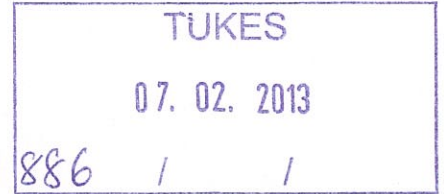
Kajaani 19.12.2006

Alpo Hurskainen

Kainuun Opisto Oy
Tahvintie 4
88380 MIESLAHTI
toimisto@kainuunopisto.fi
020 7856830

MUISTUTUS

2.2.2013

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus Pitkäperän kaivosoikeuden jatkoluvan hakemiseen

Luvan hakija	Mondo Minerals B.V.
Nimi ja KaivNro	Pitkäperä 886

Kainuun Opisto Oy vastustaa Pitkäperän (886) kaivospiirin jatkoajan myöntämistä.

Perustelut:

- Nykylainsäädäntö edellyttää, että kaivoksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä kaikki sen malmivarat. Kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia. Jos hakija aikoo hyödyntää myös alueen nikkelin ja arseenin, joiden pitoisuudet alueella ovat suuret, lupa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille.
- Aiempi ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) on vanhentunut, koska hankekokonaisuus on muuttunut. Aivan vierekkäin on Mieslahden kaivospiiri sekä kolme muuta kaivospiiriä. Alue on käsiteltävä osana uutta tai päivitettävää YVA:aa, mukaan lukien vesien tila ja niiden kuormituksen sietokyky. YVA:ssa vuonna 2006 ympäristökeskuksen kanta oli, että sekä Mieslahti että Jormuanlahti on otettava kokonaisuutena huomioon. Myös TUKES:n kuulutuksissa todetaan että kaikki viisi (Mieslahti, Pitkäperä, Maailmankorpi, Jormua 1 ja Tyynelä) kuuluvat samaan talkkialueeseen.
- Valtioneuvoston päätökset ovat myös TUKES:ia velvoittavia luontodirektiivin nojalla. Luontodirektiivin oikeusvaatimus on tiukempi kuin ympäristön-, luonnonsuojelu- ja vesilaissa. Luonnonsuojelulain 10:s

luku velvoittaa Natura-arviointiin, koska talkkialueen läheisyydessä on Natura-kokonaisuus.

- Alue on Oulujärven rantayleiskaavassa varattu muuhun käyttöön. Paltamon kunnanhallitus (28.8.2012) ei ole puoltanut tutkimuslupaa FinnAust Mining Northern Oy koeporauksille rantayleiskaavan vuoksi.
- Kaivostoiminnan haitat ovat suurempia asutukselle ja luonnolle kuin taloudelliset hyödyt.
- Kuulutuksessa kartta on epäselvä ja alueen rajat ovat erikohdissa aikaisempiin karttoihin verrattuna.

Heikki Törmälehto

toimitusjohtaja

Hakijan vastine

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Sotkamo Plant

P.O.Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland

Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304

info@mondominerals.com
www.mondominerals.com

Domicile/Kotipaikka
Helsinki

Business ID/Y-tunnus
2137749-9

VAT No. FI21377499

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivoslain (503/1965) mukaiseen Pitkäperä (KaivNro 886) -kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta vastinetta koskien Pitkäperä-kaivospiirin jatkoaikahakemuksesta jätettyjä lausuntoja ja mielipiteitä.

Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella useita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaika-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölupaprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja – luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuyslupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä.

Vastineina esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) katsoo, että Mieslahden kaivoksen toiminnan kannalta kaivospiirin ulottaminen Savirannan tien pohjoispuolelle ei ole tarpeellista lukuun ottamatta pienehköä jätevesien johtamiseksi tarvittavaa apualueita. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivostoimintojen sijoittaminen alueelle seurauksia joiden vuoksi kaivostoiminnan laajentaminen Savirannantien pohjoispuolelle edellyttäisi

Natura-arviointimenettelyä sekä päätöstä harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta.

Hakija toteaa, että kysymyksessä on vuodesta 1954 voimassa ollut kaivospiiri, jonka jatkoaikaa on haettu vuonna 2006. Mieslahden-Pitkäperän kaivospiirien alueelle sijoittuvat suurimmat yksittäiset tällä hetkellä hyödyntämättömät talkkimalmivarat. Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa käsiteltävänä olevassa ympäristölupahakemuksessa on haettu lupaa toiminnoille, jotka sijoittuvat esiintymän eteläpäähän. Hakijalla on kuitenkin tarkoitus selvittää esiintymän hyödyntämismahdollisuuksia myös pohjoisjatkeella.

2. Paltamon kunnan lausunto

Paltamon kunnanhallituksen antamassa lausunnossa todetaan, että kunnan näkemyksen mukaan alueella on valtauksen esteitä: maantie ja oikeusvaikutteinen yleiskaava (Oulujärven rantayleiskaava) ja kunta vastustaa kaivospiiriä em. kaavan kaavamääräysten perusteella ja sillä, että kaivospiiri aiheuttaisi haittaa kaavoitukselle, kaavan toteutumiselle ja alueiden käytölle sekä luonnonsuojelutavoitteiden saavuttamiselle.

Hakija toteaa, että kyseessä on vuodesta 1954 saakka voimassa olleen kaivospiirin jatko aika ja kaivospiiri on ensimmäinen alueen käyttövaraus. Kaivospiiritoimituksesta laaditussa pöytäkirjassa todetaan, että kaivospiiriin kuuluva alue ulottuu noin 30 metriä Tololasta Tiittalaan johtavan tiealueen eteläpuolelle ja toimitusinsinööri toteaa, että "tämä tie ei ole maantie". Maantie on myöhemmin rakennettu samalle paikalle. Oulujärven rantayleiskaava on puolestaan saanut lainvoiman vuonna 2010. Hakijan näkemyksen mukaan maantietä ja kaava ei voida pitää valtauksen esteenä kun ne molemmat on rakennettu/laadittu kaivospiirin voimassa ollessa.

3. Kari Silvennoisen muistutus

Kari Silvennoinen katsoo, että jatkoaikahakemus tulee hylätä, koska kaivostoiminta on paikalle soveltumatonta. Muistuttaja perustelee vaatimustaan jätevesien määrän ja laadun nojalla, vesitalousmuutoksilla, haitallisilla pöly- ja meluvaikutuksilla sekä rantayleiskaavan toteuttamista haittaavana ja estävänä.

Hakija toteaa, että kaivospiirin jatkoaikahakemus tulee ratkaista kaivoslain perusteella ja muistuttajan esille tuomat vaikutukset vesistöön, ilmaan ja meluun kuuluvat ympäristölupaprosessiin ja toiminnan ympäristöluvassa annetaan tarvittavat määräykset haittojen estämiseksi. Rantakaavan osalta hakija viittaa aiempaan Paltamon kunnan lausunnosta toteamaansa.

4. Liisa Penttilän muistutus

Liisa Penttilän muistutuksen ovat allekirjoittaneet myös Reijo Jokinen ja Raimo Jokinen. Muistuttajat vaativat, että jatkoaikaa ei tule myöntää ja perustelevat vaatimustaan mm. kaivospiirin iällä, YVAN puutteellisuudella, rantayleiskaavalla, läheisillä Natura- ja luonnonsuojelualueilla sekä sillä, että muistuttajien mukaan toiminnanharjoittaja on ilmoittanut hyödyntävänsä vain talkin ja jättänyt muut mineraalit mainitsematta. Lisäksi muistuttaja ovat liittäneet Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvasta Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon jättämänsä mielipiteet ja muistutukset.

Hakijan näkemyksen mukaan kaivosoikeuden määrittelyn perusteet eivät ole muuttuneet oleellisesti siitä kun kaivospiiri on myönnetty. Rantayleiskaavan osalta hakija viittaa Paltamon kunnan lausunnosta toteamaansa ja luonnonsuojelu- ja Natura-alueista muistuttajat viittaavat siihen, että niitä ei voi siirtää toisaalle; hakija muistuttaa, että myöskään kaivosta ei voi siirtää toisaalle.

5. Lasse Flöjtin muistutus

Lasse Flöjt vastustaa jatkoajan myöntämistä. Hän viittaa siihen, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia mutta vaatii, että kaikki malmivarat on hyödynnettävä ja viittaa nikkeliin, arseeniin ja uraaniin. Flöjt vaatii myös, että alueen kaivospiirejä tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Lisäksi mielipiteessä vaaditaan määräämään porakaivojen ennakkotarkkailusta ja vaaditaan tärinämittaustietoja nähtäväksi. Mielipiteessä viitataan myös Oulujärven läheisyyteen ja rantayleiskaavaan sekä maantien läheisyyteen.

Hakija toteaa, että pääosa Flöjtin esille tuomista seikoista on tuotu esille muissa mielipiteissä, osin sanasta sanaan samassa muodossa. Hakija viittaa aikaisemmin lausumiinsa mutta haluaa tarkentaa, että tärinämittauksia on Mieslahdessa tehty koelouhinnan aikana vuonna 2006 ja tiedot on esitetty ympäristölupahakemuksessa ja sen liitteessä. Muulloin tärinämittauksia ei ole tehty, koska alueella ei ole ollut myöskään louhintaa. Rantayleiskaavan ja tien osalta viitataan Paltamon kunnan lausunnosta annettuun vastineeseen ja porakaivotarkkailut kuuluvat velvoitetarkkailuohjelmaan.

6. Lauri ja Maija Liisa Kempaisen muistutus

Lauri ja Maija Liisa Kempainen vastustava jatkoajan myöntämistä ja perustelevat kantaansa rantayleiskaavalla ja Savirannan paikallistiellä, sillä, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia, muistuttajat vaativat, että kaivospiirille on esitettävä uudet perustelut ja katsovat, että alue on liian pieni kaivostoimintaa ja liian lähellä Oulujärveä ja ovat huolissaan toiminnan vaikutuksista ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle ja matkailulle.

Hakija toteaa, että muistuttajat eivät ole tuoneet muistutuksessaan esille mitään sellaista uutta, jota ei olisi muissa muistutuksissa tuotu esille ja viittaa niistä lausumiinsa. Muistutuksen sisältö on samanlainen kuin useissa muissa muistutuksissa.

7. Reijo Kemppaisen muistutus

Reijo Kemppainen on muistutuksessaan tuonut esille huolensa kaivosalueen läheisyydestä Oulujärveen ja katsoo, että alueelle ei voida rakentaa toimivia kaivos- ja suotovesien käsittelyjärjestelmiä. Muistuttajan mielestä meluvallien ja läjitysalueiden sijainti ovat väärät huomioiden melun ja pölyn kulkeutuminen järvelle ja ranta-alueille.

Hakija toteaa, että muistuttajan esille tuomat seikat käsitellään ympäristölupaprosessissa mutta haluaa tuoda esille sen, että läjitysalueiden ja meluvallien sijoittelua ovat ohjanneet ennen kaikkea alueen luontoarvot ja rauhoitettujen kasvi- ja eläinlajien kasvu- ja elinalueet, jotka on jouduttu ottamaan huomioon rakenteiden sijoittelussa.

8. Markku Vehviläisen muistutus

Markku Vehviläinen Savirannanhirviseura ry:n ja Anu Heikkinen Savirannan kyläseura ry:n puolesta ovat allekirjoittaneet muistutuksen, jossa tuodaan esille se, että Pitkäperän kaivospiirin alueella on valtauksen esteitä (maantie ja rantayleiskaava), liito-oravan ja viitasammakon esiintymisalueet ja huoli kaivoksen vaikutuksesta Oulujärveen.

Hakija toteaa, että muistutuksessa tuodaan esille samoja seikkoja kuin muissakin annetuissa muistutuksissa ja viittaa niistä lausumaansa.

9. Timo Piston muistutus

Timo Pisto vastustaa jatkoajan myöntämistä ja esittää mielipiteensä tueksi samoja seikkoja kuin muutkin muistuttajat: kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia, kaavoitustilanne ja alueen pienuus, YVA on menettänyt merkityksensä ja tulisi tehdä uudestaan sisältäen kaikki alueen kaivospiirit ja vetoaa luonnonsuojelulain 10§:än ja tulkitsee, että alueelta tulisi tehdä Natura-arviointi. Muistuttajan mielestä myös asiakirjat ovat puutteelliset.

Hakija toteaa, että muistuttaja toistaa samoja argumentteja kuin muutkin muistuttajat eikä tuo esille mitään uutta. Hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa ja muistuttaa, että alueelta on tehty myös Natura-arvio, joka on liitetty ympäristölupahakemukseen.

10. Maija Laakson muistutus

Maija Laakso on muistutuksessaan tuonut esille epäluulonsa kaivosyhtiön aikomuksia ja toimintaa kohtaan. Hän epäilee, että hanke on tarkoituksella pilkottu pienempiin osiin ja todelliset tarkoituserät pyritään peittämään. Laakson mielipiteeseen on yhtynyt 11 muuta allekirjoittajaa.

Hakija toteaa, että alueen kaivospiirit on muodostettu eri vaiheissa turvaamaan alueen esiintymien hyödyntäminen. Lain mukaan kaivospiiriä ei saa myöskään muodostaa suuremmaksi kuin on tarpeen esiintymän hyödyntämiseksi. Yhtiö on ilmoittanut, että esiintymistä on tarkoitus louhia talkkia ja sen sivutuotteena saatavaa nikkeliä.

11. Heikki ja Mika Kemppaisen, Esteri ja Taisto Haatajan, Hannu ja Osmo Kemppaisen, Esko Leinosen sekä Väinö Kemppaisen muistutus

Muistuttajat esittävät, että kaivos tuottaa vain talkkia ja että mahdollisuuksien mukaan olisi hyödynnettävä kaikki malmivarat. Muistuttajat vaativat, että kaikkia alueen hankkeita olisi käsiteltävä yhtenä kokonaisuutena. Porakaivojen ennakkotarkkailua pyydetään määrättäväksi ja Mieslahden suunnan tärinämittaustietoja nähtäväksi. Muistuttajat ovat huolissaan hankkeiden vaikutuksista Oulujärveen, ympäristöön, vesistöihin, eliöihin, elinkeinoihin, virkistyskäyttöön ja matkailuun sekä Natura-alueille ja suojelualueille. Muistuttajat viittaavat myös Oulujärven rantayleiskaavaan.

Hakija toteaa, että muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja kuin useissa muissa muistutuksissa ja myös muista hakemuksista jätetyissä muistutuksissa. Hakija muistuttaa, että talkkimalmin nikkeli hyödynnetään rikastuksen yhteydessä, porakaivojen ja muistakin tarkkailuista määrätään ympäristöluvassa ja tarkkailuohjelmassa ja Mieslahden kaivospiirissä 2006 tehdyn koelouhinnan aikana tärinöitä mitattiin ja tulokset ovat Mieslahden kaivoksen ympäristölupahakemuksen liitteenä. Hakija muistuttaa myös, että ympäristövaikutukset käsitellään ympäristölupahakemuksessa ja päätöksessä ja siellä annetaan myös määräykset haittojen torjumiseksi. Rantakaavan osalta hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

12. Seija Niemitalon muistutus

Seija Niemitalon muistutus on lähes saman sisältöinen kuin Heikki Kemppaisen ja muiden allekirjoittajien muistutus (nro 11).

Hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

13. Risto ja Martta Kemppaisen muistutus

Kemppaiset vastustavat jatkoajan myöntämistä ja perustelevat vaatimustaan seuraavasti: hanke yhdessä muiden alueelle sijoittuvien hankkeiden kanssa

muodostaa uhkan asutukselle, luonnon puhtaudelle, Oulujärven vesistölle ja alueen tulevaisuudelle. Kemppeisten mukaan kaivostoiminnasta on alueen asukkaille enemmän haittoja kuin hyötyä ja he katsovat, että kaivostoiminta estää alueen elinvoimaisuutta. Myös he vetoavat Oulujärven rantayleiskaavaan.

Hakija toteaa, että kaivoksen vaikutukset yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa eivät uhkaa Oulujärveä ja ihmisten elinoloja. Kaivostoiminnalla on aina vaikutuksia ympäristöön, mutta niin on ollut myös maa- ja metsätaloudella. Ottamalla huomioon ympäristö toiminnan haitat voidaan pitää kurissa.

14. Kaisu Möttösen muistutus

Kaisu Möttönen vastustaa Pitkäperän kaivospiirin jatkoajan myöntämistä. Perusteluina hän esittää Oulujärven läheisyyden ja toiminnan haittavaikutukset, rantayleiskaavan, sen, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia, alueen pienuuden, vaatii Natura-arvioinnin ja uudet perustelut kaivospiirille, YVAN tulisi kattaa kaikki alueen kaivospiirit ja lisäksi hän epäilee, että hakemukset on pantu vireille siksi, että vältetään nykyisin vaatimukset.

Hakija toteaa, että muistutuksessa ei tuoda esille mitään sellaista, jota ei olisi jo muissa muistutuksissa käsitelty. Jatkoaikaa on haettu silloin kun edellinen jatko aika on päättynyt eikä sen vuoksi, että lainsäädäntö on ollut muuttumassa.

15. Alpo Hurskaisen muistutus

Alpo Hurskainen vastustaa jatkoajan myöntämistä ja perustelee tätä mm. sillä, että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia ja epäilee, että hakija on tietoisesti jättänyt ilmoittamatta muut mahdolliset kaivoskivennäiset. Hurskainen viittaa myös tehtyyn YVAan (joka koskee Mieslahden kaivosta) ja vaatii, että alueen esiintymiä pitäisi käsitellä kokonaisuutena ja kuulutus uusittava uusilla asiakirjoilla. Myös Hurskainen viittaa Oulujärven läheisyyteen ja hankkeen haitoista ympäristölle, vesistölle, eliöille, elinkeinoille, virkistyskäytölle ja matkailulle. Muistuttaja ottaa myös esille Oulujärven rantayleiskaavan.

Hakija toteaa, että Hurskaisen tuomat seikat ovat pääosin samoja, jotka ovat toistuneet muissakin muistutuksissa ja hakija viittaa aikaisemmin lausumaansa.

16. Kainuun Opisto Oy:n muistutus

Kainuun Opisto Oy vastustaa jatkoajan myöntämistä ja esittää perusteluina mm., että kaivos ilmoittaa tuottavansa vain talkkia ja lupaa tulisi hakea kaikille käytettäville malmeille. Muistuttaja katsoo, että YVA on vanhentunut ja se

pitäisi uusia, lisäksi viitataan läheiseen Natura-alueeseen ja vaaditaan Natura-arviointia. Muistuttaja ottaa esille myös Oulujärven rantayleiskaavan.

Hakija viittaa aiemmin lausumaansa.

Sotkamossa, 15. päivänä heinäkuuta 2013

Mondo Minerals B.V. Branch Finland

pp Tuija Jansson

pp Aila Tuomikoski

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 30.12.2013.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

www.oikeus.fi/hao/oulu

Isokatu 4

90100 Oulu

(PL 189, 90101 Oulu)

029 56 42800, 050 406 1147

Telekopio 029 56 42841

oulu.hao(at)oikeus.fi